

Handläggare
Fanny Eklund
Telefon: 08-508 08 516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2020 för Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2020 godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer
2. Överföring av resultatenheternas samlade resultat till resultatfonden godkänns i enlighet med vad som redovisas i ärendet

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	7
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	10
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	18
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	24
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	35
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	44
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	44
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	45
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	46
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	47
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	51
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	56
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	56
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	58
Uppföljning av ekonomi.....	68
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	68
Resultatenheter.....	78
Investeringar.....	80
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	81
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	81
Ombudgeteringar.....	81
Medel för lokaländamål.....	81
Analys av balansräkning.....	82

Övrigt.....	83
Särskilda redovisningar.....	83
Agenda 2030.....	83
Konsekvenser av Covid-19-pandemin.....	85
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	89
Systematiskt kvalitetsarbete.....	90
Övrigt.....	94

Bilagor

Bilaga 1: Uppföljning av intern kontroll 2020 Kungsholmen

Bilaga 2: Uppföljning klimatinvesteringsmedel Rålambshovsparken 2020

Bilaga 3: Uppföljning klimatinvesteringsmedel El-cyklar 2020

Bilaga 4: Slutrapport klimatinvesteringsmedel KH Ängar

Bilaga 5: Slutrapport klimatinvesteringsmedel KH TrädTR korr

Bilaga 6: Uppföljning av trygghetsinvestering KH Stadshagsberget

Bilaga 7: Uppföljning av trygghetsinvestering KH Hundrastgård

Bilaga 8: Uppföljning av trygghetsinvestering KH Hundrastgård

Bilaga 9: Miljö och klimathandlingsplan Kungsholmen 2021

Bilaga 10: Underlag till förskolerapport 2020

Bilaga 11: Uppföljning av verksamheter för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri 2020

Bilaga 12: Uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen 2020

Bilaga 13: Patientsäkerhetsberättelse 2020

Bilaga 14: Blankettset sdn08

Bilaga 15: Nyckeltal Sjukfrånvaro

Bilaga 16: Nyckeltal Verksamhetsvolym och statistik

Sammanfattande analys

I verksamhetsberättelsen redovisas hur och i vilken omfattning nämnden har bidragit till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.

Måluppfyllelsen följer den bedömning som styrs av ILS-webb och grundar sig på underliggande mål samt andel uppfyllda indikatorer och aktiviteter. För att en indikator ska vara uppfylld krävs 100 procents måluppfyllelse och för mål bedöms måluppfyllelsen utifrån 67-100 procent.

Inom förskola, socialtjänst och äldreomsorg genomförs totalundersökningar men svarsfrekvensen varierar mellan 35 och 54 procent i olika undersökningar.

Trygghetsmätningen är en stadsövergripande enkätundersökning som genomförs var tredje år och går ut till ett slumpmässigt urval av personer mellan 16-79 år. Mätningen hade i år en svarsfrekvens på 54 procent, vilket är högre än staden i genomsnitt. Mätningen genomfördes i mars till och med juni. Med anledning av pandemin har medborgarundersökningen inte genomförts i år och därmed har vissa indikatorer i verksamhetsberättelsen inte kunnat besvaras i år.

Den rådande pandemin har medfört stora konsekvenser för samhället i stor och för nämndens verksamheter. Under året har åtgärder vidtagits löpande och arbetsuppgifter har fått prioriteras med fokus på att kunna erbjuda god omsorg, begränsa smitta och ha beredskap för en eskalerande situation. Nya arbetssätt och rutiner har tagits fram för att kunna möta de utmaningar och osäkerhet som pandemins utveckling har fört med sig. Osäkerheten har även bidragit till att vissa aktiviteter, uppföljning och utvecklingsarbete har fått stå tillbaka framför att klara av verksamheternas kärnuppdrag, att erbjuda god service, stöd och insatser till medborgare på Kungsholmen. Konsekvenserna av pandemin redogörs till viss del under de olika verksamhetsmålen, då det är svårt att göra en rättvis bedömning av utfallet för året utan att hänvisa till pandemins konsekvenser. En sammanställd redovisning finns under rubriken *Konsekvenser av pandemin* i slutet av dokumentet.

Analys av måluppfyllelsen samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte har kunnat besvaras eller inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar. I det fall det finns resultat uppdelat på kön redovisas detta. Anledningen till att det inte finns ett utfall kan vara att andelen svarande har varit för få eller att resultaten inte presenterats uppdelat på kön. De indikatorer som relaterar till individer och kön analyseras om det är en betydande skillnad i utfall mellan könen.

Kommunfullmäktiges tre inriktningsmål uppfylls för verksamhetsåret. Till inriktningsmålen hör sammantaget 12 verksamhetsmål. 9 av dessa uppfylls helt och 3 uppfylls delvis. Nedan följer en sammanfattande redogörelse och analys av det ekonomiska utfallet och uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål för 2020.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Inriktningsmålet uppfylls. Fyra av fem verksamhetsmål uppfylls helt och ett uppfylls delvis.

Verksamhetsmålet *I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort* uppfylls helt. Inom stadsdelsområdet är andel personer med ett

långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd fortfarande på en låg nivå och antalet barnfamiljer med försörjningsstöd är få. Nyanlända erbjuds stöd i sin etablering genom individuell coaching och praktisk vägledning inom ramen för den innerstadsgemensamma (Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm) verksamheten *Samhällsvägledning city*.

Verksamhetsmålet *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* uppfylls helt. Den genomförda trygghetsmätningen visar att den upplevda tryggheten ökar. Under året har flera trygghetsskapande åtgärder genomförts, såväl situationella åtgärder genom belysnings- och trivselåtgärder som preventiva åtgärder som riktat fältarbete för ungdomar. Inom ramen för platssamverkan har olika aktörer genomfört en gemensam trygghetsinsats kring Hornsbergsområdet. Förvaltningen fortsätter uppmärksamma våldsutsatta och erbjuder stöd till våldsutsatta och våldsutövare.

Verksamhetsmålet *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att nämnden inte når årsmålet för ett flertal indikatorer. Resultaten är till stor del baserade på förskoleundersökningen som går ut till samtliga vårdnadshavare till barn på nämndens förskolor. Under året har förskolorna arbetat med att utveckla målstyrningen avseende de nationella läroplansmålen och särskilt fokus har legat på att stärka uppföljningen av de förskolor som haft lägre resultat. Nämndens egna uppföljningar visar dock goda resultat och att barnen ges en god kvalitet i omsorgen, utbildningen och undervisningen. Förskolan har under året fortsatt på utveckling av digitala verktyg i undervisningen. Under året har förskolan utvecklat sin utelek, då en större del av barnens vardag har spenderats utomhus för att begränsa risken för smittspridning. Under 2021 kommer fokus att ligga på utveckling av dokumentation av barnets utveckling och lärande.

Verksamhetsmålet *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet* uppfylls helt. Fokus på preventiva insatser och olika former av samverkan har präglat året, med särskilt fokus på att stärka samverkan med skolan i form av skolsociala team och skolsocionom. Vuxna erbjuds stödinsatser utifrån sina individuella förutsättningar. En brukarundersökning inom sysselsättningsverksamheterna för personer med funktionsnedsättning visar att andelen personer som är nöjda med sin insats har ökat jämfört med föregående år.

Äldreomsorgen har drabbats särskilt hårt av pandemin. Med förändrade arbetssätt och nya rutiner har verksamheterna kunnat säkerställa kvalitet, skapa trygghet samt ge utrymme för den enskildes självbestämmande. Verksamhetsmålet *I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande* uppfylls helt. Isolering och faktiska sjukdomar har lett till stora behov av rehabiliteringsinsatser och aktiviteter i olika form. Aktiviteter och social stimulans inom särskilt boende har erbjudits individuellt eller i mindre grupper och utomhus för att underlätta social distansering. Brukares kontakt med anhöriga har möjliggjorts genom att sätta upp plexiglas. Anhörigstöd har erbjudits stöd på telefon eller besök i lämplig lokal. Resultatet för brukarundersökningar inom vård- och omsorgsboenden visar på ett bättre resultat jämfört med föregående år vad gäller upplevelsen av trygghet inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Inriktningsmålet uppfylls. Fyra av fem underliggande verksamhetsmål uppfylls helt och ett

delvis.

Verksamhetsmålet *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* uppfylls delvis. Ett arbete pågår med att fasa ut produkter med lägre miljöklass, med anledning av pandemin har detta arbete stannat upp men förväntas återupptas under 2021.

Övriga verksamhetsmål uppfylls helt. Förvaltningens samverkan med lokala företagareföreningar och entreprenörer på Kungsholmen har fortsatt. Samverkan sker även med stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och exploateringskontoret kring stadsbyggnadsprojekt. Flera projekt pågår för att främja utvecklingen av stadsmiljö, bland annat planeras för utbyggnad av bostäder, förskolor, gruppboende och en ny park kring Sankt Eriks Ögonsjukhus.

För att främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet har förvaltningen genom klimatinvesteringsmedel köpt in ett antal el-cyklar för att underlätta transporten inom arbetstid för hemtjänst och i fältarbete. Skräphanteringen i parkerna har effektiviserats ytterligare efter tidigare satsning på digitala och miljösmarta skräpkorgar.

Kungsholmsbor har kunnat ta del av ett varierat kultur- och fritidsutbud. Flera verksamheter såsom träfflokaler har dock behövt begränsa antingen deltagarantalet, besökare eller öppettider för att motverka risken för smittspridning. Äldre har istället erbjudits kulturupplevelser individuellt, i mindre grupper eller digitalt. Fritidsgården Kuggen har erbjudit sommaraktiviteter med utökade öppettider under hela sommarlovet för ungdomar. Förskolebarnen har erbjudits professionella kulturupplevelser på hemmaplan på förskolorna istället för att genomföra besök.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Inriktningsmålet uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig i att ett verksamhetsmål uppfylls helt och ett delvis. Verksamhetsmålet *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* uppfylls helt. Nämndens budget är i balans och befintliga resurser har använts så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna. Intensivt uppföljningsarbete och åtgärder inom verksamheter har bidragit till en budget i balans.

Verksamhetsmålet *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på att ett av de underliggande nämndmålen uppfylls helt och ett delvis samt att nämnden inte når upp till årsmålet på flera indikatorer. Trots ett intensivt arbete med arbetsmiljöfrågor under året, tätare uppföljningar och avstämningar nås inte årsmålet för sjukfrånvaron. Resultatet i årets medarbetarenkät visar ett sämre resultat i vissa delar. Ledarskapet har utmanats och under året har förvaltningen arbetat för att säkerställa ett nära ledarskap och utökat administrativt stöd.

Under året har förvaltningen visat styrka genom engagemang, samverkan och nytänkande. En intensifierad digitalisering och införande av välfärdsteknik har bidragit till effektivare verksamheter. Daglig verksamhet belönades med ett hedersomnämmande i stadens pris för nyskapande- ”Framsteget” i och med sin omställning till digitala aktiviteter för de brukare som inte ville eller kunde vara på plats på grund av smittorisk.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bedömningen grundar sig att fyra av fem verksamhetsmål uppfylls helt och ett delvis. Verksamhetsmålet *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* uppfylls delvis. Närmare beskrivning av hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål och indikatorer uppfyllts. Bedömningen grundar sig i att antalet bidragshushåll fortsatt är lågt även om en viss ökning har skett. Personer som bedöms vara arbetsföra har hänvisats till arbetsmarknadsinsats. Ungdomar har erbjudits feriearbeten och nyanlända personer har getts samhällsvägledning och stödinsatser för etablering.

På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

Förvaltningen bidrar till målen i Agenda 2030 att minska fattigdom (mål 1) och ojämlikhet (mål 8) genom att arbeta för att fler ska bli självförsörjande. Antalet bidragshushåll är relativt lågt trots en ökning från i genomsnitt 164 till 183 hushåll per månad. Antalet vuxna arbetslösa bidragstagare har ökat från 41 till 77 jämfört med föregående år. Ökningen kan hänföras till pandemin.

Av de som har ansökt om försörjningsstöd under året finns personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetsmarknads- och rehabiliteringsteamet (AR-teamet) arbetar med dessa personer för att klargöra arbetsförmåga alternativt arbetsoförmåga samt identifiera eventuella medicinska och psykiska arbetshinder. I Samordningsförbundet Stockholm stad har erforderliga insatser från olika huvudmän samordnats. Sökande som efter stödinsatser bedömts vara arbetsföra har hänvisats till Jobbtorg eller till annan arbetsmarknadsinsats. Ungdomar har erbjudits feriearbeten. Ett fåtal av feriearbetsplatserna var belägna på Kungsholmen. Merparten av feriearbetsplatser som erhöles inom nämndens verksamheter har tidigare funnits inom förskola, vård och omsorg. Med anledning av pandemin, för att minska smittorisken samt att verksamheterna haft begränsad bemanning och på så sätt inte kunnat tillsätta handledare har dessa verksamheter inte kunnat erhålla platser under året. Feriearbeten har istället erhöles inom alternativa verksamheter.

Den genomlysning av försörjningsstödet som gjordes under inledningen av året har resulterat i förändringar av organisationen, arbetsledningen och arbetsmetoder. En mer teambaserad

organisation har införts där tre arbetsteam arbetar mot respektive stadsdelsförvaltning. En mer sammanhållen mottagningsfunktion har skapats med syfte att korta ledtiderna från första kontakt till beslut. Förändringarna som genomförts ger en ökad tillgänglighet för personer som ansöker om bistånd samt förbättrar samverkan med interna och externa samverkanspartners.

Socialt stöd för nyanlända

Samhällsvägledningen är ett komplement till befintliga etableringsinsatser som syftar till att ge nyanlända stöd till egen försörjning och eget stadigvarande boende.

Samhällsvägledningen har under året fått anpassa sitt arbetssätt med anledning av den pågående pandemin. Drop-in lokalen på Norrtullsgatan har dock haft öppet hela året och besöksantalet har fortsatt att öka. De vanligaste frågorna som besökarna haft har rört ekonomiskt bistånd, ekonomi, migrationsrätt och frågor kring boende. Särskilt fokus har under året ägnats åt att erbjuda personer i genomgångsbostäder bostadsvägledning.

Under året har fyra kurser i Föräldraskap i Sverige genomförts. En av dessa kunde inte slutföras på grund av pandemin. En kurs riktade sig till föräldrar som kommit till Sverige på anknytning till ett ensamkommande barn. Fler kurser var planerade men ställdes in. Språkcaféet har ersatts med språkpromenader och digitala språkcaféer. Under sommaren erbjöds ett omfattande program med utomhusaktiviteter som de nyanlända nyttjat i hög grad, bland annat en simskola där många kvinnor deltog.

Under hösten har samhällsvägledningen samverkat med SHIS (*Stiftelsen hotellhem i Stockholm*) bovärdar och erbjudit familjer individuell bostadsvägledning. Fem hushåll behövde flytta ut från SHIS vid årsskiftet då den tillfälliga boendetiden närmade sig sitt slut. Alla hushållen hade vid årsskiftet löst sin situation och har flyttat från Stockholms stad till andra kommuner.

De träffar som förvaltningens etableringscoach skulle ha genomfört under maj och under sommarlovet ställdes in på grund av pandemin. En webbutbildning fick ersätta de fysiska mötena. Av de nio ungdomar som har påbörjat webbutbildningen har sju slutfört den.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,5 %			0,7 %		0,7 %	2,7 %	VB 2020
    Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,34 %	0,46 %	0,3 %	0,31 %	0,34 %	0,4 %	1,5 %	VB 2020
    Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,21 %	0,25 %	0,17 %	0,2 %	0,21 %	0,25 %	1,0 %	VB 2020
    Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	3 st	2 st	8 st	5 st	5 st	800 st	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	149			306	149	130 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	5			8	5	5 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	209			269		180	Tas fram av nämnd	VB 2020
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	146 st	67 st	79 st	329 st		130 st	9 000 st	VB 2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 På Kungsholmen är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen når det förväntade resultatet genom att erbjuda individuellt utformade insatser utifrån den enskildes behov och förutsättningar för att den enskilde ska nå egen försörjning. Nyanlända får samhällsvägledning med fokus på bostadsanskaffning. Rehabiliteringsinsatser ges till personer med socialmedicinska arbetshinder i samverkan med jobbtorg och samordningsförbundet Stockholm stad. Arbetet med personer i osäkra boendeförhållanden utvecklas under året.

Förväntat resultat

Andelen personer på Kungsholmen med egen försörjning är fortsatt hög. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Samhällsvägledning ökar möjligheten för nyanlända att etablera sig i samhället. Personer med socialmedicinska arbetshinder går vidare till egen försörjning efter rehabiliteringsinsatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnden ska inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i samhälls- och bostadsfrågor	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsmålet uppfylls. Bedömningen görs utifrån att de tre underliggande målen bedöms uppfyllas helt samt att trygghetsmätningen visar på att Kungsholmsbor i större utsträckning upplever stadsdelen som en trygg plats. Förvaltningen bidrar till målen i Agenda 2030 genom att arbeta för ett stadsdelsområde som är tryggt och säkert för både män och kvinnor. Under året har flera preventiva insatser samt åtgärder i stadsmiljön genomförts för att göra Kungsholmen till en trygg och trivsamt plats att bo och vistas i.

Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

Nämndmålet uppfylls. Stockholm stads trygghetsmätning som genomförs vart tredje år visar att en högre andel Kungsholmsbor upplever stadsdelen som en trygg plats att bo på. Oro för att utsättas för brott ligger på Kungsholmen lägre i genomsnitt än staden i stort. Under året har den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen reviderats och en ny operativ samverkansgrupp för trygghetsfrågor har startats. En trygghetsvandring genomfördes vid Stadshagsparken och bidrog till förslag på belysningsåtgärder.

För att stärka tryggheten kring Hornsbergsområdet ansökte förvaltningen om ordningsvaksförordnande till området. Ansökan beviljades ej och beslutet överklagades. Även överklagan avslogs. Inom ramen för platssamverkan riktades istället insatser för att trygga upp i området under sommarhalvåret, bland annat vistades fältassistenter där i större utsträckning. Bedömningen är dock att det är mer vuxna än ungdomar som vistas där. Fältassistenter har samverkat med andra fältgrupper inom staden för att trygga ungdomar. Under sommaren och hösten har insatserna fokuserats på de ungdomsfester som arrangerats av ungdomarna själva i parker inom innerstaden.

Förvaltningens fältassistenter har arbetat mer uppsökande för att öka tryggheten hos barn och unga samt stävja den sociala oro som befarades med anledning av pandemin. För att förebygga och möjliggöra tidig upptäckt av ungdomsproblematik har en samverkan mellan fältassistenter och ungdomspolis initierats. Genom att spela in sina klassrumsföreläsningar har fältassistenter även under pandemin kunnat arbeta för att öka kunskapen och medvetenhet kring frågor om alkohol, narkotika, droger och tobak (ANDT).

Flera av de synpunkter och förslag som inkommer till förvaltningen rör medborgare som känner otrygghet eller annat obehag kring stadsdelens parker och grönområden då de upplever att parkens trivselsregler inte följs. Det kan till exempel handla om lösspringande hundar eller cykling i park. Under året har därför förvaltningen fortsatt arbetet med att sätta upp trivselregler i parker och grönområden. Förvaltningen har även genomfört

informationsinsatser i syfte att förtydliga vilka trivselregler och möjligheter som finns för hundägare i våra parker. En ny hundbroschyr har också tagits fram och spridits både fysiskt och digitalt. Parkernas trivselregler har även kompletterats med ett piktogram som illustrerar att man ska plocka upp efter sin hund.

Med anledning av rådande pandemi har förvaltningen satt ut smittskyddsinformation på de smarta skräporgarna på utvalda platser samt vid lekplatser och utegym i parkerna. Information sattes även upp på samtliga föreningsmeddelandetavlor, samt vid bad och plaskdammar. I samarbete med regionen sattes infoskyltar upp vid Hornbergs strand, Rålabshovsparken och vid Smeduddsbadet.

I syfte att öka trivsel och upplevd trygghet i den nyligen upprustade Tora Dahls park i Fredhäll, har belysningen förnyats och under våren 2021 kommer ljusskulpturer placeras ut på platsen. För att aktivera Kristinebergshöjden, samt för att minska antalet lösspringande hundar i denna del av Kungsholmen, har förvaltningen anlagt en hundrastgård. Projektet har finansierats av trygghetsmedel. Under sommaren har förvaltningen genomfört åtgärder för att öka siktbarheten och tillgängliggöra Stadshagsberget. Även detta projekt finansierades av trygghetsmedel.

Platssamverkan

För att stärka tryggheten inom stadsdelsområdet har förvaltningen initierat platssamverkan. Ett inledande möte genomfördes med ett flertal aktörer från bland annat polis, företagarföreningar, trafikkontoret, parkmiljöavdelningen med flera. Under sommaren genomfördes en gemensam satsning kring Hornbergs strand som av parterna uppfattades som ett område där det säsongsvist vistas mycket folk och därmed bedöms som ett särskilt riskområde under sommarmånaderna. Ett uppföljande möte genomfördes efter sommaren och av samtliga parter uppfattades satsningen som väl genomförd. De förbättringsområden som finns tas med i den fortsatta planeringen av platssamverkan.

Olovliga boendeförhållanden

Förvaltningen samverkar med kommunpolisen för att förebygga uppkomsten av olovliga boplatser. Under 2020 har det varit mindre boende i parker än tidigare år. Förvaltningen genomför ronderingar för att kontrollera renhållning och eventuell sanering på bland annat parklekar och platser där det inkommit synpunkter om att det förekommit boplatser.

Motverka oriktiga hyresförhållanden och olovlig andrahandsuthyrning

I det vråkningsförebyggande arbetet lämnas information om olovlig andrahandsuthyrning. Information om olovlig andrahandsuthyrning och olaglig handel av förstahandskontrakt finns som en del i bostadsvägledningen för nyanlända.

Lokala handlingsplaner för arbetet mot våldsbejakande extremism

Förvaltningen har under året reviderat den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism. Aktiviteterna följs upp löpande och medarbetare går webbutbildningen. Verksamheter har kännedom om att uppmärksamma individer som uppvisar tendenser till våldsbejakande extremism utifrån åsikter, symboler eller annan information. Under 2020 har inga sådana individer eller otillåten propaganda rapporterats i incidentrapporteringen (IA)

Parker och grönområden är välskötta tillgängliga och välkomnande

Förvaltningen bedömer att nämndmålet är uppfyllt. Under 2020 har det inte varit möjligt att

följa upp indikatorerna nöjdhet med renhållning och städning samt nöjdhet med skötsel av park och grönområden utifrån medborgarundersökningen, då Stockholms stad inte genomfört undersökningen. Utifrån förvaltningens uppföljning av parkentreprenörens arbete samt resultatet från årets trygghetsmätning kring frågan om nedskräpning bedöms målet dock vara uppfyllt. Trygghetsmätningen mäter inte andelen som upplever problem med nedskräpning specifikt i parker och grönområden, men mäter andelen som anser att det finns problem med nedskräpning i sitt bostadsområde eller i anslutning till detta. Mätningen visar att det är färre kungsholmsbor som upplever problem med nedskräpning jämfört med föregående mätning 2017.

Förvaltningen har under året utvecklat avtalsuppföljningen av parkentreprenörerna med bland annat stickprovsundersökningar i utvalda parker. Dessa kontroller samt sommarpraktikanternas extra kontroller under sommaren, visar att skötsel och underhåll av parkerna fungerat väl under året. Detta trots det ökade besökstrycket i parkerna till följd av pandemin som innebar att fler förlagt aktiviteter utomhus i parkerna och stannat hemma i Stockholm under sommaren. Under våren tillträdde Svensk Markservice AB som ny parkdriftsentreprenör på Kungsholmen och övergången till den nya entreprenören har fungerat bra.

Under året har trafikkontoret inlett en utökad dialog med stadsdelsförvaltningarna i syfte att förbättra samverkan. Detta har bland annat inneburit en utpekad kontaktperson på trafikkontoret för respektive stadsdelsområde samt regelbundna områdesmöte mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna för informationsutbyte och samordning av insatser. Arbetet för att stärka samverkan med trafikkontoret kring gatugrönt och med exploateringskontoret kring övertagande av nya parker i exploateringsområden har också pågått under året.

Arbetet med anpassningar för dagvatten- och skyfallshantering i Rålambshovsparken har fortsatt under året. Anläggningarbetena för den sista etappen Regnparken startade i september och färdigställs våren 2021. Längs det upprustade parkstråket vid Norr Mälarstrand har intensiv etableringsskötsel pågått för att den nya vegetationen ska få en så god start som möjligt.

I Polishusparken har två omgångar av medborgardialog genomförts under året i samband med framtagande av program för upprustning, båda digitalt med hjälp av webbenkät och webbformulär. Programmet kommer att färdigställas i början av 2021. Som en del av programarbetet har även en trädplan för parken tagits fram. Upprustningen av Signalparken startade i september, något försenad på grund av omtag med upphandling av entreprenör. Parken färdigställs under våren 2021.

I Marieberg, mellan Fyrverkarbacken och Ryska ambassaden har ny gångväg anlagts. Gångvägen är ett resultat av ett medborgarförslag från 2019. Längs Karlbergskanalen, mellan Västermalms båtklubb och Ekelundsbron, har ett utredningsarbete startat under hösten. Arbetet syftar till att ta reda på vilka förutsättningar som finns för att förbättra sträckan för gående och för driftfordon. En viktig del i arbetet är att kontrollera stabiliteten och det har gjorts genom omfattande provborrningar. Utredningen färdigställs under våren 2021.

Barn och vuxna på Kungsholmen lever ett liv fritt från våld

Nämndmålet uppfylls. Ett av delmålen i stadens program för jämställdhet är att mäns våld mot

kvinnor ska upphöra, vilket även är i enlighet med mål 5: Jämställdhet i Agenda 2030. Förvaltningen har bidragit till att uppfylla målet genom att medarbetare i verksamheter vars målgrupp bland annat är våldsutsatta vuxna har kompetens om våldsutsatthet, särskilda sårbarhetsfaktorer och våldets konsekvenser. Inom Relationsvåldscenter innerstaden (RVCI) finns kompetens i att möta särskilt sårbara grupper exempelvis personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

RVCI har under året givit 46 våldsutsatta och ett fåtal våldsutövare stöd och behandling. Under året har gruppbehandlingarna varit pausade under perioder utifrån restriktioner kring covid-19. Individuell behandling har då kunnat erbjudas istället. Allt fler personer tar kontakt med RVCI och efterfrågan på stödsatser fortsätter att öka, någon särskild ökning utifrån covid-19 går dock inte att se.

Uppföljning av ärenden gällande relationsvåld visar att det i flertalet av ärenden med relationsvåld förekommer barn. Samverkan mellan relationsvåldshandläggare och barn- och ungdomshandläggare har fortsatt under året. Förskolorna har arbetat med övningar och litteratur som behandlar ämnen som hemligheter, integritet, att uttrycka känslor och allas lika värde för att möjliggöra för barnen att prata och/eller visa för pedagogerna om något är fel. Det kan exempelvis vara; "Stopp min kropp" eller brottsoffermyndighetens material "Trygga Barn"

Förvaltningens våldspreventiva arbete består bland annat av att erbjuda lektionstillfällen till ungdomar på Kungsholmens kommunala och fristående grundskolor i materialet RoS (Respekt och självrespekt). RoS syftar till att medvetandegöra och synliggöra frågor om eget ansvar, gränsdragning och värdering kopplat till våld. Under året har färre lektionstillfällen genomförts än tidigare år utifrån pandemin.

Äldreomsorgen har påbörjat ett arbete med en ny frågemanual särskilt anpassad för att ställa frågor om våld till äldre. Förvaltningen kommer att delta i ett pilotprojekt kring den nya manualen under 2021.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				79 %		79 %	77 %	2020
Analys Indikatorn mäts ej under 2020 då medborgarundersökningen inte genomförs med anledning av pandemin.								
  Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	86,08 %	84	86			88,5 %	88,5 %	2020
Analys Indikatorn avser andel elever i årskurs nio som svarar "Nej" på frågan har du "Känt dig allvarligt hotad?" och frågan har du "Blivit misshandlad?". Resultatet visar att en hög grad av de tillfrågade ungdomarna inte blivit utsatta för hot eller våld. Förvaltningen ska under 2021 fortsätta det trygghetsskapande arbetet för ungdomar genom bland annat fältassistenternas arbetet samt genom skolsociala team i form av en skolsocialonom.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				58 %		71 %	71 %	2020
Analys Indikatorn undantas nämndens rapportering på grund av utebliven medborgarundersökning.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				58 %		71 %	71 %	2020
Analys Indikatorn undantas nämndens rapportering på grund av utebliven medborgarundersökning.								
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön				86 %		86 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Indikatorn undantas nämndens rapportering på grund av utebliven medborgarundersökning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.2.1 Kungsholmens stadsdelsområde är tryggt och säkert

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen arbetar systematiskt och i samverkan för att medborgare, besöka och verksamma inom området ska uppleva stadsdelsområdet som ren, trygg och attraktiv. Arbetet sker utifrån Stockholms stads båda program för trygghet och säkerhet. Målet nås genom att trygghetsskapande insatser och platssamverkan planeras och genomförs i samverkan med polisen, företagareföreningar, församlingar och andra aktörer i civilsamhället. Otrygga platser identifieras genom analys av bland annat stadens trygghetsmätningar, månadsrapporter medborgardialoger och inkomna synpunkter och avvikelser. Åtgärderna ska inkludera ett barnperspektiv, jämställdhetsperspektiv och tillgänglighetsperspektiv.

Förvaltningen arbetar förebyggande och uppsökande genom bland annat fältförlagt socialt arbete, föräldrastödsprogram, handlingsplan mot våldsbejakande extremism och ANDT handlingsplanen. En god förmåga att hantera allvarliga händelser stärks genom samverkan, övning och utbildning. Erfarenheter av pandemin som drabbade Stockholm 2020 ska tas till vara och knyts samman med arbetet för civilt försvar och beredskapsplanering. Risk- och sårbarhetsanalyser genomförs. Kunskapshöjande åtgärder inom ramen för informationssäkerhet genomförs och rutiner för NIS-direktivet implementeras.

Förväntat resultat

Medborgare, besökare och verksamma inom området upplever stadsdelsområdet som ren, trygg och attraktiv. Förvaltningen har en uppdaterad lägesbild och preventiva insatser genomförs.

Förvaltningens samverkan med polisen och olika aktörer i civilsamhället leder till gemensamma trygghetsskapande åtgärder och en god förmåga att samverka under allvarliga händelser.

Förvaltningens uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag utvecklas och i händelse av allvarliga händelser har förvaltningen en god krisberedskap

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel kvinnor och män som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen						67 %		2020
Analys								
Indikatorn mäts inte 2020 då medborgarundersökningen inte genomförs till följd av Covid-19-pandemi.								
 Indexvärde för stadens ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini	63					50		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta sätta upp dekalerna med trivselregler på skräpkorgar i parker och grönområden.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram och förankra rutiner och information, för berörda enheter, i enlighet med lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-direktivet).	2020-01-01	2020-12-31	
 Genomföra informationsinsatser för att förtydliga vilka trivselregler och möjligheter som finns för hundägare i våra parker och grönområden.	2020-01-01	2020-12-31	
 Samtliga verksamheter implementerar förvaltningens gemensamma handlingsplan för ANDT	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Kungsholmens parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts enligt upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten.

Förväntat resultat

Kvaliteten på skötseln och renhållningen i Kungsholmens parker och grönområden har ökat sedan föregående år.

Parker och grönområden utvecklas i dialog med Kungsholmsborna som upplever att det finns möjlighet både till aktiviteter och till rekreation i stadsdelsområdets parker.

Kungsholmens parker är tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden						67 %		2020
Analys								
Indikatorn undantas nämndens rapportering på grund av utebliven medborgarundersökning.								
■ Andel kungsholmsbor som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden				76 %		87 %		2020
Analys								
Indikatorn undantas nämndens rapportering på grund av utebliven medborgarundersökning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Ge idrottsföreningar möjlighet att städa parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningen på Kungsholmen och organisationen Städa Sverige.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.2.3 Barn och vuxna på Kungsholmen lever ett liv fritt från våld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom ett samordnat arbete mot våld i nära relationer. Arbetet sker utifrån Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020, Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 samt den lokala rutinen för arbetet mot våld i nära relation.

Att leva ett liv utan våld innebär ett liv utan psykiskt, fysiskt, sexuellt, materiellt, ekonomiskt våld eller försummelse samt hedersrelaterat våld och förtryck. Det innebär även att leva utan risk för våld. Personer som är utsatta för våld erbjuds ett samordnat, individuellt stöd genom förvaltningens öppenvårdsinsats. Personer som utövar våld motiveras och erbjuds stöd för att bryta sitt beteende. Alla medarbetare har kompetens att upptäcka och identifiera våldsutsatthet hos särskilt sårbara grupper. Barn som utsatts eller bevittnat våld av närstående får individuellt anpassat stöd. Barnperspektivet beaktas i alla ärenden som rör vuxna som är utsatta för våld eller utsätter andra för våld.

Förvaltningen arbetar våldsförebyggande genom att erbjuda riktade informationsinsatser i samverkan med skolor. Informationsinsatserna syftar till att öka kunskapen hos barn och unga om normer och värderingar kopplat till våld utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Förväntat resultat

Andel vuxna och barn som lever ett liv utan våld och förtryck ökar. Personer som utsatts för våld får stöd att ta sig ur relationen. Personer som utövar våld får stöd att bryta sitt beteende. Barn och unga som deltar i våldspreventiva insatser tar avstånd från våld.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på relationsvårdscenter innerstaden (RVCI)	86 %	100 %	85 %			70 %		2020
Analys 42 kvinnor och 4 män har mottagit behandling utifrån våldsutsatthet under 2020. Indikatoren är ny för 2020, och tidigare mätningar har inte gjorts. Underlaget är för litet för att kunna göra en analys utifrån skillnader mellan män och kvinnor.								
 ♀ Andel våldsutövare som fullföljer behandling på relationsvårdscenter innerstaden (RVCI)	83 %	83 %	0 %			60 %		2020
Analys Inga kvinnor har mottagit behandling utifrån att de är våldsutövare under 2020.								
 ♀ Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	43	9	34	72		50		2020
Analys Förvaltningen har inte fått kännedom om lika många våldsutsatta som föregående år. En orsak till detta kan vara den rådande pandemin som innebär att de flesta mötena med brukare hålls per telefon, detta gör det svårt att ställa frågor om våld. Det är främst inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen som möjligheten att								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>ställa frågor om våld varit begränsade under året. Under 2021 undersöks alternativa sätt att informera brukare om vilket stöd som finns för personer som utsatts eller utsätter någon för våld i nära relation.</p> <p>Förvaltningens relationsvårdsteam som arbetar enbart med våldsutsatthet bedömer inte att pandemin har påverkat deras möjligheter att motivera våldsutsatta att ta emot stöd. Alla våldsutsatta som kontaktat förvaltningen har fått den hjälp och det stöd som de behöver.</p> <p>Förvaltningen har fått kännedom om fler kvinnor än män som utsatts för våld i nära relation, det motsvarar de skillnader som finns i samhället i stort.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att öka personalens kompetens om våld i nära relationer kommer alla förskolor genomföra brottsoffermyndighetens webbutbildning "Jag vill veta".	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys</p> <p>Web-utbildningen har ökat personalens kompetens i att upptäcka barn som lever i familjer med våld. Ett fåtal förskolor har inte genomfört utbildningen under 2020, de kommer att göra det under 2021.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls delvis

Analys

Verksamhetsmålet uppnås delvis på grund av att flera av årsmålen för KF- och nämndindikatorerna inte uppfylls. Förvaltningen bedömer dock att förskolorna håller en god kvalitet och att barnen erbjuds en god utbildning. Den sammantagna bedömningen grundar sig på analys av resultat i förskoleundersökningen, förskolornas egna uppföljningar, medarbetarenkäten och resultat för KF-indikatorerna. Nämnden når årsmålet för en KF-indikator (andel förskollärare) och når nästan målen för tre av KF-indikatorerna (barngruppernas storlek, nöjda vårdnadshavare och kvalitetsindikatorn) men når inte målet för antal barn per personal.

I det pedagogiska verktyget, där förskolorna planerar och följer upp utbildningens innehåll, är det tydligt att arbetet med målstyrning mot de nationella läroplansmålen har utvecklats på flera av förskolorna. Det finns en ökad medvetenhet att omsorg och undervisning pågår parallellt och att barnens möjlighet till lärande finns över hela dagen och inte enbart i de planerade undervisningstillfällena. Förvaltningen ser dock en variation av kvaliteten i undervisningen mellan förskolorna. Skillnader kan både förklaras med variationer i pedagogernas kompetens men också utifrån yttre förutsättningar såsom stabilitet och kontinuitet i arbetsgrupperna samt ledningsfunktionernas systematiska arbete med kvalitetsutveckling.

Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

Nämndmålet uppfylls delvis men förvaltningen kan se i uppföljningarna att barnen får en god kvalitet i omsorgen, utbildningen och undervisningen. Det ligger i linje med mål 4 i Agenda 2030 att alla barn ska ges en god utbildning.

Trots pågående pandemi har verksamheten på förskolorna varit stabil under året. Den har till stor del bedrivits utomhus med fokus på omsorg och trygghet för barn och vårdnadshavare. Förvaltningen ser att de flesta förskolorna har ett väl fungerande vardagsarbete med tydliga rutiner och strukturer. I det gemensamma pedagogiska verktyget ser förvaltningen att förskolorna beskriver att barns delaktighet och inflytande får stort utrymme över den planerade undervisningen. Pandemin har inneburit att rektorerna lagt mycket tid på bemanning och använt gemensam mötestid till att återkommande göra risk- och konsekvensanalyser under året.

Förvaltningen har i enlighet med verksamhetsplanen för 2020 förstärkt uppföljningen av förskolor med lägre resultat. Fyra av dessa har förbättrat sin kvalitet väsentligt under året. Det beror bland annat på högre kompetens i personalgruppen, en lägre personalomsättning och ett närmare ledarskap. Tre förskolor bedöms fortfarande ha en låg måluppfyllelse. En orsak är arbetsmiljön på förskolorna. Rektorerna arbetar aktivt med handlingsplaner, utifrån resultaten i medarbetarenkäten, för att förbättra arbetsmiljön på dessa förskolor. Brist på planerad undervisning påverkar också resultatet på dessa förskolor. Det går att utläsa i de pedagogiska verktygen.

I förvaltningens uppföljningar framgår att dokumentationen av det enskilda barnets utveckling och lärande behöver utvecklas. De underlag som finns används ojämnt mellan förskolorna och rektorerna ser alltför stora skillnader i rutiner och arbetssätt. Det framgår också av resultaten i förskoleundersökningen att vårdnadshavarna efterfrågar dokumentation av det enskilda barnet. Förvaltningen bedömer att införandet av individuella lärloggar under 2021 i "Planering och bedömning" i Skolplattformen kommer att bidra till att utveckla dokumentationen av det enskilda barnets utveckling och lärande.

Genom fördjupningsnätverket om lek och genom att lyfta lekens betydelse på olika möten och samtal med pedagogerna har arbetet med barns egen lek utvecklats. Leken får större plats än tidigare i förskolornas miljöer samt att den nämns både i lärloggar och i det pedagogiska verktygen där arbetslagen planerar för lek i mindre grupper. Pedagogerna har märkt att anknytningen och relationen till barnen har förändrats genom att de är mer aktiva i leken. Det skiljer sig dock mellan enheterna hur stort fokus leken haft och därmed hur många förskolor som är inkluderade i fördjupningsarbetet. Inför 2021 är det ett utvecklingsarbete att inkludera alla förskolor i fördjupningsarbetet.

Pandemins påverkan när det gäller utvecklingsarbetet med barns möjligheter till rörelse och fysiska aktiviteter har varit positiv. Det har varit mer utevistelse än vanligt och det visar sig i pedagogernas analyser att de ägnat mer tid till planerade rörelsestunder och tagit sig till fler parker till fots för att söka motoriska utmaningar som inte finns på den egna gården. Fyra förskolor deltar aktivt i ett forskningsprojekt för ökad rörelse, resultatet kommer att presenteras i slutet av 2021.

På alla förskolor finns en systematik i arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planernas åtgärder har blivit mer konkreta, vilket bidragit till att de är enklare att

följa upp. Förskolornas utvärderingar visar på att när kartläggningarna synliggjort en uppkommen risk blir åtgärderna mer konkreta och också genomförda i högre grad än vid främjande åtgärder. Kartläggningarna visar oftare på risker för kränkningar och mer sällan risker utifrån diskrimineringsgrunderna.

Resultatet i uppföljningen som görs av läroplanen genom den webbaserade kvalitetsindikatorn (WKI) ligger på 3,5, vilket är ett högre resultat än förra året. Flera arbetslag uppger att de inte kunnat arbeta fördjupat inom flera områden på grund av pandemin. Fokus har periodvis varit på en god och trygg omsorg för barnen.

Resultatet i förskoleundersökningen visar att 86 procent av vårdnadshavarna i stadsdelen är nöjda med helheten på sitt barns förskola. Vilket är på samma höga nivå som förra året och likvärdigt med det genomsnittliga resultatet i staden.

Resultatet för frågan "Jag upplever att mitt barn uppmuntras till fysiska aktiviteter" har ökat från 77 till 81 procent. Förvaltningens analys är att förbättringen framförallt beror på att förskolorna arbetar mer medvetet med rörelse på förskolegårdarna men det är också en effekt av att förskolorna haft mer verksamhet utomhus på grund av Covid-19.

Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

Nämndmålet uppfylls delvis. Resultaten i förskoleundersökningen är fortfarande högt och ligger högre än genomsnittet i staden för frågorna om personalens bemötande av barnen och om barnen ges lika möjlighet till att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning. Förvaltningens bedömning är att det höga resultatet beror på personalens kompetens och att värdegrundsarbetet är levande på förskolorna.

Förskolorna började att publicera nyheter och lärloggar i Skolplattformen under våren. Den digitala kommunikationen med hemmen var under våren utmanande och på flera förskolor bristfällig. Detta har dels berott på att de digitala verktygen och systemen inte har fungerat väl dels på grund av bristande rutiner och arbetssätt. Förvaltningen kan se en positiv utveckling under hösten på förskolorna och att Skolplattformen används i högre grad.

Varje höst går förvaltningen ut med en enkät till vårdnadshavare vars barn börjat på förskolorna under augusti och september. 95 procent av familjerna svarade att det var nöjda eller mycket nöjda med inskolningen av sitt barn, vilket visar att förskolorna lyckats väl med att introducera de nya barnen. 89 procent av familjerna svarade att det var nöjda eller mycket nöjda med kommunikationen med förskolan inför inskolningen.

Resultaten från förskoleundersökningen har blivit sämre för frågorna om barnen har tillgång till digitala verktyg och om barnens utveckling och lärande dokumenteras. Förvaltningen ser detta som en direkt konsekvens av brister i övergången till GS:IT 2.0 och förseningen av Skolplattformens system.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Efterfrågan på förskoleverksamhet på minoritetsspråken är låg. Förvaltningen har genomfört en språkkartläggning för att få kunskap om vilka moders- och minoritetsspråk barnen har. Kartläggningen visade att inga barn på förskolorna har samiska, meankäli eller romani som minoritetsspråk. De familjer som önskat finskspråkig verksamhet har fått det.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34,4 %	1,6 %	32,8 %	35,3 %		32 %	32 %	VB 2020
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	86 %			87 %		90 %	90 %	2020
Analys Resultatet har sjunkit en procentenhet sedan förra året men är fortfarande högt och på samma nivå som genomsnittet i staden. Några förskolor har ett lägre resultat och förvaltningen förstärker uppföljningen av de förskolorna under 2021 för att höja kvaliteten.								
  Antal barn per grupp	16,2 barn/avd.			15,7 barn/avd.		16	16	VB 2020
Analys Barngruppernas storlek har sjunkit under året från 17,1 barn per grupp i tertialrapport 1 till 16,6 barn per grupp i tertialrapport 2 och nu 16,2 barn per grupp i verksamhetsberättelsen. Skillnaderna under året beror på att barngrupperna ökar under vårterminen då förskolorna erbjuder nya barn garantiplatser.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,4 st			5,5 st		4,9	4,9	VB 2020
Analys Utfallet i verksamhetsberättelsen ligger på samma nivå som i tertialrapport 2 men är lägre än i tertialrapport 1 då antalet förskolebarn per anställd var 5,7. Resultatet för 2020 är bättre än 2019 då det var 5,5 barn per anställd i verksamhetsberättelsen.								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5			3,4		3,6	Tas fram av nämnd	2020
Analys Resultat för indikatorn ligger något under KF:s målvärde men är en ökning jämfört med förra året. Resultet visar på en hög måluppfyllelse på förskolorna eftersom ett värde på 3 motsvarar att förskolorna når läroplanens grundläggande krav. Alla förskolor har tagit fram åtgärder för att förbättra sina resultat under 2021.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.3.1 Förskolan är likvärdig och främjar barns utveckling och lärande

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Samtliga förskolor har i uppdrag att arbeta med ett gemensamt ansvarstagande för hela förskolans kvalitet och organisation. Genom användandet av förvaltningens pedagogiska verktyg blir barns inflytande och delaktighet en utgångspunkt i planeringen av förskolans undervisning. Alla förskolor arbetar medvetet med barnens lärande och språkutveckling med stöd av förvaltningens gemensamma dokument för pedagogiska miljöer och språk. Förvaltningen fördjupar arbetet med lekens betydelse på förskolorna med utgångspunkt i den reviderade läroplanen. Alla förskolor arbetar med att utveckla barns förutsättningar till rörelse på förskolan. Förvaltningen har ett gemensamt systematiskt arbetsätt för barn i behov av särskilt stöd. För att nå en likvärdig förskola för alla barn har varje förskolenhet en specialpedagog anställd. Likvärdigheten följs upp genom läroplansuppföljning i den webbaserade kvalitetsindikatorn(WKI) och genom kvalitetsdialoger med fokus på varje förskolas resultat. Förskollärarna tar ett gemensamt ansvar för hela förskolans analys och uppföljning av läroplansområdena.

Förväntat resultat

Alla förskolor har en väl fungerande organisation och struktur av vardagsarbetet.

Omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Barns inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för undervisningen i förskolan.

Den reviderade läroplanen är förankrad i förskolan.

Alla förskolor arbetar medvetet med lek och rörelse i det pedagogiska arbetet med barnen.

Alla barn erbjuds undervisning och lärande i kreativa pedagogiska miljöer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	85 %	83 %	86 %	86 %		86 %		2020
Analys Resultatet är högt och ligger över genomsnittet i staden men når inte fullt ut upp till nämndens årsmål.								
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	85 %	85 %	86 %	86 %		86 %		2020
Analys Resultatet är högt och ligger över genomsnittet i staden men når inte fullt ut upp till nämndens årsmål.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskoleavdelningen genomför riktade stödinsatser för förskolor med stora utmaningar för att öka likvärdighet för alla barn.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förskoleavdelningen kommer att genomföra utbildningsinsatser för att utveckla kunskapen och medvetenheten om vikten av barns möjligheter till rörelse i förskolan.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Försköleavdelningen och förskolorna kommer att starta ett fördjupningsnätverk för förskollärare för att utveckla arbetet med leken på förskolorna.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.3.2 Kungsholmens kommunala förskolors kommunikation är tydlig och enhetlig

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom en tydlig och faktabaserad kommunikation och ett professionellt bemötande. Arbetet utvecklas genom aktiviteter utifrån förskoleavdelningens kommunikationsstrategi. Förskolorna arbetar under året med kommunikation och åtgärder som gör vårdnadshavare och medarbetare väl informerade om vad de kommunala förskolorna kan erbjuda.

Förväntat resultat

Nya och befintliga vårdnadshavare och medarbetare väljer Kungsholmens förskolor. Förskolornas medarbetare är stolta och rekommenderar sin arbetsplats. Chefer och medarbetare har ett välkomnande bemötande. Förskolornas kommunikation är likvärdig och enhetlig. Samverkan med vårdnadshavarna utvecklas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som upplever att personalen på förskolan bemöter dem på ett respektfullt sätt.	94 %				94	95 %		2020
Analys								
Resultatet ligger en procent under årsmålet men är högt och tre procent över stadens genomsnittliga resultat.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna kommer att synliggöra sin verksamhet i gemensamma aktiviteter..	2020-01-01	2021-12-31	
 Ta fram gemensamma riktlinjer för Startsidan och Planering och bedömning i Skolplattformen	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med de tillhörande tre nämndmålen har uppnåtts. Arbetet med Agenda 2030, som bland annat innehåller barns rättigheter, jämställdhetsintegrering och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, har genomsyrat verksamheten. Detta genom att skapa delaktighet för brukare, att insatser utformas utifrån individuella bedömningar och där jämställdhetsperspektivet är genomgående. Förvaltningens arbete mot våld i nära relationer finns att läsa om under mål 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.

Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Nämndmålet uppfylls. Barn och unga har getts möjlighet till goda uppväxtvillkor genom att förvaltningen samverkat kring olika förebyggande insatser, erbjudit utbildningar till föräldrar och bedrivit fältarbete bland ungdomar. Kungsholmens föräldrar har erbjudits samtal på förvaltningens föräldramottagning och antalet föräldrar som söker sig till mottagningen för att få stöd har ökat under året.

Resultatet i Stockholmsenkäten som går ut till ungdomar i årskurs 8 och 2 på gymnasiet visar att flickor skattar sin hälsa sämre än pojkar. Resultatet överensstämmer med nationella rapporter om att ungas sovvanor och förmåga till återhämtning försämrats, samt att den psykiska hälsan bland unga generellt fortsätter att försämrats. Förvaltningen arbetar aktivt i samverkan med skolan och polisen för att stävja ohälsa bland ungdomar genom bland annat SSP och skolsocionom.

Under året har flera preventiva insatser genomförts i syfte att stärka föräldrar i sitt föräldraskap. Förvaltningen har tillsammans med Norrmalm, Östermalm och Södermalm stadsdelsförvaltning samt Region Stockholm inlett ett samarbete i syfte att utveckla nya familjecentrerade arbetsätt. Detta har bland annat resulterat i att förvaltningarna har bemannat BB Sthlm Family regelbundet och kunnat ta emot föräldrar som besöker barnvårdscentralen. Vidare har samarbetet lett till en förståelse för vilka frågor och behov som föräldrar i innerstaden har och vilken typ av stöd som efterfrågas. Detta har även legat till grund för en projektansökan kring digitaliserat föräldrastöd som tagits fram och som kommer att skickas in under 2021. Ansökan avser projektmedel för att nämnda förvaltningar samt Hägersten- Älvsjö och socialförvaltningen tillsammans med kommunikationsavdelningen på SLK ska samlokalisera åldersanpassad information till föräldrar, länkar dit man kan vända sig för att få stöd samt aktuella händelser och evenemang.

Det är fortsatt en stor efterfrågan på föräldrastödsutbildning. Under året har flera utbildningar i Alla barn i centrum (ABC) och Kommunikationsmetod (Komet) genomförts och förvaltningen har under året även kunnat erbjuda utbildning i ABC för äldre barn. För att bredda utbudet kring insatser har medarbetare gått utbildning i att stärka föräldrar som befinner sig i en separation.

Antal ensamkommande barn och unga som anvisas är fortsatt få. En viss ökning av ensamkommande kvotflyktingbarn har skett, vilket ställer särskilda krav på handläggningen då dessa barn redan har uppehållstillstånd vid ankomst till Sverige och således inte har rätt till god man. Ett arbete har därför skett kring att effektivisera rutinerna för att ansöka om särskilt förordnad vårdnadshavare.

Uppföljning av utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

Flera insatser har under året skett i syfte att tidigt identifiera barn i riskzon och stabilisera barns och ungas skolgång. Förvaltningen har genomfört en satsning på arbetet med skolsociala team genom att anställa en skolsociolog. Samarbete med två skolor inom stadsdelen har inletts under året och där skolsociologen har deltagit i möten tillsammans med deras elevhälsoteam. Ett arbetssätt har tagits fram där skolsociologen arbetar nära skolan samt ungdomens familj för att öka skolnärvaron. Resultatet visar att detta har lett till att ungdomarna har ökat sin närvaro samt mår bättre och att föräldrar har stärkts i att kunna kommunicera med sina barn och i samverkan med skola och socialtjänst medverka till att barnet återgår till skolan.

Trots pandemin har flera samverkansforum kunnat ställas om och genomföras digitalt, exempelvis SSP-forum (skola, socialtjänst och polis). Samverkan i individärenden ex. samordnad individuell planering (SIP) och individforum för barn i behov av särskilt stöd (BUS-individ) har kunnat genomföras, men digitalt. Under året har antalet barn som fått SIP ökat i jämförelse med föregående år, men det finns ett fortsatt behov av att nå fler och framförallt yngre barn. Med anledning av pandemin har socialsekreterarnas samverkansträffar med kuratorer samt informationsträffar med skola och förskola ställts in. Antal anmälningar från förskolan om oro för barn har dock ökat, vilket tyder på att personalen har blivit bättre på att uppmärksamma och anmäla. Samverkansformerna kommer att återupptas under kommande år.

Handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019– 2022

Den lokala handlingsplanen bygger på stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Ett viktigt arbete är att tidigt kunna stärka föräldrar i sin föräldraroll genom exempelvis föräldraskapsträffar. Under året har utbildning getts i både ABC och Komet för olika åldersgrupper. Förvaltningen arbetar även med snabba insatser genom att vid kännedom om att ett barn eller ungdom har begått brott erbjuda allvarssamtal inom 48 timmar. Samtliga har erbjudits samtal. Medarbetare har utbildats i bedömningsinstrumentet SAVRY som syftar till att bedöma risk för våldsamt beteende eller annat allvarligt kriminellt beteende. Arbetet med att implementera den evidensbaserade riskbedömningsmodellen Signs of safety, som syftar till att stärka barnet eller ungdomens egna nätverk till att hitta lösningar, har fortsatt. Den lokala handlingsplanen kommer att revideras i början av året.

Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

Nämndmålet uppfylls. För att vuxna Kungsholmsbor ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt utifrån sina individuella förutsättningar, har olika former av stödinsatser erbjudits. För att trygga personer som tillhör riskgrupper har boendeplaceringar förlängts och hemlösa har erbjudits mer långsiktiga boendelösningar. Förvaltningen har förstärkt de egna

stödinsatserna genom att anställa ytterligare en behandlingsassistent. Under tertialet har förvaltningen blivit uppsagda från den blockförhyrda korridor med fem träningslägenheter som hyrts av SHIS (*Stiftelsen hotellhem i Stockholm*). Alla fem personerna har erhållit annat boende i form av träningslägenheter och insatsen Bostad först.

Förvaltningen har arbetat systematiskt med utredningsverktygen DUR (*dokumentation utredning resultat*), ASI (*addiction severity index*) och FREDA (*utredningsverktyg för relationsvålds ärenden*) samt med att utveckla arbetet med uppföljningar av insatser och upprättandet av mer strukturerade beställningar. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att förtydliga och förstärka barnrättsperspektivet för barn och unga med föräldrar i kontakt med socialtjänsten. Förvaltningens egenkontroll av vuxenärenden, som gjordes under hösten, visade att det finns ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar.

Socialpsykiatri

En kollegiegranskning av handläggningen av socialpsykiatriärenden genomfördes under året. Granskningen visade att utredningar, dokumentation och beställningar höll en hög kvalitet i alla kontrollerade ärenden. Förvaltningen har förstärkt insatserna för personer med missbruk och samtida psykisk ohälsa genom att anställa två behandlingsassistenter. Förvaltningen kommer därmed att kunna ta initiativ till att fler samordnade individuella planer (*SIP*) upprättas för denna målgrupp.

Under året har några personer tackat nej till beviljade sysselsättnings- och boendestödsinsatser på grund av rädsla för smitta. En del har även tackat nej till hemtjänstinsatser av samma anledning.

Översynen av de socialpsykiatriska sysselsättningsverksamheterna slutfördes under våren. Den minskade efterfrågan på den sysselsättning och de tjänster som verksamheterna erbjudit ledde till ett beslut om avveckling. Klienterna har erbjudits andra sysselsättningsalternativ inom stadens valfrihetssystem. Kursverksamheten på träfflokalen för personer med psykisk funktionsnedsättning har hållit stängt under den pågående pandemin. Arbetsverksamheten Bolinders kafé & konferens har inte heller bedrivit någon ordinarie verksamhet.

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Nämndmålet uppfylls. Bedömningen är att personer med funktionsnedsättning i behov av stöd har kunnat erbjudas insatser i tid, på ett rättssäkert sätt och av hög kvalitet trots att verksamheter och insatser har påverkats av den pågående pandemin.

För att säkerställa kvaliteten inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning har alla medarbetare inom daglig verksamhet genomgått den webbaserade utbildningen *Det pedagogiska ramverket*. Genom utbildningen har medarbetarna fått teoretisk kunskap om funktionsnedsättningar och lagstiftning samt praktisk kunskap i tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande. På grund av pandemin har medarbetarna inom boendeenheten inte haft möjlighet att genomföra utbildningen, detta planeras istället under 2021.

I stadens brukarundersökning framkommer att brukarnas upplevelse av trygghet på LSS-boende har sjunkit sedan föregående år. Ett antagande är att den pågående pandemin och de förändringar som det inneburit för målgruppen är en bidragande faktor till ökad upplevd otrygghet. Många brukare tillbringar mer tid i sitt boende på grund av att de tillhör en

riskgrupp eller att deras ordinarie sysselsättning är stängd eller att de själva valt att minska sina kontakter. I och med pandemin har bemanningen ökat på gruppbostäderna, fler individuella aktiviteter har möjliggjorts och kontakten med anhöriga har varit central. För att minska risken för smittspridning har riskbedömningar gjorts dagligen och tillgången till skyddsmaterial har säkrats. Arbetet har fungerat framgångsrikt, ytterst få brukare och medarbetare har blivit smittade under året. Under 2021 fortsätter förvaltningens arbete med att öka brukarnas upplevelse av trygghet i sitt boende bland annat genom nära dialog med brukare och anhöriga.

Dagliga verksamheterna hade sina lokaler stängda under en period i våras efter beslut från krisledningsnämnden. Under sommaren återvände brukarna successivt till verksamheten. Det flexibla arbetssättet, som innebär att bedriva daglig verksamhet digitalt på distans, som skapats utifrån pandemin fortsätter. Den ökade digitala kunskapen hos brukare och medarbetare är stora fördelar som det nya det nya arbetssättet har fört med sig har också bidragit till att brukare har kontakt med varandra på fritiden genom digitala hjälpmedel.

I och med covid-19 har utredningar och uppföljningar gällande insatser för personer med funktionsnedsättning gjorts per telefon eller via videosamtal sedan början av året. Detta har ställt högre krav på handläggarnas utredningsförfarande för att säkerställa att den enskildes åsikter kommer fram i utredningen trots att vissa brukare har svårt att kommunicera digitalt. Utredningsmanualen DUR används vid alla utredningar och uppföljningar för att säkerställa kontinuitet. I och med tillfälliga stängningar av olika verksamheter har biståndshandläggarna haft regelbunden kontakt med berörda brukare för att trygga behoven och erbjuda individuella lösningar.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning utförs genom att insatser anpassas till den enskildes individuella behov och utformas tillsammans för att utveckla, stärka och bibehålla färdigheter för att klara sitt dagliga liv. Arbetet sker utifrån Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023.

2020 har präglats av covid-19, det har ställt krav på verksamheterna att tillgängliggöra information om pandemin, basala hygienrutiner och nu även vaccination för målgruppen. Genom information på lättläst, pictogram och genom samtal har verksamheterna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning arbetat för att göra situationen förståbar. Rådet för funktionshinderfrågor fyller en viktig funktion genom att fungera som remissinstans för förvaltningen.

Förbättrad tillgänglighet är en del av alla parkupprustningar och integreras i det ordinarie arbetet. Rena tillgänglighetsanpassningar som gjorts under 2020 är nya räcken och trappsteg till plaskdammen i Fredhällsparken och ett nytt ledräcke i Konradsbergsparken.

Förvaltningens arbete för att nå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet bidrar till flera av de globala målen, bland annat mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 10 Minskad ojämlikhet och mål 5 Jämställdhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %		100 %	100 %	VB 2020
  Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	100 %	100 %	100 %			75 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	83,3 %	76,5 %	92,3 %	85 %		84 %	84 %	VB 2020
Analys Förvaltningen uppnår inte nämndens årsmål om 84 %, dock har resultatet förbättrats under året. Då det är ett fåtal barn som återkommer får analys göras i individuella fall. Det är fler pojkar än flickor som återaktualiseras. Förvaltningen arbetar aktivt för att säkerställa att såväl flickor och pojkar får den hjälp och stöd de behöver.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	95 %	93 %	98 %	86 %		95 %	öka	2020
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	96 %	97 %	94 %	92 %	87	87 %	öka	2020
  Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	84 %	83 %			80 %	80 %	2020
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	58,7	68 %	47,62 %	33,33	26	30 %	30 %	2020
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	83,33	66,67 %	100 %			75 %	75 %	VB 2020
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	65,5 %	58,8 %	75 %	34,6 %		42 %	42 %	VB 2020
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	25 %			23,08 %		10 %	Tas fram av nämnd	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100					50 %	Tas fram av nämnd	2020
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	89 %	91 %	86 %		94 %	90 %	2020
Analys								
Förvaltningen har satt ett högt mål för indikaton 94 procent. Stadens sammanlagda resultat är 88 procent. Kungsholmens stadsdelsförvaltning är bland de fyra förvaltningar som har högst resultat på frågan. Bemötande och delaktighet är centrala områden inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. För att förbättra kvaliteten genomgår alla medarbetare inom omsorgen en grundläggande utbildning om funktionsnedsättningar där praktisk kunskap i tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande ingår.								
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	76 %	87 %	80 %		78 %	78 %	2020
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	88 %	86 %	89 %	79 %		80 %	80 %	2020
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	56,4 %	63,5 %	49,7 %			65 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Indikatorn avser elever i årskurs 9 och bygger på indexet "Grad av god psykisk hälsa" som innehåller följande frågor: Hur ofta har du haft huvudvärk detta läsår? Hur ofta har du dålig aptit? Hur ofta har du under detta läsår haft "nervös mage" (t ex magknip, magkramper, orolig mage, illamående, gaser, förstoppning eller diarré)? Hur ofta har du under detta läsår haft svårt att somna? Hur ofta har det hänt under detta läsår att du sovit oroligt och vaknat under natten? Resultatet visar en minskning i jämförelse med senaste mätningen, både gällande flickor och pojkar. Flickor skattar sin hälsa sämre än pojkar. Resultatet överensstämmer med nationella rapporter om att ungas sovanor och förmåga till återhämtning försämrats, samt att den psykiska hälsan bland unga generellt fortsätter att försämrats. Förvaltningen arbetar aktivt i samverkan med skolan och polisen för att stävja ohälsa bland ungdomar genom bland annat SSP och skolsocionom.								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	56 %	59 %	54 %			62 %	62 %	2020
Analys								
Indikatorn avser elever i årskurs nio. Resultatet visar att en ökad andel ungdomar uppger att de inte använder alkohol i jämförelse med senaste mätningen, dock uppnår förvaltningen inte målet för året. Flickor uppger att de dricker alkohol i större utsträckning än pojkar. Över tid är det ett positivt resultat för såväl pojkar som flickor även om det är svårt att uttala sig om trender. För att förebygga och möjliggöra tidig upptäckt av ungdomsproblem samverkar fältassistenter med ungdomspolisen och skolan bland annat genom klassrumsföreläsningar för att öka kunskapen och medvetenhet kring frågor om alkohol, narkotika, droger och tobak (ANDT).								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	86 %	84 %	88 %			92 %	92 %	2020
<p>Analys</p> <p>Indikatorn avser andel elever i årskurs nio som svarar "Nej" på frågan "Har du någon gång använt narkotika?". Resultatet visar att pojkar uppger i högre utsträckning än i senaste mätningen att de inte använder narkotika, flickor däremot uppger att de inte använder narkotika i lägre utsträckning.</p> <p>För att förebygga och möjliggöra tidig upptäckt av ungdomsproblem samverkar fältassistenter med ungdomspolis och skolan genom bland annat klassrumsföreläsningar att öka kunskapen och medvetenhet kring frågor om alkohol, narkotika, droger och tobak (ANDT).</p>								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	84 %	81 %	87 %			91 %	91 %	2020
<p>Analys</p> <p>Indikatorn avser elever i årskurs nio som svarar "Nej, jag har aldrig rökt" på frågan "Röker du?" och "Nej, jag har aldrig snusat" på frågan "Snusar du?". Förvaltningen når inte uppsatt mål. För att förebygga och möjliggöra tidig upptäckt av ungdomsproblem samverkar fältassistenter med ungdomspolis och skolan genom bland annat klassrumsföreläsningar att öka kunskapen och medvetenhet kring frågor om alkohol, narkotika, droger och tobak (ANDT).</p>								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vaper	94,24 %	95	94			91	91 %	2020
  Antal vräkningar som berör barn	1			2		0	Tas fram av nämnd	VB 2020
<p>Analys</p> <p>En vräkning har berört barn. Familjen bodde på SHIS (<i>Stiftelsen hotellhem i Stockholm</i>). Trots ett intensivt vräkningsförebyggande arbete kunde avhysningen inte avväjas. Familjen har erhållit ett annat boende.</p>								
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	72 %	79 %	67 %	88 %		92 %	Tas fram av nämnd	2020
<p>Analys</p> <p>Den fråga i den stadsgemensamma brukarundersökningen som ger svar på denna indikator är "Jag känner mig trygg i min lägenhet".</p> <p>Totalt har 76 personer erbjudits att svara på frågan, 36 personer har svarat. Svarsunderlaget är lågt och på grund av detta är det svårt att göra en djupare analys av resultatet. Resultatet ger dock en viss indikation och en förklaring till att den upplevda otryggheten har ökat sedan senaste mätningen kan vara den pågående pandemin. Se förvaltningens arbete kring trygghetsskapande insatser för målgruppen under mål 1.4.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasieskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.			
✓ Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhopparverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.			
  Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30	
  Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringsystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.4.1 Förebyggande och tidiga insatser ger barn och unga goda uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom strukturerad samverkan inom stadsdelsområdet med socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt genom extern samverkan med polis och olika verksamheter inom Region Stockholm. Samverkan leder till att flickor och pojkar i riskzon identifieras tidigt. Genom olika metoder och arbetssätt

säkerställs att barn och unga är delaktiga i utredningsprocessen, vid utformning av insatser och vid uppföljning.

Genom tidiga förebyggande insatser i form av preventionssamordnaren, fältassistenternas arbete i skolorna, ungdomsmottagningen och barn- och ungdomsbehandling säkerställs att barn och ungas skyddsfaktorer stärks. Barn och unga i behov av stöd får insatser i tid och föräldrar får verktyg att klara sitt föräldraskap genom familjebehandling och föräldrastödsprogram. Förvaltningens verksamheter är utformade att möta såväl flickors som pojkars behov på likvärdiga villkor.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar får sina grundläggande behov tillgodosedda och är delaktiga i utredningsprocessen samt vid planering av insatser. Flickor och pojkars skyddsfaktorer stärks och barn och ungdomar i riskzon upptäcks tidigt. Antalet samordnade individuella planer (SIP) ökar. Föräldrar får verktyg för att klara sitt föräldraskap.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som är delaktiga i utredningsprocessen	73 %	73 %	73 %	90 %		100 %		2020
Analys								
Indikatorn baseras på aktgranskning av utredningar. Tre frågeställningar ingår i aktgranskningen avseende barnets rätt till information och delaktighet i sin utredning. En vidare analys av resultatet visar att barn informeras och görs delaktiga under utredningsprocessen, dock framkommer detta i journalanteckningar men inte alltid i utredningen. Under 2021 är dokumentation kring barns delaktighet i utredningar ett fokusområde.								
  Antal barn som fått SIP	22					15		2020
 Nöjdhet med SIP	4,5					4,5		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför kunskapshöjande utbildningsinsatser om barnkonventionen.	2020-01-01	2020-12-31	
 Socialtjänstavdelningen ska inrätta en lokal samordningsfunktion för samverkan mellan socialtjänst och polis gällande barn och unga	2020-01-01	2020-04-30	
 Socialtjänstavdelningen upprättar tjänstekartor för intern samverkan som rör barn och unga.	2020-01-01	2020-12-31	
 Öka antal SIP som initieras av socialtjänsten	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.4.2 Vuxna på Kungsholmen lever ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det förväntade resultatet nås genom att personer med missbruksproblem och personer med psykisk funktionsnedsättning ges stöd utifrån sina individuella förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap och leva ett självständigare liv. Personer i osäkra boendeförhållanden ges stöd till hållbara och långsiktiga boendelösningar. Barnrättsperspektivet beaktas i ärenden där en förälder aktualiseras hos socialtjänsten så att barns behov tillgodoses.

Förväntat resultat

Vuxna med missbruksproblem får stöd att hantera sin livssituation och leva ett självständigt liv. Personer med psykisk funktionsnedsättning beviljas stöd utifrån sina individuella förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap. Avhysningar förhindras och vuxna har ett varaktigt och hållbart boende.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel brukare som upplever att personalen frågar på vilket sätt stödet ska utformas (sysselsättning socialpsykiatri)	88 %			75 %	76	76 %		2020
Analys Könsuppdelad statistik finns ej att tillgå.								
 ♀ Andel klienter inom socialpsykiatri som upplever att boendestödjare frågar på vilket sätt de vill ha stöd	88			90	91	91 %		2020
Analys Frågans formulering har ändrats sedan föregående mätning. 69 av de 192 tillfrågade personerna har svarat. Svarsfrekvensen ger en felmarginal på +/- 9 %. Förvaltningen kommer att arbeta för att höja den låga svarsfrekvensen. Någon könsuppdelad statistik finns inte att tillgå.								
 ♀ Andel utredningar gällande vuxna som uppmärksammar barnrättsperspektivet	100 %			70 %		80 %		2020
Analys Könsuppdelad statistik finns inte att tillgå.								

Nämndmål:

1.4.3 Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får insatser i tid, präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att beakta funktionshinderperspektivet. Arbetet sker utifrån Stockholm stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. Den enskilde jämför och väljer utförare av beviljade stödinsatser i stadens valfrihetssystem. Socialstyrelsens granskningsmall används för att kvalitetssäkra handläggningen. Inom särskilda boenden sker regelbundna boendemöten, mellan personal och brukare samt uppföljningsmöten mellan brukare och stödperson inom sysselsättningsverksamheterna. Syftet med mötena är att öka delaktigheten och ge ett större inflytande över stödinsatsernas utformning. Matchningsmöten arrangeras där brukare och tilltänkt kontaktperson träffas. Dokumentation av den enskildes kommunikationsätt utvecklas och den enskildes upplevelse av bemötandet följs upp med digitala verktyg i direkt anslutning till mötet mellan den sökande och biståndsbedömaren.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd får individuellt utformade stödinsatser, får ett gott bemötande och ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av stödinsatserna. Stödinsatserna är präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enskilda som upplever sig nöjda med informationen från biståndshandläggaren i samband med ansökan						80		2020
Analys Brukarundersökningen som ligger till grund för resultatet för indikatorn har inte kunnat genomföras på grund av covid-19.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra brukarundersökning med fokus på biståndshandläggarens bemötande i samband med ansökan	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Brukarundersökningen har inte kunnat genomföras som planerat på grund av covid-19. Alternativa sätt att genomföra undersökningen undersöks under 2021.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsmålet med två underliggande nämndmål, trots stora utmaningar med anledning av pandemin, uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att totalt 11 av 22 indikatorer når

årsmålet. Förvaltningen bedömer att verksamheterna, trots en hög arbetsbelastning och med högt ställda krav, har kunnat säkerställa verksamhetens kvalitet, skapa trygghet samt ge utrymme för den enskildes självbestämmande. Äldreomsorgens samtliga verksamheter har visat en stor flexibilitet och förmåga att snabbt ställa om både i tanke och arbetssätt och att samarbeta kring de arbetsuppgifter som uppstod i inledningen av pandemin.

Den pågående pandemin har präglat årets verksamhet och medarbetarnas arbetssituation. Mycket av det planerade utvecklingsarbetet har fått pausas. Fokus har i stället varit på att lösa de problem och situationer som uppstått på grund av pandemin. Med anledning av pandemin har verksamheterna fått prioritera arbetsuppgifter och anpassa sina arbetssätt. En högre sjukfrånvaro än normalt samt att säkerställa en överkapacitet av personal har inneburit ett omfattande arbete med att rekrytera personal. För att kunna hantera smittspridning, säkerställa ett snabbt mottagande av äldre som skrevs ut från slutenvården, stödja verksamheterna i rekryteringsprocessen samt medverka till god tillgång till nödvändig skyddsutrustning omstrukturerade äldreomsorgens stab sitt arbete under våren.

Utöver brukarundersökningen inhämtas vanligtvis resultat från genomförda aktiviteter, avtalsuppföljning, individuppföljning, observationsrapporter och oanmälda besök i verksamheterna. Avtals- och individuppföljningar har inte kunnat genomföras i planerad omfattning och svarsfrekvensen i årets brukarundersökning är generellt lägre än normalt. Resultaten måste därför hanteras med försiktighet och inga långtgående slutsatser kan dras. På grund av rådande pandemi har inte alla åtaganden i verksamhetsplanen för 2020 kunnat genomföras till fullo och därför överförs mycket av detta till 2021.

Ett närvarande ledarskap är viktigt för att skapa trygghet i organisationen. Äldreomsorgens chefer har därför, under de mest utsatta perioderna, haft jour helger och kvällar. Vid regelbundna möten har personalen haft möjlighet att diskutera den uppkomna situationen och få stöd i hur smittspridning ska hanteras, den egna rädslan för att bli smittad samt hur personalen kan stödja den enskilde och anhöriga. Värdegrunden har varit en viktig utgångspunkt i dessa diskussioner.

Under våren utarbetades rutiner och arbetssätt vilket innebar att det fanns en beredskap inför hösten. Förvaltningsorganisationen anpassades och särskilda förstärkningsteam skapades både inom särskilda boenden och i hemtjänst i egen regi. Detta tillsammans med att skyddsutrustning köptes in i stor mängd betydde att när pandemins andra våg slog till så kunde verksamheterna snabbt ställa om och återuppta arbetet utifrån situationen med att hantera smitta och förhindra smittspridning. Tryggt mottagande har pausats i omgångar under året på grund av rådande pandemi. När smittspridningen startade i våras omvandlades Tryggt mottagande till ett förstärkningsteam för att ge insatser till brukare med hemtjänst i ordinärt boende med misstänkt eller bekräftad covid-19. Arbetet återupptogs men under hösten har Tryggt mottagande återigen omvandlats till förstärkningsteam. Förstärkningsteamet arbetar på uppdrag från de tre stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm. Tryggt mottagande utför även insatser åt Norrmalm.

Förvaltningen kan se betydande konsekvenser av den rådande situationen för de äldre som bor i särskilt boende. Både isolering och faktisk sjukdom har lett till stora behov av dels rehabiliteringsinsatser och dels aktiviteter i olika form. Aktiviteter i mindre grupper har genomförts och anhöriga och närstående har kunnat träffas via plexiglasskärmar. I linje med

Agenda 2030 mål 5 ska en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet eftersträvas och kvinnor och män som vårdar eller stödjer närstående förväntas ha en god hälsa och uppleva trygghet. När pandemin slog till i slutet på mars minskade samtalen till anhörigkonsulenterna drastiskt. Efter sommaren har anhöriga börjat höra av sig igen. De närståendes insatser, som till exempel dagverksamhet, har periodvis varit stängda och många har av sagt sig hemtjänst på grund av rädsla för smitta. Många anhöriga är fysiskt och psykiskt trötta. Under våren fick stödet till anhöriga i form av anhörigrupper, föreläsningar och utbildningar ställas in. Anhörigrupper har åter startats upp under hösten men med färre antal deltagare och i lokaler där man kan hålla social distans. Anhörigstöd per telefon har erbjudits eller besök för de som föredrar det i lämplig lokal.

Under året har enskilda tackat nej till beviljade insatser, framför allt hemtjänst och dagverksamhet. Insatserna har pausats antingen på grund av att dagverksamheter stängdes med anledning av pandemin eller på den enskildes egen begäran. Biståndshandläggare har kontaktat dessa personer för att säkerställa att den enskilde klarar sig och att behov tillgodoses på annat sätt.

Digitala styrgruppsmöten och nätverksmöten mellan äldreomsorgen och region Stockholm har genomförts under året. Nätverkens uppdrag har varit att utveckla arbetet med samordnad individuell plan (SIP) för äldre bosatta i ordinärt boende. En arbetsgrupp bestående av representanter från nätverket bildades på uppdrag av styrgruppen. Arbetsgruppens fokus var att sprida kunskap om varandras roller och ansvar, öka kunskap om de läns gemensamma rutiner som finns vid utskrivning och vid SIP-arbetet samt ta ställning om det behövs lokala rutiner. Styrgruppen beslutade i december att arbetet skulle fortgå under 2021.

Överföring av Solbackens vård- och omsorgsboende från Attendo till Vardaga den 1 februari 2021 pågår. Installation av nya trygghetslarm påbörjades i januari men fick avbrytas på grund av pandemin och besöksstoppet. Hittills i år har installationen färdigställts på Fridhemmets servicehus och pågår på Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och där har även installation av smarta nyckelfria lås påbörjats. Införandet av digital signering av läkemedel har fått pausas och planeras starta 1 februari 2021.

Äldreomsorgen är trygg och säker

Nämndmålet uppfylls helt. Intern samverkan är viktig för att den enskilde ska få den vård och omsorg den behöver. Att förstå sin egen och andras yrkesroll är nödvändigt för att uppnå en trygg äldreomsorg. En arbetsgrupp med representanter för arbetsterapeuter och fysioterapeuter har arbetat för att uppnå samsyn avseende rehabilitering i särskilt boende och definiera de olika professionernas ansvar och uppdrag. Detta arbete kommer att fortsätta med övriga yrkesgrupper inom särskilt boende (aktivitet under 3.2.1). Arbetet med att stärka dokumentationen har fortgått och en manual för att stödja legitimerad personal vid dokumentation av misstänkt och bekräftad covid-19 har tagits fram.

Pandemin har även inneburit att arbetet med riskanalyser och egenkontroller har stärkts. Regelbundna analyser och egenkontroller har med nödvändighet behövt genomföras och blivit en naturlig del i verksamheten.

Utbildning i basala hygienrutiner har kontinuerligt genomförts både inom särskilt boende och hemtjänst. Inom hemtjänsten har kunskapen om basal hygien avsevärt förbättrats efter ett flertal genomförda utbildningsinsatser. Inom beställarenheten pågår HBTQI-certifiering och

de är stjärnmärkta i demensomsorg. Övriga enheters stjärnmärkning planeras.

Den upplevda personalkontinuiteten är trots pandemin god och målet är uppnått. Den faktiska personalkontinuiteten inom hemtjänsten är marginellt lägre än föregående år.

I linje med Agenda 2030 mål 2 ska förbättrad nutrition uppnås och äldres näringsbehov tillgodoses. Det nya kostavtalet för Serafen och Gläntan har fallit väl ut. De äldre är nöjda med maten och personalens samverkan med entreprenören fungerar bra. Nöjdheten har dock ännu inte fått genomslag i brukarundersökningen då denna genomfördes innan avtalet trädde i kraft. Arbetet med att implementera stadens nya mat- och måltidspolicy har inletts under året. Nattfastemätningar och observationer startade men fick avbrytas på grund av pandemin. Utbildningar i nutrition och måltidsmiljö har genomförts för personal både inom särskilt boende och hemtjänst. En informationsatsning kring kost för de äldre som bor på servicehus påbörjades men fick avbrytas. Anställning av två dietister har varit positivt och personalen på särskilt boende är nu mer proaktiv och uppmärksam på nutrition efter utbildning och högre närvaro av dietist. Inom hemtjänsten i egen regi har ett försök inletts kring äldre som är i behov av extra stöd vid måltiden för att öka sitt näringsintag. Ett antal personer är identifierade som har fått extra tid beviljad för individanpassade insatser. Insatserna kommer att utvärderas under våren.

Den äldre är delaktighet och har självbestämmande

Nämndmålet uppfylls helt. Förvaltningens bedömning är att den äldres delaktighet och självbestämmande trots den rådande situationen har kunnat upprätthållas. Besöksstoppen inom särskilt boende har inneburit stora påfrestningar både för den enskilde och för de närstående. Under pandemin har kontaktpersonen inventerat om den enskilde behöver stöd i sina kontakter med sina anhöriga. Nya rutiner och arbetssätt har tagits fram för att öka möjligheten till kontakt mellan den enskilde och anhöriga. Möjlighet till möten med plexiglasskärmar har skapats. Personalen har bistått för att möjliggöra videosamtal och varje avdelning har en telefon som kan användas vid telefonsamtal mellan den enskilde och närstående. Anhörigbrev skickas ut regelbundet via mejl. Anhöriga får även information genom telefonsamtal från kontaktpersonen och chefer. Vid vård i livets slut och vid andra speciella tillfällen kan säkra besök planeras utifrån den boendes och närståendes behov trots stängning av enheten.

Kvalitetsuppföljningen på individnivå inom hemtjänsten visar att den enskildes upplevelse av att ha deltagit i planeringen av insatsernas utförande ökat jämfört med tidigare år. Inom dagverksamheten har upplevelsen av att kunna påverka vilka aktiviteter som ska finnas ökat.

Aktiviteter och social stimulans inom särskilt boende har erbjudits individuellt eller i mindre grupper men i lägre omfattning och utomhus och med en noggrannare planering för att skapa ”social distansering”.

Extra resurser i form av rehab-assistenter anställdes under sommaren. De arbetade efter ordination av arbetsterapeut och fysioterapeuter med bland annat individuella träningsinsatser kopplat till covid-19, sittgymnastik, kognitiv träning och utevistelse. Särskild servicepersonal har varit anställda under våren och sommaren för att stärka upp vid måltidssituationerna och bidra till en social samvaro. De har stöttat de äldre under måltiderna samt skött dukning och disk. De har genom olika aktiviteter såsom bakning, sommarcafé, utepromenader och musikunderhållning satt guldkant på de boendes vardag. De har även anordnat kaffestunder

ute där de boende kunnat träffa sina anhöriga. Förvaltningen kan konstatera att båda dessa personaltillskott har haft en gynnsam påverkan för den enskilde individen inom vård- och omsorgsboende.

Baltzars träffpunkt har haft öppet periodvis och delar nu lokal med Gläntan med dagverksamhet på förmiddagen och träffpunkt på eftermiddagen. Äldrekuratorerna erbjuder promenadgrupper och promenadsamtal och de har kontaktat många medborgare mellan 80 och 90 år för att erbjuda stöd och vägledning.

Ungdomsbesök inom äldreomsorgen

På Serafens äldreboende har Ung omsorg haft utomhusaktiviteter i form av till exempel körsång och växtplantering samt skickat hälsningskort till de äldre. På Alströmerhemmet har Ung omsorg genomfört sociala aktiviteter till och med februari månad. De har bakat, spelat spel, pysslat samt hållit i allsång och högläsning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	63 %	49 %	68 %	60 %		70 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Trots den pågående pandemin har resultatet förbättrats sedan föregående år. Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga slutsatser av resultatet.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	55 %	42 %	60 %	49 %		57 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Med anledning av rådande situation och personalens behov av att prioritera sitt arbete har de äldres möjlighet att komma utomhus försämrats. Även det tidigare och nuvarande besöksförbudet kan ha påverkat den faktiska möjligheten att komma ut. Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga ytterligare slutsatser av resultatet.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	88 %	89 %	88 %	84 %		86 %	86 %	2020
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	76 %	58 %	83 %	74 %		77 %	77 %	2020
Analys Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga slutsatser av resultatet.								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	80 %	77 %	81 %	79 %		81 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga slutsatser av resultatet.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	84 %	83 %	85 %	78 %		81 %	Tas fram av nämnd	2020
Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	97 %	94 %	100 %	84 %		92 %	92 %	2020
Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	84 %	80 %	86 %	83 %		85 %	85 %	2020
Analys Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga slutsatser av resultatet.								
Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	79 %	65 %	86 %	78 %		82 %	82 %	2020
Analys Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga slutsatser av resultatet.								
Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	11,8			11,3		10	Max 10 personer	2020
Analys Med anledning av pandemin har sjukfrånvaron bland hemtjänstpersonalen ökat, vilket bidragit till en lägre personalkontinuitet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31	
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31	
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31	
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31	
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.5.1 Äldreomsorgen är trygg och säker

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att samtliga verksamheter bedriver ett strukturerat kvalitetsarbete med sammanställning och analys av underlag som säkerställer att rätt prioriteringar genomförs. Under året ska intern och extern samverkan utvecklas för en trygg äldreomsorg, till exempel för sårbara grupper. Arbetssätt för det förebyggande arbetet ska utvecklas under året. Exempel på förebyggande insatser är anhörigstöd, äldreкураторer och Tryggt mottagande i hemmet samt individuella risk- och funktionsbedömningar i vården. Samtliga enheter hanterar avvikelser och incidenter i kvalitetshöjande syfte. Verksamheterna ska kännetecknas av ett professionellt arbetssätt där varje medarbetare förstår sin roll och sitt ansvar. Att förstå sin och andras yrkesroll är nödvändigt för att lyckas i det gemensamma arbetet med en trygg äldreomsorg. Stadens nya mat- och måltidspolicyn ska implementeras.

Förväntat resultat

Den äldres upplevelse av trygghet ökar både inom ordinärt- och särskilt boende. Vården och omsorgen utgår från en helhetsbedömning av den enskildes behov där samverkan fungerar och patientsäkerheten är fortsatt hög. Anhöriga uppmärksammas och får stöd för egen del. Äldre och dess närstående får den information som de är i behov av. Maten som serveras är varierad, näringsrik och ges fördelad över dygnet. Nöjdheten med hur maten smakar har ökat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel utförare som har ett strukturerat arbetssätt utifrån ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete				84 %		80 %		2020
Analys								
Inget resultat finns då uppföljning inte kunnat genomföras pga pandemin.								
 Andel äldre som upplever att de blir informerade om tillfälliga förändringar	64 %	61 %	66 %	58 %		60 %		2020
 ♀ Andel äldre som upplever god personalkontinuitet	77 %			75 %		77 %		2020
 ♀ Andel äldre som upplever sig nöjda med informationen från biståndshandläggaren i samband med ansökan	94 %	93 %	95 %	94 %		93 %		2020
 Särskilt boende: Andel beslut om skyddsåtgärd	85 %			71 %		75 %		2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
som är kopplad till en individuell hälsoplan (vårdplan)								
 Särskilt boende: andel genomförda risk- och funktionsbedömningar i vården (ADL, nutrition och trycksår)	92,56 %			90 %		92 %		2020
 Vård och omsorgsboende: andel äldre som upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallar hjälp	66 %	50 %	75 %	86 %		80 %		2020
Analys Med anledning av rådande situation och personalens behov av att prioritera i sitt vård- och omsorgsarbete kan de äldre uppleva att personalen dröjer när de påkallar hjälp. Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga ytterligare slutsatser av resultatet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inom särskilda boenden ska strukturerade nattfastemätningar genomföras för att säkerställa att tiden för ofrivillig nattfasta inte överstiger de rekommenderade 11 timmarna.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

1.5.2 Den äldre är delaktig och har självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldre får sina grundläggande behov tillgodosedda och är delaktiga i utredningsprocessen och vid planering av insatser. För att utveckla den äldres delaktighet och självbestämmande ska äldreomsorgens nationella värdegrund återigen belysas på samtliga nivåer i organisationen. Genomförandeplanerna ska utvecklas med hänsyn till den enskildes önskemål. Utifrån intresse och funktionsförmåga ska den äldre stimuleras genom exempelvis utevistelser, aktiviteter och social samvaro. Äldre ska i högre grad erbjudas delaktighet i vardagssysslor, till exempel måltidsförberedelser. Samtliga professioner ska skapa förutsättningar för att den äldre är delaktig och har självbestämmande.

Förväntat resultat

Kvinnor och män får en likvärdig äldreomsorg utifrån individuella behov och den enskilde är delaktig och har självbestämmande.

Genomförandeplanen återger den enskildes individuella behov och intressen samt förmågor och önskemål.

Äldres upplevelse av bemötandet är fortsatt gott.

Den äldre har lätt att få kontakt med både utförare och beställare.

Inom vård- och omsorgsboende är den äldre nöjd med möjligheterna till aktiviteter, utevistelse och social stimulans. Äldres nöjdhet med möjligheten till utevistelse ökar. Inom vård- och omsorgsboende ökar den äldres nöjdhet med måltidsmiljön och skillnaderna i nöjdhet mellan kvinnor och män minskar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
■ Andel enheter som har en strukturerad egenkontroll av SoL- dokumentationen				91 %		80 %		2020
Analys Inget resultat finns då uppföljningar inte kunnat genomföras pga pandemin.								
◆ Andel äldre som upplever att de har lätt att få kontakt med personalen vid behov	72 %	74 %	71 %	73 %		75 %		2020
Analys Med anledning av rådande situation och personalens behov av att prioritera i vård- och omsorgsarbetet kan de äldre uppleva det svårt att få kontakt med personal vid behov.								
◆ ♀ Dagverksamhet: andel äldre som upplever att de har möjlighet att påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten.	48 %	50 %	47 %	45 %		60 %		2020
Analys Resultatet har förbättrats med tre procentenheter jämfört med föregående år men årsmålet nås ej. Förvaltningens uppföljning av demensdagvården fortsätter vid verksamhetsuppföljning 2021.								
● ♀ Dagverksamhet: andel äldre som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	97 %	93 %	100 %	95 %		95 %		2020
● Hemtjänst: andel äldre som upplever att de har deltagit i planering av insatsernas utförande	85 %	90	86 %	76 %		77 %		2020
● ♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med aktiviteter inom boendet	67 %	55 %	67 %	62 %		63 %		2020
◆ ♀ Vård- och omsorgsboende: andel äldre som är nöjda med den mat som serveras	68 %	61 %	68 %	69 %		72 %		2020
Analys Resultatet bygger på brukarundersökningen som har låg svarsfrekvens och ännu lägre svarsfrekvens bland män därför dras inga slutsatser av resultatet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen ska, i syfte att diskutera ett värdigt liv, använda det material som äldrenämnden tagit fram angående värdegrunden	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen ska, med stöd av äldreomsorgens dietist, implementera den nya mat- och måltidspolicyn.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Till inriktningsmålet hör fem mål för verksamhetsområdet, varav fyra uppfylls helt och ett delvis. Verksamhetsmålet *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* uppfylls delvis. Närmare beskrivning av hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet med tillhörande nämndmål har uppfyllts. Under året har förvaltningen haft fyra träffar med de tre lokala företagarföreningarna och fastighetsägarföreningen City-Kungsholmen. Trafikkontoret och exploateringskontoret har informerat om byggprojektplanerna för Hornsberg. Förvaltningen har förmedlat information från Stockholm Business Region (SBR) med statistik över pandemins påverkan på stadens och länets näringsliv samt gett information om det stöd och de lättnader som staden erbjuder företagen. Förvaltningen har informerat om Stockholms stads nya näringslivspolicy, om Svenskt näringslivs rapport om företagsklimatet i Stockholms stad 2020 och den årliga rankingen av företagsklimatet i Sveriges kommuner. Förvaltningen har även gett vägledning till enskilda företagare och varit dem behjälpliga i kontakten med stadens olika funktioner, i enlighet med stadens näringslivspolicy.

Övre Kungsholmens företagarförening har butiker och småföretag runt S:t Eriksgatan som medlemmar. Dessa har påverkats hårt av pandemin med många konkurser som följd. Fastighetsägarföreningen City-Kungsholmen, har på olika sätt stöttat företagen som hyr affärslokaler, men många affärslokaler står ändå tomma idag på grund av konkurserna. Företagen har påverkats i form av sjunkande försäljning och minskad orderingång medan de fasta kostnaderna för personal, lokaler, varulager med mera, kvarstått.

Ett arbete med platssamverkan har inletts, där stadsdelsförvaltningen, företagarföreningarna och andra aktörer ur det lokala civilsamhället har satt upp en gemensam målbild för ett utvalt område, Hornsbergsområdet, där Kungsholmsborna upplever att tryggheten är lägre än i andra delar.

Förvaltningen har en väl utvecklad samverkan med gymnasier, vuxenutbildning, högskolor och universitet, bland annat kring studenter som gör verksamhetsförlagd praktik i

verksamheterna. (se även mål 3.2 och avsnittet Systematiskt kvalitetsarbete.)

Arbetet för att nå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet bidrar till flera av de globala målen, däribland mål 11, Hållbara städer och samhällen och mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen.

Nämndmål:

2.1.2 Kungsholmens stadsdelsnämnd underlättar för det lokala näringslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom en nära och kontinuerlig dialog med det lokala näringslivet. Samverkan sker utifrån stadens nya näringslivspolicy för Stockholms stad. Förvaltningen träffar kontinuerligt företagarföreningarna samt initierar samverkan kring olika aktuella näringslivsrelaterade frågor i närområdet. För att underlätta för de lokala företagen arrangeras informationsmöten om aktuella näringslivsrelaterade frågor inom ramen för förvaltningens ansvarsområden. Samverkan med akademien är fortsatt god och en hög andel studenter får verksamhetsförlagd praktik i verksamheterna.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagarföreningar och entreprenörer på Kungsholmen. Förvaltningens upphandlingar möjliggör för småföretag och andra aktörer att delta. Företagen har goda möjligheter att starta företag och utvecklas på Kungsholmen. Samverkan med akademien är god.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsmålet är uppfyllt. Under året har förvaltningen besvarat en remiss om ny detaljplan för Sankt Eriks ögonsjukhus (Tegelbruket 4). I området planeras, förutom bostäder, bland annat förskola, gruppboende och en ny park. Förvaltningen har också deltagit i planeringen av de nya parkerna i stadsutvecklingsprojektet Stadshagen samt deltagit i trafikkontorets arbete med att samordna ett remissvar avseende utbyggnaden av tunnelbanan Fridhemsplan-Älvsjö. Till följd av byggnation av bostäder så har lekplatsen i Sankt Göransparken flyttats. Förvaltningen har deltagit i exploateringskontorets planering av den nya lekplatsen som anlades under hösten. I samband med byggnation av lekplatsen tillfördes även en boulebana och sittplatser på platsen och planteringar reoverades.

En boendeplan har tagits fram under året gemensamt för innerstaden. Det är en regional plan för boende för äldre, ett dokument där regionens samlade behov av ombyggnation, avveckling, nyproduktion, driftsformer och inriktningar sammanfattas och analyseras. Den

regionala planen är en del av en boendeplan för staden som helhet. En liknande stadsövergripande boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning, enligt LSS och SoL har tagits fram under året.

På Stora Essingen finns ett behov av nya förskoleplatser och under 2020 blev bygglov för en ny förskola klart. Den nya förskolan kommer att vara klar i början av 2022 och kommer att ersätta förskolan Vängåvan och förskolan Galaxen. Förvaltningen planerar för nya förskolor i alla större bostadsprojekt inom stadsdelen. Under 2020 har projekteringen av en ny förskola påbörjats som kommer att ligga i ett nytt bostadskvarter vid Mariedalsgatan 1.

Förvaltningens arbete går i linje med målen i Agenda 2030, däribland mål 11 Hållbara städer och samhällen som omfattar hållbar stadsutveckling, hållbart byggande och hållbar planering av bostäder och offentliga platser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0		0	Tas fram av nämnd	2020

Nämndmål:

2.2.1 I Kungsholmens bostadsområden erbjuds kommunal service i tillräcklig omfattning

 Uppfylls helt

Beskrivning

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom Kungsholmens stadsdelsområde tillgodoses.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs på Kungsholmen har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås.

Nämndens transporter och resor är klimatsmarta

Förvaltningens medarbetare färdas klimatsmart genom gång, kollektiva medel och el-cyklar i enlighet med mål 11 Hållbara städer och samhällen, i Agenda 2030. Under årets första del köptes sju el-cyklar in till hemtjänsten för beviljade Klimatinvesteringsmedel. Cyklarna har underlättat för personal att färdas mellan brukare på ett klimatsmart sätt. Två el-cyklar har köpts in till fältassistenter för att öka möjligheten att ta sig runt i utomhusmiljön på ett klimatsmart sätt.

Mattransporter mellan verksamheterna sker bland annat genom ett cykelåkeri för minskad klimatpåverkan.

Förvaltningen ställer miljökrav i avtal med drift- och anläggningsentreprenaden. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor. En miljörevision av parkentreprenörens maskinpark har genomförts under året. Skräphanteringen i parkerna har effektiviserats ytterligare efter tidigare satsning på digitala och miljösamma skräpkorgar i Kungsholmens parker, vilket har inneburit tydliga ekonomiska och miljömässiga vinster, bland annat minskade antalet transporter i parkerna. Placering av skräpkorgar har setts över för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter.

Nämndmål:

2.3.1 Nämndens transporter och resor är klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens tips och råd för klimatsmarta resor och transporter. Mattransporter mellan verksamheterna sker bland annat genom ett cykelåkeri.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp av växthusgaser genom hållbara transporter, leveranser och resande.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsmålet bedöms som uppfyllt. Bedömningen baseras på att årsmålet uppnås för de tre indikatorer för målet samt att de två underliggande nämndmålen bedöms som uppfyllda.

Kultur- och fritidsaktiviteter har erbjudits men verksamheterna har behövt reducera och anpassa utbudet för att begränsa risken för smitta.

Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat kultur- och fritidsutbud

Nämndmålet bedöms som uppfyllt. Under pandemin har det varit viktigt att fortsatt kunna erbjuda barn och unga tillgång till fritidsaktiviteter genom förvaltningens fritidsgård. Flertalet aktiviteter har genomförts utomhus för att minska risken för smittspridning. Barn och unga som förväntades spendera sitt sommarlov mer på hemmaplan erbjöds utökade öppettider och fler aktiviteter genom fritidsgården. En brukarundersökning som genomförts visar att ungdomarna som besöker fritidsgården trivs mycket bra och känner sig trygga med personalen. Undersökningen visar också att fritidsgården är ett viktigt komplement för att nå en meningsfull fritidssysselsättning för barn och unga. Besöksantalet visar att det är en jämn fördelning mellan flickor och pojkar som besöker fritidsgården. För att nå fler barn och unga har fritidsgården informerat om sin verksamhet till samtliga grundskolor på Kungsholmen.

Förvaltningens fältassistenter har deltagit tillsammans med andra stadsdelar i gruppen ”*Fritid för alla*”, som riktar sig till personer med funktionsvariationer i åldern 7-25 år. Även information om stadens webbplats Fritidsnätet med samlade aktiviteter för barn och unga med funktionsvariationer har lämnats. Under hösten fick dock en aktivitet ställas in med anledning av pandemin. Under året har HBTQI-häng *Lili* bytt lokaler och med det sett ett ökat antal besökare. Verksamheten har kunnat erbjuda flera aktiviteter.

Förvaltningens förskolor har inte kunnat ta del av professionella kulturupplevelser i samma utsträckning som de planerat eftersom pandemin inneburit att det inte rest med barnen i kollektivtrafiken. Däremot har flera förskolor bjudit in professionella kulturutövare till förskolorna under pandemin. Det har upplevts som väldigt positivt från barnen och pedagogerna och är något som förskolorna kommer fortsätta med.

Äldre som bor i särskilt boende har, utifrån rådande omständigheter, erbjudits kulturupplevelser individuellt och i mindre grupper och via digitala medier. Baltzars träfflokal har inte kunnat utöka sina öppettider och endast periodvis haft öppet under året och med begränsat antal besökare.

Med anledning av gällande restriktioner för att förhindra spridning av covid-19 så genomfördes inte det planerade nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken i år.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

Förvaltningen bedömer att nämndmålet är uppfyllt. Upprustning av Signalparken i Marieberg har pågått under året och avslutas våren 2021. Syftet är att möta det ökade behovet av lek och aktiviteter för barn och unga på Kungsholmen. Lekplatsen är främst riktad till yngre barn, då det är det som området har störst behov av. Lekmiljön som kommer består av en blandning av funktioner som lockar både till rörelse, roll- och upptäckarleik ska främja ett jämställt nyttjande. Den väl använda linbanan vid parkleken i Rålambshovsparken har bytts ut under året och upprustning av tennisbanan i Fredhällsparken samt basketplanerna i Kronobergsparken har genomförts. Under året har även lekutrustningen i Uggleparken i Kristinebergs slottspark inventerats och vissa delar har bytts ut.

Badbryggan vid Lilla Essingen har bytts ut och en ny badbrygga till Essinge strandstig på Stora Essingen har köpts in och kommer läggas på plats våren 2021. Under året visade det sig

att skateramperna i Primusparken på Lilla Essingen var i mycket dåligt skick och inte längre möjliga att renovera. Dessa har nu rivits och kommer att ersättas med nya, mindre moduler, som är möjliga att flytta, då en exploatering av området påbörjas. Det har också pågått flera utredningar/remisser för att utöka möjligheten till bad på Kungsholmen under året.

Förvaltningens arbete för att nå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet bidrar till flera av de globala målen i Agenda 2030 bland annat mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 10 Minskad ojämlikhet och mål 11 Hållbara städer och samhällen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	81 %	81 %	83 %	75,6 %		75 %	75 %	2020
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	81 %	79 %	84 %	79,8 %		75 %	75 %	2020
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	75 %	72 %	75 %			65 %	65 %	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottor, exempelvis bastuflottor och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.4.1. Kungsholmsbor i alla åldrar tar del av ett varierat kultur- och fritidsutbud

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden når det förväntade resultatet genom att verksamheterna skapar förutsättningar för att enskilda, oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller socioekonomisk bakgrund kan ta del av hälsofrämjande aktiviteter och kulturella upplevelser. För att stimulera fler stockholmare till att bli fysiskt aktiva beaktas Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022.

Barnen på förskolorna ska varje dag få möjlighet till fysiska aktiviteter. De ska också ges möjlighet att ta del kulturella upplevelser och utöva eget skapande. För barn och unga erbjuds en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Parklekar och fritidsgården arbetar för ett jämställt utnyttjande. För äldre och personer med funktionsnedsättning planeras aktiviteter i dialog med målgrupperna och enskilda motiveras till hälsofrämjande aktiviteter. De öppna mötesplatserna för vuxna och äldre informerar om utbud och aktiviteter och anpassar utbudet utifrån dialog och efterfrågan.

Nationaldagsfirandet planeras och genomförs med deltagande av förvaltningens verksamheter. Nämnden beviljar föreningsstöd för att uppmuntra till engagemang i föreningslivet. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att kungsholmsborna får ett varierat utbud av aktiviteter och att de föreningar som erhållit bidrag står för demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

Inom förskolan upplever vårdnadshavare i högre grad att förskolan ger barnet möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan.

Barn, unga, vuxna och äldre får ta del av ett varierat kultur- och fritidsutbud. De aktiviteter som erbjuds är tillgängliga för alla.

Barn och ungdomar är fortsatt nöjda med tillgången till kultur- och idrottsaktiviteter.

Föreningar är engagerade och bidrar till stimulans och aktiviteter för kungsholmsborna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel äldre kvinnor och män som är nöjda med Baltzars träfflokal.	94 %	95 %	87 %			80 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla barn i förskolan får ta del av professionella kulturupplevelser t.ex. KULAN	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Förskolorna har inte kunnat ta del av professionella kulturupplevelser på det sätt de planerat. Det beror på pandemin och att förskolorna inte kunna ta sig med kollektivtrafiken till teatrar, museum och liknande. Några förskolor har dock bokat dans- och teaterföreläsningar då kulturaktörerna kommit till förskolegårdarna.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Följa upp och utveckla fritidsgården Kuggen i syfte att nå fler ungdomar	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter. Nämnden utvecklar parker och grönområden samt skapar aktiviteter för ett jämställt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och upplevs tillgängliga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
— Kungsholmsbor tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm				79 %		82 %		2020
Analys Indikatorn undantas nämndens rapportering på grund av utebliven medborgarundersökning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ⓘ Invigning av den upprustade Signalparken i Marieberg.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Upprustningen försenades något på grund av att det krävdes ett omtag av upphandling av entreprenörer, parken färdigställs våren 2021.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås delvis. Bedömningen grundar sig på att ett av nämndmålen uppnås helt och ett delvis. Med anledning av pandemin har flera aktiviteter kopplat till att minska miljöpåverkan pausats under året. Dessa förväntas återupptas under 2021. Två av fyra indikatorer når upp till årsmålet, ett uppnås delvis och ett uppfylls inte alls. Under 2021 kommer verksamheten att

fokusera på att öka andelen inköpta ekologiska måltider och livsmedel för att uppnå årsmålet.

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås delvis. Verksamheterna har under året ökat andelen inköpta ekologiska måltider och livsmedel med fyra procent. Detta arbete kommer sättas i fokus under 2021 så att stadens mål uppfylls helt.

Andelen hämtställen med matavfallsinsamling (flexiplatser) var enligt Stockholm vatten och avfall (SVOA) 79 procent i december 2020. Enligt mål 11, 12 och 13 i Agenda 2030 ska förvaltningen arbeta för att minska matsvinnet. Under året har förvaltningen besökt kocknätverket i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning för att ta del av förskolornas metod för att mäta matsvinn. Verksamheterna kommer att jobba med denna modell som utgångspunkt i kommande års arbete. Matsvinn mäts redan i äldreomsorgen på Serafen och Gläntan med en månadsfrekvens. Gårdagens mat tillvaratas och säljs i matlådor på Fridas restaurang.

I enlighet med mål 12 i Agenda 2030 använder förvaltningen Stocket återbruk för att annonsera och köpa in artiklar. Interna informationsinsatser gällande stadens årsmål för annonsering på Stockets återbruk genomfördes under årets första halvår och antalet publicerade annonser är totalt 31 stycken under året. Därmed uppnås dock inte årsmålet om 50 stycken inköp. Förvaltningen har själva under året gjort flera förvärv genom Stocket.

Arbetet med att identifiera och på sikt byta ut onödigt energikrävande vitvaror i förvaltningens verksamheter har under året inte kunnat utföras på grund av rådande pandemi. Under 2021 ska åtgärden ingå i ett större arbete med att minska energiförbrukningen i förvaltningens lokaler, i enlighet med mål 7 i Agenda 2030.

Under årets första månader köptes sju el-cyklar in till hemtjänsten för beviljade klimatinvesteringsmedel. Cyklarna har bidragit till att underlätta för personal att färdas mellan brukare på ett klimatsmart sätt.

Inom förskolan är barnen delaktiga i materialhantering och lärande om naturens kretslopp genom att vara med i att utforska hållbara relationer också ur ett ekologiskt perspektiv. Förskolorna arbetar med naturens kretslopp och återvinning i det pedagogiska arbetet med barnen i enlighet med mål 15 i Agenda 2030.

Förskolorna använder stadens riktlinjer för kemikaliesmart förskola både vad gäller inköp och användning av material. Arbetet med steg 3, det vill säga åtgärder med byggnader och utomhus, har inte kunnat utföras som planerat med anledning av pandemin, utan kommer återupptas under 2021 som del av ett långsiktigt samarbete mellan förskolorna, förvaltningens lokalenhet och fastighetsägarna.

En lokal miljö- och klimathandlingsplan som utgår från stadens miljöprogram 2020-2023, klimathandlingsplan 2020-2023 samt Agenda 2030 har tagits fram och kommer implementeras med start 2021. Handlingsplanen bifogas verksamhetsberättelsen.

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Förvaltningen bedömer att nämndmålet är uppfyllt. Under året har förvaltningen deltagit i stadens arbete med att ta fram strategier för hantering av vattenmassor vid kraftiga regn. I Rålbambshovsparken har arbetet med mångfunktionella anpassningar för dagvatten- och

skyfallshantering fortsatt under året. Åtgärderna ska både göra parken mer rustad för kraftiga regn och kunna ta hand om och rena dagvatten, men även ge andra mervärden till parken och dess besökare. Anläggningsarbetet för den sista etappen Regnparken startade under hösten och färdigställs våren 2021. Dagvattenanläggningen har anpassats för att också kunna ta emot dagvatten från de hårdgjorda ytorna på Lilla Västerbron. Förvaltningen samverkar med trafikkontoret för en kommande ombyggnation av brons avvattning. Projektet finansieras med klimatinvesteringar och genom statligt stöd från Boverket.

I syfte att bidra till en ökad biologisk mångfald, i enlighet med mål 15 i Agenda 2030, samt skydda träd från skador som kan uppkomma vid gräsklippning har gräset fått växa fritt i slänter och runt träd i Konradsbergsparken. I Kronobergsparken har också en ny ängsytta anlagts. Till följd av den torra sommaren 2018 samt almsjukan har många träd i parkerna dött och skadats. Nyplanteringar av träd har därför genomförts i bland annat Kronobergsparken, Rålambshovsparken, Kristinebergs slottspark, Konradsbergsparken och Spårvägsparken. I Polishusparken har en trädplan tagits fram. Inmätningar av träd för ökad kunskap om dess exakta placeringar har också genomförts i flera parker.

Under året har förvaltningen fortsatt även deltagit i styrgruppen för arbetet med lokalt åtgärdsprogram (LÅP) för god vattenstatus i bland annat Riddarfjärden, tillsammans med berörda förvaltningar. Förvaltningen har även deltagit i exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets samt trafikkontorets planering av stadsutvecklingen i Stadshagen och Kristineberg och verkat för att de ekologiska sambanden ska stärkas där. Under året har förvaltningen skaffat sig mer kunskap om konstgräs och gummigranulat genom miljöförvaltningen. Förvaltningen har även fördjupat sin kunskap inom områden som ”Kemikaliesmart byggande” samt om virkestyper och sten med fokus på hållbarhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %		100 %	100 %	2020
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	79 %			62,5 %		70 %	70 %	2020
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	52,66			48,69		55 %	55 %	2020
Analys								
Verksamheterna har under året ökat andelen inköpta ekologiska måltider och livsmedel med fyra procent. Detta arbete kommer sättas i fokus under 2021 så att stadens mål uppfylls.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6					1,9	1,9 kg CO ₂ per kg livsmedel	2020
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	3,7 GWh			2,1 GWh		2,4 GWh	1945 GWh	2020
Analys								
Indikatorn kommer ej kunna besvaras i år i förhållande till målvärde för 2020. Anledningen är ett byte till annan uträkningsmodell för elförbrukningen som är i enlighet med stadens modell. Justering av målvärde för 2021 kommer justeras i samband med T1. Stadens uträkningsmodell visar dock att förvaltningens förbrukning har minskat sedan 2019 från 3,9 GWh till 3,7 GWh under 2020. Varför förvaltningen gör bedömningen att målet är uppfyllt eftersom en tydlig förbättring har skett jämfört med föregående år. Förvaltningen fortsätter att effektivisera lokalbeståndet och kommer därmed även kunna minska den totala elförbrukningen. 2020: 3,7 GWh 2019: 3,9 GWh 2018: 4,0 GWh 2017: 4,1 GWh								
  Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	31					50 st	4 500 st	2020
Analys								
Årsmålet om 50 annonser på Stocket återbruk visade sig vara för högt och har inte nåtts trots lokala informationsinsatser under våren. Vid nyförvärv undersöks utbudet på Stocket innan ett nyinköp görs. Informationsinsatserna om Stocket kommer fortsätta under 2021.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att arbeta med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram.

Vid inköp av varor och tjänster ställs krav på miljövänliga, energieffektiva produkter.

Ekologiska och vegetariska livsmedel väljs i första hand och eftersträvas vid representation, catering och övriga inköp.

Genom samverkan motverkas att matsvinn uppstår genom planerade (måltids)inköp och i den

mån det går tillvaratas tillagad mat som säljs i matlådor. Onödiga förpackningar, emballage och engångsmaterial undviks i möjligaste mån.

Kemikaliesmart förskola etapp 2 genomfördes under 2019 och under 2020 fortsätter arbetet med att inventera inför genomförande av etapp 3.

Förväntat resultat

Minskad energianvändning och exponering av skadliga kemikalier.

Onödigt matsvinn minskar och andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög.

Barn får en god kunskap om sin delaktighet i naturens kretslopp, om ekologisk hållbarhet och lär sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö.

Energianvändningen i förvaltningens lokaler är effektiv.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
II	Förvaltningen inventerar och utreder möjligheten att byta ut äldre vitvaror såsom spis, ugn, kylskåp, tvättmaskiner och torkskåp inom förskola, socialtjänst och äldreomsorg.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Detta arbete har inte kunnat utföras på grund av rådande pandemi. Under kommande år ska denna åtgärd ingå i ett större arbete med förvaltningens lokaler ur ett energiperspektiv i syfte att minska energiförbrukningen.			
II	Förvaltningen kartlägger och identifierar verksamheter som ännu inte återvinner sitt matavfall. De verksamheter som inte har rätt förutsättningar för att samla in matavfall i kärl ska tillsammans med fastighetsägarna undersöka möjligheten att installera matavfallskvarn.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Arbetet med att möjliggöra för alla verksamheter att återvinna sitt matavfall fortsätter under 2021. Andelen flexplatser med matavfallshantering för förvaltningen var i december 2020 79 procent enligt Stockholm vatten och avfall, SVOA.			
✓	Förvaltningen tar fram en metod för att mäta matsvinn hos de verksamheter som serverar mat.	2020-01-01	2020-10-31	
✓	Förvaltningen tar fram en övergripande miljö- och klimathandlingsplan utifrån staden miljöprogram 2020-2030	2020-01-01	2020-12-31	
II	Förvaltningens förskolor inleder arbetet med kemikaliesmart förskola etapp 3 genom inventering av förskolornas vägg- och golvmaterial samt utomhuslekutrustning.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Arbetet med steg 3, det vill säga åtgärder med byggnader och utomhus, har inte kunnat utföras som planerat med anledning av pandemin. Arbetet kommer att återupptas under 2021 som del av ett långsiktigt samarbete mellan förskolorna, förvaltningens lokalenhet och fastighetsägarna.			
✓	Förvaltningens verksamheter använder sig av stadens återbrukstjänst Stocket.	2020-01-01	2020-12-31	
✓	Genomförande av miljörevision av park- och anläggningsentreprenörernas maskinpark.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Sköta strandlinjen mot Kungsholmen och Essingeöarna så att både rekreation och biologiska mångfald främjas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Ta fram en trädvårdsplan för Polishusparken.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundar sig i att ett av de två underliggande verksamhetsmålen bedöms uppfyllas helt och ett delvis. Verksamhetsmålet *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* bedöms som delvis uppfyllt. Närmare beskrivning av hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Verksamhetsmålet uppfylls. Underlag till måluppfyllelsen är en sammanvägning och analys av den av kommunfullmäktige fastställda budgeten för 2020 samt faktiskt bokförda kostnader och intäkter för verksamhetsåret. Året har präglats av pandemin och konsekvenserna av den har bidragit till flera ekonomiska utmaningar. Dessa har av förvaltningen följts noga och förvaltningen har löpande analyserat verksamheternas kostnader, intäkter och måluppfyllelse. Prognossäkerheten har varit god, bortsett från de resultat som har påverkats av sena besked gällande beviljade statsbidrag för ökade kostnader till följd av pandemin.

Samtliga verksamheter har behövt anpassa sina verksamheter inom fastställda budgetram. Åtgärdsplaner har fortsatt att tas fram för de verksamheter som bedömdes gå med underskott. Förvaltningens ekonomiska resultat för 2020 är ett överskott om 22 miljoner efter resultatöverföringar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98,2 %			100 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,5 %			99,2 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2	-2 %			0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020
Analys Avvikelsen mellan tertialrapport två och bokslutet hänförs till att försiktighetsprincipen användes i samband med tertialrapport två då inget besked ännu hade kommit om vad som beviljats av sökta medel eller i vilken omfattning bidraget motsvarade. Under våren skedde en betydande minskning inom äldreomsorgen avseende antal köp av platser inom vård- och omsorgsboende. Antalet köpta platser väntades öka under andra halvåret, vilket inte inträffade, istället fortsatte antal köp av platser att minska. Under året har myndigheten för stöd och service till funktionsnedsatta genomfört olika åtgärder för en ekonomi i balans. Dessa åtgärder började ge effekt under andra halvåret, vilket förklarar en del av överskottet jämfört med tertialrapport två.								

Nämndmål:

3.1.1 Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens budget ska rymmas inom givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå uppsatta mål. Kontinuerliga ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå genomförs månadsvis.

Medarbetarnas delaktighet är nödvändig för att identifiera utvecklingsområden, ta fram åtgärder och uppnå en hållbar effekt. De ska också vara delaktiga i planering och uppföljning av verksamheten och tillsammans med chefer samla och sprida goda exempel på effektiva arbetsätt.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin.

Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör anpassningar inom budgetramen utifrån behov.

Prognossäkerheten är god och åtgärder vidtas vid behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att säkerställa den ekonomiska uppföljningen ska en, för alla chefer, obligatorisk utbildning i Webinfo genomföras	2020-01-01	2020-08-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

◆ Uppfylls delvis

Analys

Verksamhetsmålet bedöms som delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig i att ett av två nämndmål uppfylls helt och det andra delvis. Nämndmålet *Nämnden är en attraktiv arbetsgivare* uppnås delvis. Årets medarbetarenkät visar att de övergripande resultatet för Kungsholmen är fortsatt goda, men har försämrats något jämfört med tidigare års mätning. Årsmålen för sjukfrånvaron uppnås inte och nationella rekommendationer om att stanna hemma från arbete vid minsta symtom på covid-19 har inneburit att såväl den långa som korta sjukfrånvaron har ökat. Fortsatta åtgärder behövs för att sänka den totala sjukfrånvaron. Även köp av konsulter inom socialtjänsten har påverkat att nämnden inte uppnår årsmålet för indikatorn. Samtliga konsulttjänster har avslutats och i dagsläget finns ingen konsult inom socialtjänstens verksamheter. Nämndmålet *Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt* bedöms som uppfyllt.

Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

Nämndmålet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att målet för sjukfrånvaron inte uppnås för året och resultatet för *aktivt medskapande index (AMI)* har försämrats sedan föregående år, men ligger fortsatt över stadens genomsnitt. Index *attraktiv arbetsgivare* har stigit, men når ej upp till årsmålet.

Ledarskap

Årets medarbetarenkät (genomfördes i februari 2020) visar att upplevelsen av förvaltningens ledarskap har försämrats något och så även upplevelsen av styrningen av verksamheterna sedan föregående mätning. Förvaltningens ledarskapsindex hamnade något under stadens genomsnitt medan styrningsindexet fortsatt ligger över stadens. Resultatet för ledarskapsindex varierar mellan avdelningarna. Inom de avdelningar med lägre resultat finns relativt stora verksamheter som kan påverka resultatet för hela avdelningen. Organisatoriska förändringar och en del omsättning av chefer bedöms vara den främsta orsaken till den upplevda nedgången.

I och med pandemin har utmaningarna i ledarskapet ökat ytterligare. Förvaltningen har därför under året utökat närvaron av chefer under kvällar och helger i verksamheter där arbete bedrivs dygnet runt samt utökat det administrativa stödet till vissa chefer. Både chefer och medarbetare har lärt sig mycket nytt under året och dessa kunskaper kommer att tas tillvara och utvecklas vidare. Framöver kommer förvaltningen att fortsätta att fokusera på aktiviteter som utvecklar chefernas förmåga att vara innovativa, att kunna kommunicera tydligt, att kunna leda förändring och att skapa förutsättningar för delaktighet och för att tillvarata medarbetarnas initiativkraft. Andra områden som ska fortsätta utvecklas är digitaliseringen och flexibla arbetsätt. Utvecklingsinsatserna utgår från stadens personalpolicy, chefsprofil och chefsförsörjningsprocess.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har under året fortsatt att arbeta aktivt med att anpassa verksamheterna efter behovet hos medborgarna. Inom socialtjänstavdelningen har enheten för ensamkommande barn införlivats i familjeenheten, träfflokalen och arbetsverksamhet inom socialpsykiatri har avvecklats. Dessutom har habiliteringsenheten stängt den ena av sina verksamheter och två mindre förskolor har flyttats ihop med större. Under hösten har vård- och omsorgsboenden temporärt tomställt flera våningsplan på grund av låg inflyttning. Förvaltningen har arbetat intensivt med personalplanering för att hitta lösningar för personalen i dessa verksamheter.

Omställning av verksamheter har lett till att rekryteringsbehovet av socialsekreterare, förskollärare och barnskötare har minskat. Vid nyrekrytering av dessa grupper har antalet kvalificerade ansökningar per tjänst ökat och det har generellt upplevts lättare att hitta bra kandidater.

Under pandemin har en särskild rekryteringsgrupp bildats för att kunna stödja cheferna med bemanning av extrapersonal som behövs på grund av hög sjukfrånvaro bland ordinarie medarbetare.

Studentmottagande och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom samtliga verksamhetsområden har fortsatt under året. Studenter och elever har, efter viss anpassning, kunnat tas emot i nästan samma omfattning som tidigare. Äldreomsorgen på Kungsholmen är en av stadens akademiska noder och samarbetet med högskolor och vårdskolor har fungerat väl. Inför 2020 startade Stockholms universitet en ny organisation för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studenter i förskola/skola. Kungsholmen ingår nu i ett kluster tillsammans med Södermalm. De gemensamma professionsutvecklande seminarierna som var planerade under året har inte genomförts på grund av covid-19. Studenterna har istället haft all sin handledning på den förskola de har haft sin VFU på. Handledare inom alla professioner värnar om och utför sina uppdrag med stort engagemang vilket ger förvaltningen goda möjligheter till framtida rekryteringar.

Arbetet utifrån handlingsplanerna för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare samt barnskötare och förskollärare har fortsatt. Ett fokusområde för socialsekreterare och biståndshandläggare har varit utbildning i att hantera och förebygga hot- och våldssituationer. Alla medarbetare har genomgått en webbutbildning med efterföljande diskussion och uppdatering av rutiner kring hot och våld på arbetsplatsträffar. För barnskötare och förskollärare har en gemensam ram för pedagogisk utvecklingstid tagits fram. I samband med detta förtydligades även förskolläraernas ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet samt barnskötarens roll. En utökning med fler biträdande rektorer har genomförts i syfte att stärka ett närmare ledarskap mellan chefer och medarbetare samt att minska det administrativa arbetet för förskollärare.

Långt och hållbart arbetsliv

I början av året gjordes en stor satsning på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön tillsammans med företagshälsovården inom äldreomsorgen. En kort tid efter bröt pandemin ut och det har präglat arbetsmiljöarbetet under resten av året. Att identifiera risker och vidta åtgärder för att skydda medarbetare från att bli sjuka i Covid-19 har haft högsta prioritet och hamnade också i fokus i samband med att ett skyddsombud stoppade arbetet på ett av

förvaltningens vård och omsorgsboenden. Även risker som kan kopplas till för hög arbetsbelastning eller risker kopplade till sociala eller ergonomiska faktorer vid arbete hemifrån har haft ett särskilt fokus. Under perioder av året har extra samverkansmöten/informationsmöten med de fackliga organisationerna genomförts.

Förvaltningens ordinarie systematiska arbetsmiljöarbete (SAM) som styrs av ett årshjul som beslutas och följs upp inom ramen för samverkanssystemet har följts under året med några undantag. Handlingsplaner kopplade till både medarbetarenkäten och sjukfrånvaron är aktiviteter som varit svåra att genomföra inom alla enheter under rådande omständigheter.

Uppföljning av att enheterna genomfört det systematiska arbetsmiljöarbetet säkerställs med en checklista. Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp i samverkan med de fackliga organisationerna och kontrolleras i förvaltningen i enlighet med internkontrollplanen. (Se bilaga Uppföljning av intern kontroll). För att chefer, de fackliga organisationerna och alla medarbetare ska kunna ta del av all information inom samverkanssystemet har förvaltningen en digital mappstruktur i en gemensam mapp för alla samverkansprotokoll och APT-minnesanteckningar.

För att chefer och skyddsombud ska ha god kompetens inom området arbetsmiljö har förvaltningen tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning genomfört två digitala arbetsmiljöutbildningar under året. Under nästa år kommer ytterligare utbildningar i arbetsmiljö att genomföras.

AMI (aktivt medskapandeindex) har i 2020 års medarbetarenkät höjts i två av fjorton stadsdelsförvaltningar och i de resterande stadsdelarna ligger resultatet stilla eller har sänkts. På Kungsholmen gick resultatet ner marginellt och bara fyra stadsdelar har ett högre resultat. Stadens Bra arbetsgivarindex, som bygger på tre delindex (jämförbarhet, attraktiv arbetsgivare och rekommendera arbetsplats), har stigit jämfört med föregående år men ligger fortsatt under stadens genomsnitt. Av samtliga delindex återfinns den mest positiva förändringen i delindexet jämförbarhet med en ökning på fyra indexpunkter. Förvaltningen upplevs fortsatt som en bra arbetsgivare där medarbetarna i högre grad kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Utvecklingsområden är upplevelsen av arbetssituationen och upplevelsen av chefens återkoppling på arbetet. Inom socialtjänstavdelningen har resultatet minskat inom flera områden. En uppföljningsenkät har genomförts i syfte att fördjupa förståelsen och kunna vidta förslag på åtgärder.

Den totala sjukfrånvaron för året hamnade betydligt högre än årsmålet. Den pågående pandemin har påverkat sjukfrånvaron i mycket hög grad. Rekommendationerna om att vara hemma vid minsta symptom påverkade korttidssjukfrånvaron som fortsatt ligger på en högre nivå än normalt inom både förvaltningen och staden. Sjukfrånvaron har också blivit längre i och med att man ska vara hemma minst två dagar efter det att man är symptomfri. Under sommar och höst kom en omfattande testning igång och bidrog till att medarbetare som hade lindriga symtom men inte drabbats av Covid-19 kunde återvända snabbare till arbetet. Dock hade testningen problem under perioder vilket fick konsekvenser på sjukfrånvaron. Ökningen av sjukfrånvaron har varit störst inom äldreomsorgen under året men även andra verksamheter som exempelvis förskolan har under hösten drabbats i högre utsträckning. En fortsatt utmaning är den allra längsta sjukfrånvaron, där medarbetare varit sjuka ett år eller längre. Rehabiliteringsarbetet kommer att fortsätta i den mån det går under våren 2021. Förvaltningen

kommer under 2021 att genomföra en analys av sjukfrånvaron och jämförelse med andra stadsdelar för att identifiera åtgärder.

Inrapporterade riskobservationer, tillbud, arbetsskador och arbetssjukdomar i IA (förvaltningens incidentrapporteringssystem) följs upp på alla nivåer inom samverkanssystemet i enlighet med arbetsmiljöårshjulet. Rutiner för rapportering går igenom årligen och utbildning i IA hålls kontinuerligt för chefer och skyddsombud. Se avsnitt Systematiskt kvalitetsarbete för sammanställning av inrapporterade incidenter.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Andelen medarbetare som vet vart de ska vända sig om de upplever sig utsatta för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier på arbetet har minskat enligt resultatet från medarbetarenkäten under 2020. De rutiner och de nya arbetssätt som implementerades föregående år förväntas öka andelen som vet vart de ska vända sig till nästkommande år.

Förvaltningen har inte haft något diskrimineringsärende under året.

Kompetensutvecklingsåtgärder

Förvaltningen har inte använt några medel från stadens kompetensutvecklingsåtgärder men har bland annat avropat olika chefsstödsinsatser för att stärka ledarskapet under året.

Förvaltningens arbete med att säkerställa anständiga arbetsvillkor och säker arbetsmiljö bidrar till att uppfylla mål 8 i Agenda 2030. Förvaltningens arbete bidrar även till att minska ojämlikhet och öka jämställdhet, mål 5 och 10 i Agenda 2030.

Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

Nämndmålet bedöms uppfyllt. Genom digitalisering och införande av välfärdsteknik har förvaltningen bidragit till att skapa effektivare verksamheter. Inom äldreomsorgen har ett nytt trygghetslarm upphandlats. Installationen av larmet har dock fördröjts med anledning av pandemin och besöksstoppen på särskilt boende. Även införande av det digitala systemet för läkemedelshantering har tvingats att pausa. Införandet av det nya verksamhetssystemet Esset inom socialtjänsten, äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården har också påverkats av pandemin med följd att tidsplanen har förskjutits. Ett första införande bedöms ske under nästa år. Inom förskolorna har en gemensam digital vikariebank införts med syfte att underlätta bemanningen av korttidsvikarier.

Mer digitala arbetssätt till följd av ett ökat hemarbete har ställt särskilda krav på förmågan att leda. Framförallt har det ställt krav på det närvarande ledarskapet. Cheferna har därför behövt utveckla nya arbetssätt för att leda på distans och samtidigt behålla det kollegiala stödet mellan medarbetare.

Tillsammans med Medborgarskolan har Kungsholmens dagliga verksamhet utvecklat kurser för medarbetare och brukare i syfte att stärka den digitala kompetensen. Nya digitala arbetssätt utvecklades för att tillgodose behov av verksamhet för brukare som inte har kunnat eller velat vara på plats på grund av smittorisk. Digitala aktiviteter såsom bakning och dans har också kunnat genomföras. För detta har förvaltningens Enheten för sysselsättning belönats med två hedersomnämningar i tävlingarna "Lätt att sprida-priset" samt stadens pris för nyskapande – "Framsteget".

Den accelererande digitaliseringen har stärkt tillgängligheten till stöd och service. Förväntningarna på att kunna arbeta eller få service oberoende av tid och rum kommer att troligen att fortsätta. Detta kommer ställa höga krav på nya kompetensområden, kännedom och medvetenhet kring informationssäkerhet samt kvalitetssäkring av data hos samtliga medarbetare framöver.

Under året har förvaltningen arbetat intensivt med kommunikation och informationsspridning, såväl internt inom organisationen som externt till medborgare, brukare och anhöriga. För att skapa en tydlig informationskanal till förvaltningens chefer användes det befintliga nyhetsbrevet Chef på Kungsholmen. Frekvensen på utskicket utökades från en gång i månaden till varje vecka under stor del av året. Nyhetsbrevet har lyft fram den viktigaste informationen, svarat på frågor och uppmärksammat goda exempel. Förvaltningens chefer har fått rådgivning och stöd i kommunikationsfrågor vid aktuella händelser samt i kontakten med media. Staden centralt har kommunicerat externa budskap som förvaltningen deltagit i att sprida via till exempel den övergripande Facebook-sidan samt vissa av enheternas Facebook-sidor. Flera av förvaltningens enheter har använt stadens verktygslåda med enhetligt kommunikationsmaterial.

Internationella sammanhang och samverkansytor

Förvaltningen har inte deltagit i några internationella sammanhang eller samverkansytor under året. Med anledning av pandemin har fokus legat på kärnverksamheterna och ordinarie uppdrag. Inga förfrågningar om studiebesök i verksamheterna har inkommit i år, vilket troligen beror på pandemin. Omvärldsbevakning och jämförelser med andra städer, nationella som internationella, sker löpande för att hitta goda exempel och idéer.

Effektivt resursutnyttjande

Förvaltningen anpassar kontinuerligt nämndens verksamheter utifrån efterfrågan och behov. Ett minskat barnantal har lett till att förvaltningen har påbörjat en avveckling av förskoleplatser. Under året har fyra förskolor avvecklats och barnen på dessa förskolor har istället fått plats på närliggande förskolor. Detta har lett till ett bättre resursutnyttjande av såväl personal som lokaler. På grund av minskad efterfrågan av platser har även en av habiliteringsenheterna för förskolebarn avvecklats. För ett mer effektivt resursutnyttjande har även två arbetsverksamheter S:t Göransparken och träfflokalen för personer med psykisk funktionsnedsättning avvecklats. Klienterna har erbjudits sysselsättning från stadens valfrihetssystem och personalen har förflyttats till andra verksamheter inom förvaltningen.

Nya arbetssätt har bidragit till en ökad samverkan både inom förvaltningen och med externa aktörer. Under pandemin kunde hemtjänsten avlastas med hjälp av civilsamhället (Röda korset och Västermalms församling) genom att stötta äldre som varit isolerade med inköp av mat. Införskaffande av plexiglas på vård- och omsorgsboenden möjliggjorde att äldre, utan risk för smittspridning, kunde träffa sina anhöriga på ett säkert sätt. Förvaltningens verksamheter har på flera sätt hjälpts åt för att hantera den brist på skyddsutrustning och handsprit som fanns initialt exempelvis genom egen visirtillverkning. Förvaltningen har även fått hjälp med skyddsutrustning från enskilda näringsidkare. Privata utförare inom äldreomsorgen har gett förvaltningen beröm för sitt goda arbete och stöd under pandemin.

Med anledning av att färre personer ansöker om och flyttar in i särskilt boende finns för närvarande är ca 100 lägenheter tomma inom nämndens särskilda boenden. Under hösten

fattade Kungsholmens stadsdelsnämnd beslut om att tillfälligt omdisponera tre boendeenheter med tillsammans 21 lägenheter inom Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende samt två boendeenheter med tillsammans 21 lägenheter inom Serafens vård- och omsorgsboende. Två av boendeenheterna har använts för intern omflyttning av personer med misstänkt smitta eller smitta av covid-19.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	80	77	80	81		82	82	2020
Analys Resultatet för aktivt medskapande index (AMI) ligger fortsatt över stadens genomsnitt. Resultaten varierar mellan avdelningarna. Förskoleavdelningen har ett högre resultat medan äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen minskat något jämfört med föregående år. Arbetet med handlingsplaner och åtgärder har genomförts i de verksamheter där det varit möjligt under hösten. Parallellt har ett stort arbete genomförts för att säkra en god och trygg arbetsmiljö med anledning av den pågående pandemin.								
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	2,97 %					1,5 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
Analys Familjeenheten hade under sommaren inne konsulter för att stärka upp och säkerställa rättssäkerheten och handläggningen i ärenden. I dagsläget har enheten inga konsulter.								
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	95 %			100 %		95 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		90 %	90%	2020
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %					50 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2020
  Index Bra arbetsgivare	78			77		84	84	2020
Analys Indexet bygger på tre delindex: Jämställdhet, Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats. Indexvärdet har stigit jämfört med föregående år men ligger under målvärde och något lägre jämfört med övriga stadsdelsförvaltningar. Jämfört med tidigare års mätning är det främst delindex Jämställdhet som ökat. Skillnaderna i långtidssjukfrånvaro har minskat mellan män och kvinnor och så även skillnaden i andelen som har en heltidsanställning. De övriga två delindexen har inte förändrats så mycket och båda ligger på det genomsnittliga värdet för stadsdelsförvaltningarna. Indexet tillsammans med resultatet från medarbetarenkäten ger ett bra underlag för utveckling av arbetsmiljö och verksamhet.								
  Sjukfrånvaro 	11 %	8,9 %	11,4 %	7,9 %		7,6 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2020
Analys Den totala sjukfrånvaron har ökat under året och målet nås inte. Det finns stora variationer mellan månader och mellan verksamheter under året. Till stor del beror ökningen av sjukfrånvaron under vissa månader på sjukdom relaterad till Covid-19 så som vaga symtom eller insjuknande i Covid-19. Inom utförarverksamheter har sjukfrånvaron varit betydligt högre än vanligt medan den inom myndighetsutövningen legat lägre än normalt. En tydlig ökning kan ses för sjukfrånvaron dag 15-45. Det relativt långa sjukdomsförloppet som Covid-19 har samt att medarbetare inte behöver uppvisa läkarintyg för de första tre								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
veckorna kan vara förklaringar till ökningen. Rehabiliteringsarbetet har återupptagits och genomförs i den mån det går med tanke på att pandemin fortsatt pågår. Förvaltningen kommer under 2021 att genomföra en analys av sjukfrånvaron och jämförelse med andra stadsdelar för att identifiera åtgärder.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	3,7 %	3,4 %	3,8 %	2,5 %		2,4 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2020
Analys Målet för helåret uppnås inte. Den korta sjukfrånvaron gick upp under våren och gick sedan ner under sommaren men steg sedan igen under hösten när samhällspridningen av Covid-19 åter tog fart. Ökningen återfanns inom äldreomsorgens utförarverksamheter inom funktionsnedsättning samt förskolan. Inom enheter där det finns möjlighet att arbeta hemma helt eller delvis ligger sjukfrånvaron lägre än samma period föregående år. Fortsatta rekommendationer om att stanna hemma vid minsta symtom, relativt långa sjukdomsförlopp samt att medarbetare även fortsättningsvis inte behöver uppvisa läkarintyg de första tre veckorna fortsatte att påverka korttidsfrånvaron. Förvaltningen kommer under 2021 att genomföra en analys av sjukfrånvaron och jämförelse med andra stadsdelar för att identifiera åtgärder.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31	
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31	
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

3.2.1 Kompetenta ledare och medarbetare skapar tillsammans en hälsosam arbetsmiljö

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen arbetar systematiskt utifrån personalpolicyn för att vara en attraktiv arbetsgivare där både chefer och medarbetare har en bra arbetssituation och kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Handlingskraftiga, modiga och närvarande chefer skapar genom en tydlig kommunikation och med tillit till medarbetarnas förmåga engagemang och en vilja att bidra till konkret verksamhetsutveckling. Alla verksamheter har effektiva arbetsätt och anpassas efter medborgarnas behov, budget och uppdrag.

Genom att möjliggöra och skapa forum för delaktighet, inflytande och samverkan tas

kreativitet hos medarbetarna tillvara och goda exempel spridas mellan verksamheterna. Chefer och medarbetare ansvarar tillsammans för ett tillåtande och hälsosamt arbetsklimat.

Sjukfrånvaron, särskilt långtidssjukfrånvaron är fortsatt en utmaning för förvaltningen. Avdelningsspecifika handlingsplaner med fokus på förbättringar i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön upprättas och följs upp under året.

Ingen medarbetare ska utsättas för kränkande behandling, hot eller våld på sin arbetsplats. En översyn och förbättring av övergripande rutiner och ökad kunskap ska säkerställa att medarbetare som blir utsatta för hot och våld har ett långsiktigt stöd. Alla medarbetare ska ha kunskap om hur man rapporterar, förebygger och hanterar kränkningar, hot och våld i verksamheten.

Förväntat resultat

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där aktivt medskapande index och ledarskapsindex stiger och där medarbetarna känner delaktighet och engagemang och i högre grad kan rekommendera sin arbetsplats till andra.

Alla medarbetare ska känna sig trygga på sin arbetsplats och i sitt yrkesutövande och om någon medarbetare blivit utsatt för hot och våld ska varje medarbetare och chef veta hur de hanterar situationen. Ett långsiktigt stöd finns. Förvaltningen är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Personalrörligheten och sjukfrånvaron ligger på en sund nivå.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare inom förskolan som kan rekommendera sin arbetsplats	75 %			73 %		74 %		2020
 Andel medarbetare inom socialtjänsten som kan rekommendera sin arbetsplats	67 %			72 %		72 %		2020
Analys Årsmålet uppnås inte. Socialtjänstavdelningen har utifrån resultatet på medarbetarenkäten gjort en uppföljande enkät med fritextfrågor för medarbetare. Syftet med uppföljningen var att möjliggöra för medarbetarna att beskriva hur de upplever sin arbetssituation samt själva komma med förslag på förbättringsåtgärder. Resultatet visar att ökad tydlighet och struktur kring uppföljning av mål och verksamhetsutveckling efterfrågas. Under 2021 ska avdelningen implementera en gemensamt årsöversikt som ska användas vid alla enheters arbetsplatsträffar för att delaktiggöra medarbetare samt göra sammanhangsmarkeringar kring uppdragen som finns.								
 Andel medarbetare inom äldreomsorgen som kan rekommendera sin arbetsplats	69 %			71 %		72 %		2020
Analys Att årsmålet inte nås kan bero på att en stor utförare relativt nyligen återgått i egen regi och en annan stor utförare inte haft stabil ledning den senaste tiden innan medarbetarenkäten besvarades.								
 Andel medarbetare som vet var de ska vända sig	87 %			89 %		95 %		2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
om hen upplever sig utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier								
Analys Resultatet skiljer sig marginellt mellan avdelningarna. En kartläggning av vilka enheter inom varje avdelning som har lägre resultat har genomförts. Inom varje avdelning finns en större enhet med lägre resultat än de övriga. På de identifierade enheterna genomförs insatser för att säkerställa att medarbetarna får information om var de ska vända sig om de upplever sig utsatta för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.								
	Ledarskapsindex	78		79		82		2020
Analys Resultatet för ledarskapsindex ligger strax under stadens genomsnitt. Under föregående år genomfördes en ledarskapsinsats som var planerad att fortsätta under 2020. På grund av rådande omständigheter har det varit svårt att genomföra enligt plan. Förvaltningen har arbetat för att stärka ledningsfunktionerna under rådande kris. Förstärkta ledningsfunktioner inom verksamheter där det behövts för att hantera pandemin och dess effekter fanns också under hösten. Chefer har haft ett nära samarbete med förvaltningens stödfunktioner vilket ytterligare säkerställt hållbarhet över tid i ledningsfunktionerna. Planering för ny ledarskapsinsats 2021 pågår.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen arbetar med olika aktiviteter för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare, biståndsbedömare, barnskötare och förskollärare utifrån de handlingsplaner staden tagit fram.	2020-01-01	2020-12-31	
 Stärka rektor i sitt uppdrag som pedagogisk ledare utifrån förtydligande i Skollagen och förskolans läroplan.	2020-01-01	2020-12-31	
 Tydligare uppföljning och stöd av avdelningarnas handlingsplaner för ökad frisknärvaro med fokus på förbättrad organisatorisk och social arbetsmiljön	2020-01-01	2020-12-31	
 Tydliggöra roller och ansvar för barnskötare och förskollärare	2020-01-01	2020-12-31	
 Tydliggöra roller och ansvar för samtlig personal inom äldreomsorgen	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Aktiviteten har endast delvis kunnat genomföras på grund av den rådande pandemin.			

Nämndmål:

3.2.2 Nämndens verksamheter använder resurser effektivt, hållbart och innovativt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom ett effektivt nyttjande av personal, kompetens, lokaler m.m. skapas förutsättningar för en hållbar ekonomi och god kvalitet. Förvaltningens centrala administration stöttar verksamheterna i att leverera hållbart med stockholmarnas bästa i fokus.

Samtliga verksamheter analyserar resultat och bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Utöver effektivitet är det en angelägen uppgift för varje chef att främja innovativa miljöer där nya idéer och arbetssätt kan utvecklas i kvalitetshöjande syfte. Arbetet med att ge cheferna stöd i förändringsarbete sker genom utbyte av erfarenheter och dialog både avdelningsvis och på chefsforum. Chefer och medarbetare tar tillvara digitaliseringens möjligheter och nyttjar välfärdsteknik. Samverkan sker mellan verksamhetsområden och stadsdelsnämnder för att lära av varandra och utveckla effektiviteten.

I syfte att främja innovativa lösningar skapas en intern arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar. Gruppen kommer under verksamhetsåret att fokusera på omvärldsbevakning, fånga upp goda exempel från andra verksamheter och uppmuntra förvaltningens medarbetare att samverka och komma på nya idéer. Gruppen kommer även att ta fram ett arbetssätt som skapar förutsättningar för förvaltningens innovations- och förnyelsearbete. Arbetet med jämställdhetsintegrering fortsätter och jämställdhetsanalyser i beslutsunderlag utvecklas.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter analyserar olika kunskapsunderlag och utvecklar kvaliteten med stöd av innovativa och effektiva lösningar.

Verksamheterna har en tillåtande miljö där engagemang och nya idéer tas tillvara.

Samverkan och dialog internt och externt och utbyte av goda exempel och erfarenheter utvecklar verksamheterna.

Digitalisering och välfärdsteknik nyttjas.

Innovativa lösningar främjas med stöd av förvaltningens interna arbetsgrupp.

Jämställdhetsanalyser genomförs på alla nivåer vilka bidrar till att nämndens verksamheter erbjuder likvärdig service, bemötande och fördelning av resurser för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Administratörernas uppdrag inom förskolenheterna kommer att samordnas för att skapa en gemensam resurs för alla enheter.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen kommer att göra en översyn av habiliteringsenheternas verksamhet för förskolebarn med motoriska svårigheter i syfte att anpassa verksamheten utifrån efterfrågan.	2020-01-01	2020-06-30	
✓ Förvaltningen kommer att se över möjligheterna att införa ett gemensamt kostdatasystem för köken i förskolan för att underlätta arbetet för kockarna, minska matsvinnet och minska miljöpåverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen kommer att undersöka möjligheterna att införa ett gemensamt digitalt system för vikarieanskaffning i förskolan	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen ska inom äldreomsorgens verksamheter inventera personalens kompetens för en effektiv användning och för att säkra en god kvalitet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Planera och starta upp organisation inför modernisering av sociala system	2020-01-01	2020-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2020 (inkl. budgetjusteringar)	Bokslut 2020 (utfall)	Avvikelse	Bokslut 2019
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 210,7	1 180,1	30,6	-9,0
Intäkter	-353,9	-404,6	50,7	-0,8
Kostnader	1 564,6	1 584,7	-20,1	-8,2
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner			30,6	-9,0
Resultatenheterna överskott från 2019			13,7	23,0
Resultatenheterna överskott till 2021			-22,2	-13,7
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner			22,0	0,4

Nämnden tilldelades i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för år 2020 en ram som uppgick till 1 207,4 mnkr. I samband med kommunstyrelsens beslut i avstämningsärende och tertialuppföljningar har förvaltningen tillförts ytterligare netto 3,3 mnkr, varför slutlig nettobudget uppgår till 1 210,7 mnkr. Justeringarna beror främst på prestationsförändringar inom förskolan och stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt tillförda medel i avstämningsärendet. Ovan redovisas utfallet i bokslutet jämfört med slutlig budget 2020.

Bokslutet redovisar nettokostnader om 1 180,1 mnkr, vilket ger ett överskott för nämnden med 30,6 mnkr före resultatdispositioner. Efter resultatdispositioner redovisar nämnden nettokostnader om 1 188,7 mnkr vilket ger ett överskott om 22,0 mnkr. Överskottet finns framförallt inom äldreomsorgens beställarverksamhet. Överskottet hänförs även till att förvaltningen erhöll betydligt högre statsbidrag med anledning av ökade kostnader för covid-19 än väntat, även bidraget för höga sjuklönekostnader var högre än beräknat sista halvåret. Störst underskott har verksamheten ekonomiskt bistånd.

Nedan visas tabeller med tillhörande förklaringar till avvikelserna samt i vissa fall tillhörande nyckeltal. I förekommande fall redovisas även effekterna av verksamheternas ekonomiska åtgärdsplaner under året.

Resultatenheternas ingående fond om 13,7 mnkr ökade med 8,6 mnkr och överför därmed sammantaget 22,2 mnkr till år 2021.

Mnkr	Budget 2020 (kostnader)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut 2020 (före resultat överföringar)	Bokslut efter resultat överföringar	Avvikelse efter resultatöverföringar (+/-)
Nämnd och administration	41,9		41,9	39,0	39,0	2,9

Individ- och familjeomsorg	94,8	-17,7	77,1	76,9	76,8	0,3
varav socialpsykiatri	22,8	-2,3	20,5	18,8	18,7	1,8
varav vuxen	19,3	-1,9	17,4	16,2	16,2	1,2
varav barn och ungdom	40,3	-1,1	39,2	42,4	42,4	-3,2
varav flykting	12,4	-12,4	0,0	-0,5	-0,5	0,5
Stads miljöverksamhet	15,9		15,9	14,7	14,7	1,2
avskrivningar	13,7		13,7	12,7	12,7	1,0
internräntor	1,0		1,0	0,5	0,5	0,5
Förskoleverksamhet	305,5	-32,0	273,5	260,9	269,3	4,2
Äldreomsorg	806,1	-265,8	540,3	527,3	527,6	12,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	238,3	-31,9	206,4	203,2	203,1	3,3
Barn, kultur och fritid	13,6	-1,6	12,0	9,7	9,7	2,3
Arbetsmarknadsåtgärder	4,0	-0,8	3,2	4,8	4,8	-1,6
Ekonomiskt bistånd	25,3	-4,1	21,2	30,3	30,3	-9,1
Övrig verksamhet	4,5		4,5			4,5
Totalt utfall	1 564,6	-353,9	1 210,7	1 180,1	1 188,7	22,0

Statsbidrag till följd av pandemin - påverkan på den ekonomiska prognosen under året

Under året har regeringen fattat beslut om en rad olika statsbidrag. Tilldelningen av statsbidrag till kommunerna och vidare fördelning till stadsdelsnämnderna har under hela året innehållit en rad osäkerhetsfaktorer avseende såväl bidragets omfattning som hur mycket av sökta medel som skulle beviljas samt när stadsdelsnämnderna skulle få information om bidragets storlek.

Statsbidrag för ökade *sjuklönekostnader* kompenseras i stort sett fullt ut under våren. Efter sommaren kom ett nytt beslut om vidare kompensation men inte i vilken omfattning bidraget skulle utges. Augusti månads bidrag för ökade sjuklönekostnader som var känd i samband med prognosen i tertialrapport två var mycket låg i förhållande till de bidrag som förvaltningen fick för perioden september till december varför detta bidrag underskattades prognosen för tertialrapport två.

Sammantaget fick verksamheterna statsbidrag för sjuklönekostnaderna för perioden april till december med 16,3 mnkr, för samma period utbetalades reella sjuklönekostnader om 22,1 mnkr. Totala sjuklönekostnader för hela året motsvarade 27,9 mnkr.

Stadsdelsnämnderna har haft möjlighet att vid två tillfällen under året söka medel för ökade kostnader till följd av covid-19, för perioden april till juli samt augusti till november. Förvaltningen sökte medel för såväl ökade kostnader för ökad bemanning, vilket avsåg löner och inhyrd personal som ökade kostnader för skyddsutrustning och förbrukningsmaterial. De ökade kostnaderna avsåg framförallt äldreomsorgen och en mindre del stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Information om två olika uppskattningar av bidragets omfattning gavs i oktober, förvaltningen valde då att använda försiktighetsprincipen och använda det lägre alternativet till prognosen. I slutet av november meddelades beloppet

avseende förvaltningens första ansökan om statsbidrag. Dessa stora eftersläpningar av beviljade belopp har inneburit stora osäkerhetsfaktorer avseende prognosarbetet under året.

I nedanstående tabell visas de statsbidrag som är definitivbokförda vid bokslutet, beviljade medel samt de sökta medel avseende period augusti till november som enligt anvisning skulle uppskattas till sjuttiofem procent av det sökta beloppet.

Verksamhet (mnkr)	Stadsbidrag för ökade sjuklöner apr-dec	Beviljat	
		Ansökan 1 medel för ökade kostnader pga covid-19	Ej ännu beviljade Ansökan 2 medel för ökade kostnader pga covid-19
Individ- ochfamiljeomsorg	0,5		
Förskoleverksamhet	7,9		
Äldreomsorg	6,3	20,2	4,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättn.	1,6	0,3	0,3
Sa	16,3	20,5	4,4

Jämförelse mellan T2 och bokslut

Avvikelsen mellan tertialrapport två och bokslutet hänförs till att försiktighetsprincipen användes i samband med tertialrapport två då inget besked ännu hade kommit om vad som beviljats av sökta medel eller i vilken omfattning bidraget motsvarade. Under våren skedde en betydande minskning inom äldreomsorgen avseende antal köp av platser inom vård- och omsorgsboende. Antalet köpta platser väntades öka under andra halvåret, vilket inte inträffade, istället fortsatte antal köp av platser att minska. Under året har myndigheten för stöd och service till funktionsnedsatta genomfört olika åtgärder för en ekonomi i balans. Dessa åtgärder började ge effekt under andra halvåret vilket förklarar en del av överskottet jämfört med tertialrapport två.

Genomlysning av stadsdelens lokaler

Under året har det pågått ett systematiskt arbete med att genomlysa stadsdelens lokalbestånd ur såväl kort- som långsiktigt perspektiv. Syftet har i första hand varit att anpassa lokalerna efter verksamheternas behov och volymer. Detta arbete har inneburit att förvaltningen under året har frånträtt och förhandlat sig ur ett antal tomställda lokaler, vilket innebär att förvaltningen har minskat lokalkostnaderna inför de närmaste åren.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Nämnd	2,0		2,0	1,9	0,1	0,1
Förvaltningsadministration	39,9		39,9	37,1	2,8	5,2
Totalt	41,9	0,0	41,9	39,0	2,9	5,3

Nämnd- och förvaltningsadministration redovisar ett överskott om 2,9 mnkr (7 %).

Överskottet hänförs framförallt till vakanta tjänster under pågående rekrytering, tjänsterna tillsattes under hösten. Överskottet hänförs även till uppskjutna utbildningsinsatser för stadsdelens chefsgrupp, på grund av covid-19.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Socialpsykiatri	22,8	-2,3	20,5	18,7	1,8	2,3
Vuxen	19,3	-1,9	17,4	16,2	1,2	-0,6
Barn och ungdom	40,3	-1,1	39,2	42,4	-3,2	-7,8
Individ och familjeomsorg	82,4	-5,3	77,1	77,3	-0,2	-6,1
Flykting	12,4	-12,4	0,0	-0,5	0,5	0,6
Totalt	94,8	-17,7	77,1	76,8	0,3	-5,5

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett sammantaget underskott om 0,3 mnkr före respektive 0,2 mnkr (-0,3 %) efter resultatöverföring. Underskottet hänförs till verksamhetsområdet barn och ungdom. Inklusivt flyktingverksamhet redovisar verksamheten ett överskott om 0,3 mnkr efter resultatdispositioner. Samtliga delverksamheter redovisas separat nedan med tillhörande nyckeltal.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatriverksamheten redovisar ett överskott om 1,7 mnkr före respektive 1,8 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet hänförs till så väl beställar- som utförarverksamheterna.

Beställarverksamheten - socialpsykiatri

Beställarverksamhetens redovisar ett överskott om 1,2 mnkr. Överskottet hänförs bland annat till placeringar med lägre kostnader än budgeterat, förvaltningen har arbetat med att följa upp brukarnas omvårdnadsbehov vilket har inneburit en lägre kostnad.

Nyckeltal - IoF Socialpsykiatri Beställarperspektiv	Planering 2020	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Insatser / antal /platser		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Gruppboende	3	5	4	3
Stödboende	9	9	9	9
HVB	7	6	7	7

Utförarverksamheterna - socialpsykiatri

Utförarverksamheterna redovisar ett överskott om ca 0,5 mnkr före resultatöverföring respektive 0,6 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet beror bland annat på att verksamheten har erhållit bidrag för delar av sjuklönekostnaden. Fonden för socialpsykiatriverksamheten minskade något på grund av lägre intäkter under året.

Vuxen

Vuxenverksamheten redovisar ett överskott om 1,2 mnkr. Verksamheten har under året arbetat med att finna alternativ till att köpa insatser för skyddat boende, bl.a. genom att där det varit

möjligt sätta in insatser på hemmaplan. Verksamheten har också under året lagt stort fokus på uppföljning av brukarnas omvårdnadsbehov vilket resulterat i kostnadsminskningar. På grund av färre placeringar inom insatsen LVM-hem är kostnaden betydligt lägre än föregående år.

Nyckeltal - IoF Vuxna	Beställarperspektiv	Planering 2020	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Insatser / antal /platser			Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
§12 LVM		1,3	1,0	0,3	1,1
Behandlingshem (HVB)		0,8	1,3	0,2	0,6
Stödboende (HVB)		9,9	8,3	11,6	12,9
Skyddat boende		0,2	0,5	0,7	0,2
Härbärke		2,9	9,0	4,2	3,3

Barn och ungdom

Verksamheten för *barn och ungdom* redovisar ett underskott om 3,2 mnkr. Underskottet avser fler och dyrare placeringar vid framförallt HVB-hem jämfört med budgeterat. Under andra halvåret ökade antal placeringar vid HVB-hem och jourhem jämfört med första halvåret.

Uppföljning av ekonomisk åtgärdsplan

Verksamheten har under året genomfört åtgärder för att få en budget i balans. Detta har bland annat skett genom att verksamheten använt förvaltningens egna familjehandlare där det varit möjligt för att förhindra placering vid institutioner. På grund av ökat behov av placeringar vid HVB-hem och jourhem sista halvåret försämrades det ekonomiska läget. Däremot har verksamheten minskat handläggningskostnaderna under sista halvåret genom att avveckla inhyrda konsulter.

Nyckeltal - IoF Barn och unga	Plan 2020	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Beställarperspektiv		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Insatser / antal /platser				
§12-hem	1,1	0,0	0,5	2,0
HVB	1,0	4,0	3,0	1,5
Stödboende	2,2	1,2	1,6	3,8
Familjehem	17,0	9,6	14,2	18,8
Jourhem	2,8	6,9	5,1	4,2
Skyddat boende	0,3	1,2	1,7	1,9

Flyktingmottagande

Insatser för *ensamkommande flyktingbarn* redovisar sammantaget ett överskott om 0,5 mnkr.

Överskottet hänförs till att verksamheten i slutet av året beviljades högre ersättning än väntat från Migrationsverket avseende placeringar vid framför allt LVU-hem.

Under året har det skett en minskning av ensamkommande flyktingbarn i behov av insats. För Kungsholmen handlägger enheten i december placeringar för 14 barn.

Kostnaderna för insatser täcks av schablonintäkter från Migrationsverket och handläggningskostnaderna täcks av generalschablon.

Enheten för ensamkommande flyktingbarn finns organisatoriskt inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning och hanterar ensamkommande barn för Norrmalms, Östermalms och Kungsholmens räkning.

Nyckeltal - EKB	Plan 2020	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Antal ensamkommande barn		Dec	Snitt Jan-Dec	Snitt Jan-Dec
Totalt antal barn	29	14	22	47

Stadsmiljöverksamhet inklusive avskrivningar och internränta

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Öl och tobak	0,4		0,4	0,3	0,1	0,1
Klimatmedel	0,5		0,5	0,5	0,0	0,0
Stadsmiljö drift	15,5		15,5	14,5	1,0	0,3
Avskrivningar och internränta	14,2		14,2	12,7	1,5	-0,1
Totalt	30,6	0,0	30,6	28,0	2,6	0,3

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta redovisar ett överskott om 2,6 mnkr (7 %). Överskottet hänförs delvis till att planerade åtgärder om 0,8 mnkr inom parkdriften inte hann genomföras innan årets slut, detta kommer istället att ske under 2021. Kostnaderna för bosättningarna blev 0,2 mnkr lägre än beräknat.

Ett överskott redovisas även för avskrivningar och internränta vilket hör ihop med att några genomförda projekt driftsattes senare under året än planerat. Ytterligare investeringsprojekt hann inte slutföras innan årets slut vilket också redovisas som ett överskott av investeringsbudgeten.

Förskoleverksamhet

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning	69,2	-23,0	46,2	34,4	2,7	4,5
Anslag	7,8		7,8	7,4	0,4	0,1
Utförare	228,5	-9,0	219,5	227,5	1,1	-0,7
Totalt	305,5	-32,0	273,5	269,3	4,2	3,9

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 12,6 mnkr före resultatöverföring och ett överskott om 4,2 mnkr (1,5 %) efter resultatöverföring, det innebär att verksamhetens resultatenheter ökade fonderna under året med 8,4 mnkr. Överskottet beror dels på att verksamheten vidtagit åtgärder för en budget i balans men även som en följd av erhållna statsbidrag för sjuklönekostnader.

Jämfört med tilldelad budgetram vid årets början justerades förskolans budget ner i slutet av året med motsvarande 22,8 mnkr på grund av att färre barn varit inskrivna än beräknat under år 2020.

Verksamheten har från början av året aktivt arbetat med att anpassa förskolelokalerna till stadsdelens minskade barnantal. Detta arbete har resulterat i att verksamheten under 2020 lämnat och förhandlat sig ur ett antal tomställda lokaler under året. Detta har skapat förutsättningar för ett bättre ekonomiskt läge för verksamheten inför de närmaste åren.

Budgeten för barn i behov av särskilt stöd var 0,9 mnkr högre än föregående år. Barnomsorgsgarantin uppfylldes under hela året.

Under året minskade antalet inskrivna barn med 227. Inskrivna barn var i snitt för hela året 1 854 barn per månad. Det har skett en minskning med 174 barn per månad jämfört med ursprunglig tilldelad budget för 2020.

Uppföljning av ekonomisk åtgärdsplan

Verksamheten hade från början av året ett underskott som hänfördes till färre antal barn på Kungsholmen. Ett systematiskt och målinriktat arbete med att anpassa verksamhetens kostnader till aktuella intäkter genomfördes under våren, verksamheten hade en budget i balans vid halvårsskiftet även om man bortser från statsbidrag för sjuklönekostnaderna.

Nyckeltal - Förskola	Plan 2020	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Antal inskrivna barn		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
1-3 år fsk	946	1 055	962	1 019
4-5 år fsk	1 082	674	891	899
Totalt	2 028	1 729	1 854	1 919

Äldreomsorg

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning och beställare	618,2	-79,2	539,0	507,9	31,1	0,7
Utförare	187,9	-186,6	1,3	19,7	-18,4	10,0
Totalt	806,1	-265,8	540,3	527,7	12,7	10,7

Verksamhetsområdet äldreomsorg redovisar totalt ett överskott om 13,0 mnkr före resultatdispositioner och efter resultatdispositioner ett överskott om 12,7 mnkr (2,4 %). Beställarverksamheten visar ett stort överskott och utförarverksamheterna ett underskott trots att de erhållit stora delar av sökta medel för ökade kostnader på grund av pandemin. Möjlighet fanns att söka medel för ökad bemanning däremot inte intäktsförluster, vilket särskilda boenden verksamheterna haft sedan mars månad till årets slut.

Äldreomsorg beställare

Beställarverksamheten inklusive ledning redovisar ett sammantaget överskott om 31,1 mnkr. Överskottet hänförs framförallt till betydligt färre köp av platser vid särskilt boende (Vård- och omsorgsboende och servicehus).

Vid årets slut var antalet köp av vård- och omsorgsplatser cirka 50 stycken färre än i februari. Under året har personer med beslut att om särskilt boende valt att avvakta inflyttning med hänvisning till pandemin. Detsamma gäller inflyttning till servicehus där har det skett en

minskning av köp med 20 platser sedan början av året. Flera av de personer med beslut om hemtjänst som har valt att pausa insatsen under pandemin har ännu inte önskat aktivera insatsen igen. Även insatsen dagverksamhet med tillhörande resor har minskat betydligt under året till följd av pandemin.

Nyckeltal - Äldreomsorg Beställarperspektiv	Plan 2020	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Antal personer/mån.insatser/timmar		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Tot antal personer med insats		1 672	1 717	1 783
Vård- och omsorgsplatser	428	382	402	433
Servicehus	90	66	79	89
Dagverksamhet	77	50	58	73
Hemtjänst	950	877	906	946
Utförda hemtjänst timmar	29 925	25 512	25 407	26 160

Äldreomsorg utförare

Utförarenheterna inom äldreomsorgen redovisar ett sammantaget underskott om 18,4 mnkr efter resultatdispositioner. Orsaken är ökade lönekostnader för extrapersonal, inhyrd personal samt för skyddsmaterial mm. Verksamheterna har haft och har en stor överbemanning under pandemin. För dessa ökade kostnader har utförarverksamheterna sökt och beviljats statliga medel. Det var dock osäkert fram till slutet av november kring hur stor del av sökta medel som skulle beviljas varför försiktighetsprincipen har tillämpats i prognosarbetet.

Samtidigt som utförarverksamheterna haft högre kostnader har de särskilda boendena haft mycket låg beläggningsgrad, av 538 tillgängliga platser har cirka 100 (ca 20%) platser varit tomma sedan mitten av mars fram till årets slut. De lägenheter som har varit tomma var som regel utspridda över boendet vilket innebar att det inte var möjligt att minska bemanningen i samma omfattning som enheten fick tomma lägenheter. På grund av detta har en del avdelningar på enheterna tillfälligt stängts bland annat för att kunna organisera verksamheten mer effektivt och för att ha möjlighet att ha bättre kontinuitet i omsorgen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Verksamhetsledning och beställare	205,3	-9,1	196,2	198,1	-1,9	-13,7
Utförare Habenheten	10,2		10,2	7,9	2,3	1,9
Utförare övriga	0,0		0,0	-2,9	2,9	-0,4
Totalt	215,5	-9,1	206,4	203,1	3,3	-12,2

Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar sammantaget ett överskott om 3,1 mnkr före respektive 3,3 mnkr efter resultatöverföringar (1,6 %). Överskottet hänförs enbart till utförarenheterna, beställarenheten visar ett underskott.

Beställarverksamheten inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Beställarenhetens underskott om 1,9 mnkr beror till största del av höga priser för placeringar

utanför valfrihetssystemet, dock har en förbättring skett från årets början från ett underskott om ca 10,0 mnkr till 1,9 mnkr.

Arbetet med att omförhandla priser har delvis givit resultat men det återstår vidare åtgärder för en budget i balans.

Beställarverksamhetens underskott har bland annat tidigare hänförs till att det fasta anslaget inte räcker till det som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen och vissa kostnader enligt LSS samt turbundna resor till och från daglig verksamhet. I och med att inga resor förekom under tiden som daglig verksamhet var stängd minskade resekostnaderna och det fasta anslaget täckte kostnaderna för året.

Uppföljning av ekonomisk åtgärdsplan för beställare

Inom beställarverksamheten har det från början av året funnits åtgärdsplaner för att se över placeringar med höga dygnspriser utanför valfrihetssystemet. Detta med målsättningen att i den mån det är möjligt omförhandla till mer rimliga priser. Hittills har vidtagna åtgärder haft viss effekt på verksamhetens ekonomiska läge, dock återstår behov av ytterligare åtgärder för en budget i balans.

Nyckeltal - Stöd och service till pers. med funktionsnedsättning	Planering 2020	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Beställarperspektiv		Dec	Snitt jan-dec	Snitt jan-dec
Vuxenboende SoL	5	9	10	9
Hemtjänst SoL	89	86	90	92
Vuxenboende LSS	90	96	94	89
Barnboende LSS	0	2	2	1
Daglig verksamhet	150	165	159	148
Kostnader för resor tkr/mån	763	652	574	739

Utförare stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Utförarenheterna inom verksamheten stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar samtliga utom enheten för personlig assistans ett överskott och ett sammantaget överskott om 5,2 mnkr. Överskottet hänförs bland annat till att ersättning till utförare inom daglig verksamhet i flera fall enligt gällande ersättningssystem har utgått även om verksamheten har varit stängd, vid personals frånvaro har därmed vikarier inte behövts anlitas. Även kompensationen för sjuklönekostnader bidrar till överskottet.

Habiliteringsenheten som är en kommunövergripande verksamhet redovisar ett överskott framförallt på grund av planerade utbildningsinsatser som ställdes in till följd av pandemin. Enheten har också erhållit bidrag för höga sjuklönekostnader vilket också är en orsak till överskottet.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Parklekar	3,9	0,0	3,9	3,8	0,1	0,6
Prevention inkl fältassistenter	4,3	-0,7	3,6	2,7	0,9	0,5
Fritidsgård Kuggen	0,6		0,6	0,4	0,2	-0,3
Konsumentvägledning	0,3		0,3	0,3	0,0	0,0
Föreningsbidrag, nationaldag,	1,3		1,3	0,2	1,1	0,1
Kollo	3,2	-0,9	2,3	2,3	0,0	-0,2
Totalt	13,6	-1,6	12,0	9,7	2,3	0,7

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid redovisar ett överskott om 2,3 mnkr (19 %). Verksamheten består bland annat av parklekar, fritidsgårdar, prevention (fältassistenter), föreningsbidrag, nationaldagsfirandet och konsumentvägledning. Överskottet hänförs till största del till att nationaldagsfirandet i Råambshovsparken ställdes in på grund av covid-19. Enheten för prevention och familjebehandling har under året haft vakanser som nu är tillsatta samtidigt som verksamheten erhållit högre bidrag än väntat.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Ekonomiskt bistånd	15,3	-4,1	11,2	18,5	-7,3	-3,6
Handläggning	10,0		10,0	11,8	-1,8	-0,9
Totalt	25,3	-4,1	21,2	30,3	-9,1	-4,5

Ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott om 9,1 mnkr (-43 %) varav handläggningskostnaderna motsvarar ett underskott om 1,8 mnkr. Avvikelsen avseende handläggningskostnader hänförs till höga kostnader för konsulter.

I januari 2020 var antal bidragshushåll 159, antalet bidragshushåll har förändrats under året och var högst i augusti med 200 hushåll. I november var antalet bidragshushåll 179. Budgeten för ekonomiskt bistånd består dels av handläggningskostnader och försörjningsstöd. Budgeten för ekonomiskt bistånd för år 2020 motsvarade 107 bidragshushåll till följd av att medel för försörjningsstöd omfördelats till handläggning.

Verksamheten ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder sköts av Östermalms stadsdelsförvaltning för såväl Kungsholmens som Norrmalms stadsdelsförvaltning.

Uppföljning av ekonomisk åtgärdsplan

Verksamhetens åtgärder för en budget i balans har inte givit effekt under året. Verksamheten har under senare delen av året arbetat med att ta fram åtgärdsplaner som väntas ge effekt kommande år. En av åtgärderna är att verksamheten i slutet av år 2020 förändrat organisation och arbetssätt för att bättre möta målgruppens behov av såväl insatser samt uppföljning av dessa.

Nyckeltal - Ekonomiskt bistånd	Planering 2020	Utfall 2020		Utfall 2019
		Nov	Snitt jan-nov	Snitt jan-dec
Antal bidragshushåll Kungsholmen	107	179	183	163
Utbetalat försörjningsstöd (tkr per månad)	1 108	1 631	1 770	1 675
Medelbidrag Kungsholmen (kr/mån)	10 400	9 112	9 672	10 257
Medelbidrag Staden (kr/mån)		9 442	9 622	9 528

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Budget 2020 (kostn)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut netto efter resultatöverföring	2020 Avvik. efter resultatöverföring	2019 Avvik. efter resultatöverföring
Arbetsmarknadsåtgärder	2,3	-0,8	1,5	2,8	-1,3	0,2
Feriearbetare	1,7		1,7	2,0	-0,3	-2,5
Totalt	4,0	-0,8	3,2	4,8	-1,6	-2,3

Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett underskott om 1,6 mnkr (-51 %). Underskottet hänförs främst till utförarverksamheten Bolinders som varit stängd under större delen av året.

Trots rådande omständigheter med pandemin har förvaltningen haft 146 feriearbetande ungdomar under året.

I genomsnitt under året har ca 5 personer haft visstidsanställning/nystartsarbete vilket betyder att ingen utbetalning av försörjningsstöd längre utgår till dessa personer. Detta är ett resultat av att staden satsar på visstidsanställning/ Stockholmsjobb.

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet redovisar ett överskott om 4,5 mnkr. Inom övrig verksamhet budgeterades en reserv för eventuell underskottstäckning för framförallt ekonomiskt bistånd samt för stöd och service för personer med funktionsnedsättning.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2020	Resultatöverföring från 2019 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Socialpsykiatri	5,8	0,3	-0,6	-0,1	Ja	0,6
Kungsholmens södra förskoleområde	54,5	2,7	0,4	-2,7	Ja	2,3
S:t Görans förskoleområde	53,0	2,7	-4,1	-1,6	Ja	5,3
Hornsbergs förskoleområde	54,5	2,7	-1,3	-2,7	Ja	4,0

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2020	Resultatöverföring från 2019 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Marieberg och Essingeöarnas förskoleområde	35,5	1,8	-0,5	-1,8	Ja	2,3
Pilträdes servicehus	56,8	2,8	-5,4	-5,5	Ja	5,7
Kungshomens dagliga verksamhet	20,3	1,0	-2,1	-2,0	Ja	2,0
Summa resultatenheter	280,6		-13,7	-16,4		22,2

För stadens resultatenheter gäller att enheter som redovisade budgetöverskott i bokslutet 2019 får disponera detta under 2020. Omvänt gäller om enheten redovisade ett budgetunderskott i bokslutet så måste det täckas under 2020. Resultatenheterna får ta med sig 100 procent av såväl över- som underskott till nästkommande år, men maximalt 5 procent av bruttobudgeten innevarande år. Enhetens ackumulerade överskott får inte överstiga 10 procent av bruttobudgeten.

För samtliga resultatenheter inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning uppgick omsättningen år 2020 till totalt 280,6 mnkr. Från år 2019 till år 2020 överfördes totalt 13,7 mnkr. Till år 2021 kommer att överföras 22,2 mnkr vilket är en ökning med 8,6 mnkr.

Enheternas ekonomiska resultat har under 2020 påverkats av covid-19. Effekterna av pandemin har fått till följd att enheterna i vissa fall haft lägre kostnader samt fått lägre prestationsintäkter och därmed sänkt sin bruttobudget. Under året har staten tilldelat kommuner statsbidrag för att kompensera extra kostnader till följd av covid-19 vilket höjt intäkterna.

Förskoleverksamhet

Resultatenheternas omsättning inom förskoleverksamheten för 2020 uppgick till 197,6 mnkr. Till den ingående fonden om 5,5 mnkr tillfördes ett överskott om 8,4 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 13,9 mnkr att överföra till år 2021.

Individ och familjeomsorg, socialpsykiatri

Resultatenheternas omsättning inom socialpsykiatrin för 2020 uppgick till 5,8 mnkr. Den ingående fonden om 0,64 mnkr minskades med 0,06 mnkr på grund av lägre intäkter. Sammanlagt uppgår fonden till 0,58 mnkr att överföra till år 2021.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Resultatenheternas omsättning inom stöd och service för funktionsnedsatta för 2020 uppgick till 20,3 mnkr. Den ingående fonden om 2,1 mnkr minskades med 0,06 mnkr på grund av lägre intäkter. Sammanlagt uppgår fonden till 2,0 mnkr att överföra till år 2021.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens resultatenhet hade en omsättning 2020 med 56,8 mnkr. Till den ingående fonden om 5,4 mnkr överfördes ett överskott om 0,26 mnkr. Sammanlagt uppgår fonden till 5,7 mnkr att överföra till år 2021.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2020
Parkinvesteringar	6,0	6,3	-0,3	-0,3
Reinvesteringar	2,0	2,1	-0,1	-0,1
Investeringar med nycklade medel	6,2	6,5	-0,3	-0,3
Inventarier och maskiner	2,4	2,6	-0,2	-0,2
Klimatinvesteringar	7,9	5,5	2,4	2,4
Trygghetsinvesteringar	0,7	0,6	0,1	0,1
Totalt	25,2	23,6*	1,6*	1,6

*Utfallet i tabellen är inklusive medel för externt projekt, med resultatpåverkan om 0,5 mnkr.

Nämndens investeringsbudget för 2020 var 25,2 mnkr. Verksamheten redovisar ett överskott om 1,6 mnkr. Stadsdelen har ett projekt (Boverket, "grönare städer") som finansieras av externa medel, bortser man från detta projekt är utfallet 2,1 mnkr.

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2020 om 25,1 mnkr för investeringar i parker och grönområden samt ytterligare en budget om 0,1 mnkr för klimatinvesteringar inom andra verksamhetsområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2020
Centrala medel	8,0	8,4	-0,4	-0,4
Signalparken	5,0	5,0	0,0	0,0
Rålambshovsparken	1,0	0,8	0,2	0,2
Reinvestering				
Signalparken	2,0	2,1	-0,1	-0,1
Externa medel				
Rålambshovsparken		0,5	-0,5	-0,5
Nycklade medel	6,2	6,5	-0,3	-0,3
Tora Dahls park	1,2	1,3	-0,1	-0,1
Polishusparken	0,5	0,9	-0,4	-0,4
Normälarstrand	0,7	1,1	-0,4	-0,4
Västra Kungsholmen	1,6	1,2	0,4	0,4

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2020
Östra Kungsholmen	1,3	0,4	0,9	0,9
Fredhäll/Marieberg	0,4	1,0	-0,6	-0,6
Lilla och Stora Essingen	0,3	0,6	-0,3	-0,3
Buffert	0,2	0,0	0,2	0,2
Klimatinvesteringar	7,9	5,5	2,4	2,4
Regnparken i Råambshovsparken	7,2	4,8	2,4	2,4
Ängsyta	0,1	0,1	0,0	0,0
Nyplantering av träd	0,5	0,5	0,0	0,0
El-cyklar	0,1	0,1	0,0	0,0
Trygghetsinvesteringar	0,7	0,6	0,1	0,1
Stadshagen	0,2	0,2	0,0	0,0
Hundrastgård i Kristineberg	0,5	0,4	0,1	0,1

De flesta projekten följer planering. Den största avvikelserna avser klimatinvestering i Råambshovsparken. Det har varit utmanande att förutse och beräkna kostnader i projektet. Differensen mellan bokslut och budget beror i huvudsak på att vinnande anbud i upphandling av markentreprenad blev lägre än kalkylerat. Att differensen inte rapporterades i T2 beror på att upphandlingen drog ut på tiden och att slutlig anbudssumma inte var känd i samband med T2 rapportering.

För arbetet med dagvatten och skyfallsanpassning i Råambshovsparken har också statliga medel från Boverket "grönare städer" använts under 2020. Totalt har nämnden fått beviljat 3,7 mnkr att förbruka i detta projekt under 3 års tid mellan 2019-2021. Resultatpåverkan under 2020 var 0,5 mnkr. Detta redovisas på en separat rad i tabellen, specificerat som externa medel.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inte haft några verksamhetsprojekt under året.

Ombudgeteringar

Inte aktuellt

Medel för lokaländamål

Inte aktuellt

Analys av balansräkning

Mnkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	141,0	146,9
Mark och byggnader	128,0	136,7
Maskiner och inventarier	13,0	10,2
Omsättningstillgångar	165,3	132,1
Kundfordringar	46,8	60,6
Diverse kortfristiga fordringar	22,8	9,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	95,7	62,0
Summa tillgångar	306,3	279,0
Skulder och eget kapital		
Eget kapital	-136,4	-122,2
Långfristiga skulder	-4,5	-4,2
Kortfristiga skulder	-165,4	-152,6
Leverantörsskulder	-94,9	-93,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-70,5	-59,2
Summa skulder och eget kapital	-306,3	-279,0

Endast större avvikelser kommenteras.

Tillgångar

De totala tillgångarna har i jämförelse med bokslutet 2019 minskat med 27,3 mnkr. Anläggningstillgångar har ökat med 5,9 mnkr. Ökningen beror främst på fler aktiverade och färdigställda investeringsprojekt inom stadsmiljö. Under året 2020 har det varit mindre investeringar i nya maskiner och inventarier jämfört med år 2019 och därmed blir årets avskrivningar större än anskaffningar. Omsättningstillgångarna har minskat totalt med 33,2 mnkr. Detta beror bland annat på lägre kortfristiga fordringar och upplupna intäkter mot Migrationsverket för ensamkommande barn (EKB) då förvaltningen har mindre antal brukare inom EKB-enheten jämfört med samma tidpunkt förra året. De långa handläggningstiderna på Migrationsverket kvarstår dock. Förvaltningen handlägger EKB för Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Skulder

Långfristiga skulder består av investeringsbidrag inom stadsmiljö. Nämndens kortfristiga skulder har minskat med 12,8 mnkr jämfört med bokslut 2019. Minskningen av upplupna kostnader i år har i jämförelse med föregående år minskat gentemot Östermalm och Norrmalm. Det beror på att vi numera har färre placeringar på den gemensamma verksamheten EKB för samtliga tre förvaltningar.

Enligt stadsdelens balansräkning visar eget kapital endast skillnaden mellan tillgångar och

skulder.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Agenda 2030 och de globala målen syftar till att skapa en hållbar utveckling. Staden har en stor del av ansvaret för genomförandet av de globala målen, genom att flera av grunduppdragen är direkt eller indirekt kopplade till specifika delmål i agendan. Målen om en hållbar social, ekonomisk och miljömässig utveckling ligger i linje med stadens vision och budget. Förvaltningens chefer fick vid ett chefsforum information om stadens vision 2040 samt hur den kan kopplas till arbetet med Agenda 2030 och stadens styrdokument. För att bevaka och sprida goda erfarenheter av det arbete som verksamheterna gör har en särskild arbetsgrupp tillsatts.

En lokal miljö- och klimathandlingsplan har tagits fram som tydliggör förvaltningen arbetsätt och aktiviteter för att bekämpa klimatförändringar enligt mål 13 inom respektive verksamhetsområde. Även målen 3: God hälsa och välbefinnande, 6: Rent vatten och sanitet för alla, 7: Hållbar energi för alla, 11: Hållbara städer och samhällen, 12: Hållbar konsumtion och produktion, 14: Hav och marina resurser, och 15: Ekosystem och biologisk mångfald, innefattas i planen. Handlingsplanen kommer gälla från och med 2021. En miljögrupp har tillsatts med representanter från olika verksamhetsområden för att sprida kunskap och erfarenheten mellan varandra. Besök har också gjorts i avdelningarnas ledningsgrupper där kopplingen framhållits mellan stadens handlingsplaner för miljö och klimatförändringar samt kopplingen till Agenda 2030, med målsättning att koppla till andra för verksamheterna relevanta hållbarhetsmål.

För att uppnå målen i Agenda 2030 krävs samverkan mellan flera parter. Förvaltningen har ett flertal samverkansprocesser som bidrar till de globala målen, exempelvis trygghetsråd, samverkan med lokala näringslivet, insatser i samverkan med arbetsmarknad för ökad självförsörjning samt trygg och hållbar stadsutveckling. Dialogen mellan olika aktörer är väsentlig för att uppnå målen men också bidra till en positiv utveckling för stadsdelsområdet. Förvaltningen behöver dock fortsatt arbeta för att stärka perspektivet med Agenda 2030 inom samtliga samverkansstrukturer.

Jämställdhet

Förvaltningens arbete kring jämställdhet sker i enlighet med Stadens program för ett jämställt Stockholm samt i enlighet med mål 5 i Agenda 2030. Förvaltningen har sedan tidigare en rutin för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet beaktas vid beslutsfattande. Egenkontroll visar att det i en hög andel av tjänsteutlåtanden, 19 av 20, finns en jämställdhetsanalys.

För att synliggöra skillnader mellan män och kvinnor, flickor och pojkar analyseras merparten av statistiken utifrån män respektive kvinnor. I de fall som skillnader uppmärksammas görs en analys och åtgärder vidtas för att minska skillnaderna, vilket beskrivs närmare under respektive verksamhetsmål. En tydlig skillnad märks bland annat i Stockholmsenkäten som

går ut till ungdomar i åk 9 respektive åk 2 på gymnasiet. Resultatet visar att det är fler flickor än pojkar som upplever psykisk ohälsa. Även trygghetsmätningen som gått ut till medborgare mellan 18-69 år visar att kvinnor i större utsträckning upplever otrygghet. Detta följs upp genom bland annat trygghetsvandring för att identifiera åtgärder i stadsmiljön för att öka trivseln och minska otryggheten.

Förvaltningen fortsätter att erbjuda insatser till våldsutövande för att motverka att kvinnor blir utsatta för våld. Förvaltningen arbetar våldspreventivt genom att erbjuda klassrumsföreläsningar om normer och värderingar.

Arbetet med barns rättigheter

Förvaltningens arbete inom området har utgått från stadens program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018 - 2022. Barnrättsperspektiv och barnens delaktighet alltid ett aktuellt ämne inom socialtjänsten.

Enheterna använder sig av olika metoder för att säkerställa barnets delaktighet. Utredningar på familjeenheten genomförs utifrån BBIC (Barns behov i centrum). Socialsekreterarna prioriterar samtal med barn och ungdomar och bedömningar görs kring om samtalet ska ske enskilt med barnet/den unga eller tillsammans med förälder eller annan stödperson som familjen godkännt. Samtalen planeras och genomförs utifrån barnets ålder och mognad. Eftersom en fungerande skolgång är en stark skyddsfaktor för alla barn prioriteras arbete för att trygga en stabil och fungerande skolgång för barn som är aktuella på familjeenheten. Arbetet sker i samverkan med skola och inom ramen för BUS-samverkan, barn i behov av särskilt stöd, där bland annat habiliteringen och representanter för barn- och ungdomsmedicin (BUM) är med.

Barns rättigheter gällande samverkan och samordning stärks genom enheternas arbete med särskild individuell plan (SIP). Inom missbruksverksamheten och relationsvårdsteamet ställs frågor om barn och barnkonsekvensanalyser genomförs i utredningsarbetet. Arbetet med barnkonsekvensanalyser fortsätter att implementeras och utvecklas för att barnets bästa ska främjas i de beslut som fattas.

Under årets sista tertial gjordes en aktgranskning utifrån barnrättsperspektivet på flera beställarenheter. Liknande granskning har gjorts 2018 och 2019, resultatet visar att enheterna blivit bättre på att göra barn synliga i utredningarna. Fortsatt utvecklingsområde att prata med barn i vuxenärenden.

Nationella minoriteter

På Baltzars träfflokal har minoritetsgruppernas nationaldag, flaggdag och självständighetsdag uppmärksammats med bl.a. mat och musik från deras kulturer. Underhållning riktad till minoritetsgrupperna har genomförts under året. Kontakt har etablerats med tornedalingars och samers intresseföreningar och de har visat intresse för att anordna egna aktiviteter på Baltzar. Efterfrågan på förskoleverksamhet på minoritetsspråken är låg. Förvaltningen har genomfört en språkkartläggning för att få kunskap om vilka moders- och minoritetsspråk barnen har. Kartläggningen visade att inga barn på förskolorna har samiska, meankäli eller romani som minoritetsspråk. De familjer som önskat finskspråkig verksamhet har fått det.

Konsekvenser av Covid-19-pandemin

Hantering av covid-19-pandemin har präglat förvaltningens verksamheter under året. Verksamheterna har varit tvungna att vidta nödvändiga prioriteringar med fokus på att upprätthålla prioriterade verksamheter, begränsa smittspridning och samtidigt ha beredskap för en eskalerande situation. Verksamheter har behövt förhålla sig till en hög grad av osäkerhet och kunna planera utifrån flera scenarion. För flera verksamheter har detta inneburit förändrade och nya arbetssätt för att fortsatt kunna erbjuda insatser och service av god kvalitet.

Konsekvenser för samtliga verksamhetsområden:

- Fortsatt högre sjukfrånvaro. Sjukfrånvaron gick upp under våren och var som högst i april, därefter gick ner under sommaren men steg sedan igen under hösten när samhällsspridningen av Covid-19 åter tog fart. Sjukfrånvaron har varit mest påtaglig inom äldreomsorgen, utförarverksamheter inom funktionsnedsättning samt förskolan. På enheter där det funnits möjlighet att arbeta hemma har sjukfrånvaron varit lägre än normalt.
- Påverkan på organisatorisk- och social arbetsmiljö i form av intern oro bland medarbetare fanns under början av pandemin men mattades av i takt med ökad kunskap, bra rutiner och god tillgång till skyddsutrustning. Bemötande av anhöriga och vårdnadshavare har inneburit ökad psykisk påfrestning.
- Ökad digital kunskap. Övergången till mer digitala arbetssätt och möten har gått snabbt och medarbetare har i hög utsträckning kunnat anpassa sig till de nya arbetssätten. Utmaningar har dock identifierats under tiden såsom minskad personlig kontakt med brukare, nya arbetssätt för att inhämta information samt minskat kollegialt stöd i svåra och komplexa ärenden.
- Fortsatt ökat tryck på ledningsfunktioner, framförallt inom äldreomsorgen. Utökning av ledningsfunktioner har genomförts för att avlasta chefer och ge möjlighet till återhämtning.
- Ökade kostnader för förbrukningsmaterial.
- Ökade kostnader för städning då kraven på hygien ökat.

Nedan presenteras verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser inom respektive verksamhetsområde:

Förskola

Arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet har prioriterats ner under hanteringen av Covid-19. Fokus har legat på god omsorg, förstärkta hygienrutiner och mer uteverksamhet. Arbetet med fortbildningar och utbildningar har skjutits fram och i vissa fall genomförts digitalt. Det fördjupningsnätverk om lek som planerades att starta upp i samverkan med Stockholms universitet och Södertörns högskola under vårterminen startade till höstterminen. Förskolorna har organiserat om personal dagligen för att säkerställa en god personaltäthet och en trygg miljö för barnen på samtliga förskolor. Det innebär att förskolorna har tvingats att prioritera bort planeringstid, pedagogiska nätverk och utvecklingsarbeten.

Rektorerne har lagt mycket tid på planering, organisation och riskanalyser utifrån den förändrade situationen för att kunna möta olika scenarier. Förskolorna har ställt in

kulturaktiviteter och utflykter som kräver att de använder kollektivtrafiken. Det har till exempel varit teaterbesök, besök i naturområden och liknande. Några förskolor har istället erbjudit professionella kulturupplevelser på förskolegårdarna, vilket fungerat bra.

Pandemins påverkan när det gäller utvecklingsarbetet med barns möjligheter till rörelse och fysiska aktiviteter har varit positiv. Det har varit mer utevistelse än vanligt och det visar sig i pedagogernas analyser att de ägnat mer tid till planerade rörelsestunder och tagit sig till fler parker till fots för att söka motoriska utmaningar som inte finns på den egna gården.

Ekonomiska konsekvenser

- Förvaltningen kan se ökade kostnader inom verksamhetsområdet avseende sjuklönekostnader, som verksamheterna också har blivit kompenserade för

Socialtjänst

Under året har förvaltningen utvecklat sina arbetssätt för att barn, unga och vuxna som riskerar att fara illa ändå ska få det stöd de har rätt till under den pågående pandemin. Genom att öka möjligheten till digitala möten har de som har varit i behov av socialtjänstens resurser fått stöd. Fysiska möten har ägt rum i de fall där situationen har krävt det. En farhåga som har varit är att barn och unga som far illa inte ska uppmärksammas när vissa institutioner har tvingats stänga ner. Detta är dock inget som socialtjänsten kan se, utan tvärtom att antalet orosanmälningarna har till viss del har ökat.

Utifrån rapportering i media och stadens sammanfattande lägesbilder planerade förvaltningen för ökade oroligheter i allmänna miljöer under sommaren. Trots pandemi och att flera verksamheter som riktar sig till barn och unga har varit nedstängda bedöms den sociala oron på Kungsholmen ha varit låg. Polismyndigheten rapporterade om så kallade KRÖK dit ett stort antal ungdomar samlades. Förvaltningen riktade därför det fältförlagda arbetet till specifikt dessa platser.

Under året har antalet brukare som åkt till sin dagliga verksamhet minskat på grund av oro för smitta. För att fortsatt erbjuda viss daglig verksamhet ställde verksamheten om och har kunnat erbjuda daglig verksamhet både på plats och på distans.

Inom gruppboendena har fler brukare tillbringat mer tid i sitt boende. Antingen på grund av att de tillhör en riskgrupp eller att deras ordinarie sysselsättning är stängd eller att de själva valt att minska sina kontakter. Det har medfört behov av ökad bemanning, fler individuella aktiviteter och ökad utomhusvistelse. Oron bland anhöriga har varit stor och verksamheten har behövt tillgodose behovet av ökad dialog och delaktighet. Bland annat genom att anordna anhörigmöten.

Under första halvan av året var sjukfrånvaron något högre än normalt hos utförarenheterna. Detta har dock minskat och sjukfrånvaron bedöms i slutet av året ligga på en normal nivå. Arbetsmiljön för personal som arbetar med nära omsorg om brukare har säkerställts genom regelbundna risk- och skyddsbedömningar av brukare, tillgång till skyddsutrustning samt obligatorisk utbildning i basala hygienrutiner.

Ekonomiska konsekvenser ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

- Ökade kostnader för ekonomiskt bistånd med anledning av ökad arbetslöshet.

- Ökade kostnader för bemanning, vikarier, extrapersonal och konsulter för att klara ökat antal förfrågningar och ansökningar som inkommer.
- Osäkert vilka ekonomiska konsekvenser pandemin kommer att få för ungdomar som inte är i sysselsättning. Förvaltningen kunde med anledning av pandemin enbart erbjuda arbetstillfällen för feriearbete inom vissa verksamheter.
- Ökade kostnader på grund av förlängning av placering i akutboenden, härbärgen, placering i egna rum istället för sovsalar för att förhindra smittspridning. Under senaste halvåret kan dock ses minskade kostnader för akutboenden då fler placeringar beviljas på vandrahem istället för hotell.
- Risk att en ökad arbetslöshet gör det ännu svårare för nyanlända utan etableringsersättning att få arbete och därmed bli självförsörjande och hitta egen bostad vilket kan påverka såväl ekonomiskt bistånd som boendekostnader

Ekonomiska konsekvenser individ-och familjeomsorg

- Vissa ökade kostnader på grund av förlängning av jourhems-, HVB- och SiS-placeringar eftersom möjligheten att besöka boenden för uppföljning begränsas dels av personalbortfall men även för att minska smittspridning.
- Ekonomiska konsekvenser på sikt kan vara att förebyggande arbete bortprioriteras till förmån för myndighetsutövning.

Ekonomiska konsekvenser omsorg om personer med funktionsnedsättning

- Ökad kostnad för extraresurser inom den övergripande ledningsfunktionen.
- Viss ökad bemanning på gruppboendena. Under hösten anställdes tio timvikarier. I övrigt har verksamheten kunnat hantera bemanningen.
- Utökade timmar med personlig assistans för de brukare som drabbas av stängning av daglig verksamhet.
- Lägre kostnader för turbundna resor.
- Ett stort bortfall av intäkter från Bolinders café och konferensverksamhet på grund av besöksförbud på Serafen.
- Lägre kostnader inom daglig verksamhet för löpande kostnader så som matinköp, städning och vikarietillsättning då verksamheten varit stängd, samtidigt som verksamheten fortsatt erhölet intäkter för brukare

Äldreomsorg

Den pågående pandemin har präglat årets verksamhet och medarbetarnas arbetssituation. Mycket av det planerade utvecklingsarbetet har fått pausas. Fokus har i stället varit på att lösa de problem och situationer som uppstått på grund av pandemin. Normala avtals- och verksamhetsuppföljningar har inte kunnat genomföras i sin helhet. Förvaltningen har istället haft kontinuerliga kontakter med de privata utförare inom vård- och omsorgsboende och hemtjänst där uppföljningsansvar föreligger. Avdelningen har haft täta kontinuerliga avstämningsmöten med utförarna i egen regi för att följa upp personalbemanning, antal smittade samt utbyta erfarenheter och ge information från förvaltningens ledning.

Med anledning av pandemin har verksamheterna fått prioritera arbetsuppgifter och anpassa sina arbetssätt. En högre sjukfrånvaro än normalt samt att säkerställa en överkapacitet av personal har inneburit ett omfattande arbete med att rekrytera personal. För att kunna hantera

smittspridning, säkerställa ett snabbt mottagande av äldre som skrivits ut från slutenvården, stödja verksamheterna i rekryteringsprocessen samt medverka till god tillgång till nödvändig skyddsutrustning omstrukturerade äldreomsorgens stab sitt arbete under våren samt när den nya vågen kom under hösten. Under pandemins inledande skede var bristen på skyddsutrustning akut och ett intensivt arbete genomfördes för att hitta alternativa lösningar. Regelbundna analyser och egenkontroller har med nödvändighet behövt genomföras och blivit en naturlig del i verksamheten.

Ett närvarande ledarskap är viktigt för att skapa trygghet i organisationen. Äldreomsorgens chefer har därför, under de mest utsatta perioderna, haft jour helger och kvällar. Vid regelbundna möten har personalen haft möjlighet att diskutera den uppkomna situationen och få stöd i hur smittspridning ska hanteras, den egna rädslan för att bli smittad samt hur personalen kan stödja den enskilde och anhöriga. Under våren utarbetades rutiner och arbetssätt vilket innebar att det fanns en beredskap inför hösten. Förvaltningsorganisationen anpassades och särskilda förstärkningsteam skapades både inom särskilda boenden och i hemtjänst i egen regi. Detta tillsammans med att skyddsutrustning köptes in i stor mängd betydde att när pandemins andra våg slog till så kunde verksamheterna snabbt ställa om och återuppta arbetet utifrån situationen med att hantera smitta och förhindra smittspridning. Tryggt mottagande har pausats i omgångar under året på grund av rådande pandemi. När smittspridningen startade i våras omvandlades Tryggt mottagande till ett förstärkningsteam för att ge insatser till brukare med hemtjänst i ordinärt boende med misstänkt eller bekräftad covid-19. Utbildning i basala hygienrutiner har kontinuerligt genomförts både inom särskilt boende och hemtjänst.

Förvaltningen kan se betydande konsekvenser av den rådande situationen för de äldre som bor i särskilt boende. Både isolering och faktisk sjukdom har lett till stora behov av dels rehabiliteringsinsatser och dels aktiviteter i olika form. Aktiviteter har genomförts i mindre grupper, gärna utomhus och med en noggrannare planering för att skapa ”social distansering” och anhöriga och närstående har kunnat träffas via plexiglasskärmar. När pandemin slog till i slutet på mars minskade samtalen till anhörigkonsulenterna drastiskt. Efter sommaren har anhöriga börjat höra av sig igen. De närståendes insatser, som till exempel dagverksamhet, anhöriggrupper, föreläsningar och utbildningar, har periodvis varit inställda och många har av sagt sig hemtjänst på grund av rädsla för smitta. Anhörigstöd per telefon har erbjudits eller besök för de som föredrar det i lämplig lokal.

Baltzars träffpunkt har haft öppet periodvis och delar nu lokal med Gläntans dagverksamhet på förmiddagen och träffpunkt på eftermiddagen. Restaurangerna på servicehusen har periodvis varit stängda för såväl interna som externa besökare. Uppsökande verksamhet har bedrivits av äldreкураторerna per telefon för de besökare som är kända inom Baltzars träfflokal samt äldre som är mellan 80-90 år. En stödlinje har varit öppen för de äldre på Kungsholmen där de har kunnat få råd och stöd.

Ekonomiska konsekvenser

Pandemin gör att det under året har varit svårt att göra ekonomiska prognoser för äldreomsorgen. Inom utförarenheterna befaras kostnadsökningar avseende bemanning. Under de senaste månaderna har beläggningen inom vård- och omsorgsboenden minskat markant vilket resulterar i stora intäktsbortfall.

- Ökad kostnad för extraresurser inom den övergripande ledningsfunktionen.
- Minskade intäkter vid samtliga särskilda boenden, framförallt på låg beläggningsgrad och därmed låga intäkter. Dels minskade intäkter då färre äldre ansöker och/ eller flyttar in till särskilda boenden på grund av oro för smitta.
- Ökade nettokostnader för ej belagda särskilda boendeplatser inom stadsdelen, förlorade intäkter samtidigt ökade lokal och personalkostnader
- Ökade kostnader för *förstärkningsteam* inom hemtjänsten såsom löner, förbrukningsmaterial, transportmedel och hyreskostnad.
- Betydande ökning av lönekostnader för bemanning vid samtliga utförarenheter såsom sjukvikarier, övertid och extrapersonal samt lönetillägg för vissa medarbetare
- Ökade konsultkostnader för såväl vård- och omsorgspersonal som chefer.
- Ökade kostnader för utbildning på grund av ökat antal nyanställda. Utbildning i basala hygienrutiner, specifika rutiner för vård- och omsorg om personer med covid-19 smitta, förflyttningsteknik mm.
- Ökade kostnader skyddsutrustning och hygienartiklar.
- Minskade intäkter för förvaltningens vård- och omsorgsboende samt servicehus, många tomma platser, då inflyttningen till vård- och omsorgsboende har minskat sedan pandemins utbrott.
- Minskade intäkter för Fridas restaurang som har stängts för allmänheten på grund av smittorisk.
- De utförarverksamheter som arbetar med åtgärder för en budget i balans behöver förnärvarande fokusera på att bedriva kärnverksamhet.

Park och miljö

En konsekvens av Covid-19-pandemin är att besöksstrycket i parker och grönområden har ökat, vilket är väntat även under nästa år. Exempelvis har fler skol-och förskolebarn vistats i parkerna och fler grupper som annars vistas på gym har tränat i parkerna och på utegym. Detta innebär ett ökat slitage vilket i sin tur innebär ökade driftskostnader.

Med anledning av rådande pandemi fortsätter förvaltningen sätta ut smittskyddsinformation utvalda platser i parkerna med ett högt besöksstryck, exempelvis vid lekplatser och utegym.

Ekonomiska konsekvenser

- Några projekt har inte kunnat genomföras under året.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Kungsholmens stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2020 har, trots pandemins utveckling och vissa avbrott i det systematiska kvalitetsarbetet, varit tillräcklig.

Granskningen har identifierat ett antal förbättringsområden. I enstaka fall handlar det om att de planerade kontrollerna inte fungerat fullt ut eller att resultatet av kontrollerna visar på avvikelser. En del kontroller har ej kunnat genomföras fullt ut med anledning av pandemin,

men bedöms ändå som tillräckliga.

Planerade kontroller som bedöms som delvis tillräckliga är egenkontroller av rättssäker handläggning inom myndighet samt avslutande av akter enligt hälso- och sjukvårdslagen som inte har kunnat genomföras i den utsträckning som planerats. Kontrollaktiviteterna löper vidare under 2021.

Utifrån revisionskontorets granskningar och rekommendationer har förvaltningen skapat ett antal åtgärder. De områden där åtgärder skapats berör delegationsförordningen, uppföljning av parkentreprenader samt implementering av dataskyddsförordningen. Vissa åtgärder löper vidare under 2021.

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämndens kvalitetsarbete utgår ifrån stadens program för kvalitetsutveckling. Utvecklingen av kvalitetsarbetet syftar till att nå målen om att kvaliteten ska förbättras, att brukarna ska vara nöjda med den kommunalt finansierade servicen samt arbetstillfredsställelse bland stadens anställda

Utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

Utveckling av den analytiska förmågan, sätta relevanta mål utifrån behov samt följa upp resultat och effekter behöver fortsätta. Med anledning av pandemin har förändringar i både arbetssätt och prioriteringar behövt göras. Ett fokusområde under året har varit att utveckla arbetet med process- och dokumentstyrning, egenkontroller och riskanalyser. Lärdomarna och det utvecklingsarbete som genomförts under året behöver fortlöpa och tas tillvara inom den ordinarie verksamheten.

Samverkan och dialog

Vid chefsforum ges förvaltningens chefer möjlighet till dialog, samverkan, internt lärande och utveckling. Med anledning av pandemin har dessa tillfällen tvingats ställa om till digitala forum, vilket har försvårat möjligheten till dialog och erfarenhetsutbyte mellan olika verksamheter när man inte kan ha fysiska möten. Dialogen har istället skett inom respektive avdelnings ledningsgrupp. Möjligheten till dialog med medborgare och brukare har försvårats då möjligheten till fysiska träffar och behov av att minska smittspridningen har försvårat möjligheten att genomföra olika former av dialog. Samtidigt har förvaltningen, med anledning av pandemin, genomfört flera kommunikationsinsatser genom informationsbrev om förhållningssätt under pandemin till såväl brukare som anhöriga.

Flera brukarundersökningar har inte kunnat genomföras med anledning av pandemin. Pensionärsråd och funktionshinderrådet har däremot kunnat sammanträda digitalt. Att hitta alternativa sätt att undersöka brukarnas nöjdhet i kombination med ökad kunskap om digitala verktyg och kommunikation för medarbetare och brukare är i fokus under 2021.

Förvaltningen uppmuntrar enheterna att delta i stadens kvalitetsutmärkelse samt i prisutmärkelsen Framsteget – Stockholms stads pris för nyskapande. Inom socialtjänsten deltog två enheter. *Enheten för sysselsättning* belönades inom ramen för Framsteget för sin digitala omställning av daglig verksamhet i och med pandemin. Förvaltningens gruppbestad på entreprenad *Kungsholmens- Kristinebergs gruppbestäder, Assist Bostad och omsorg i*

Stockholm AB deltog i kvalitetsutmärkelsen.

I och med den pågående pandemin har uppföljningen i individärenden skett mer kontinuerligt än tidigare. Nya flexibla arbetssätt har också bidragit till att individuella lösningar har skapats för att tillgodose brukarnas behov, bland annat genom att erbjuda individuella insatser istället för i grupp. Omställning till och tillvaratagande av möjligheterna inom digitala arbetssätt har möjliggjort att brukare, trots pandemin, kunnat få sina behov tillgodosedda.

Samverkan mellan verksamheterna och inom förvaltningen har förbättrats och förtätas under året. Avstämningsmöten har genomförts tre gånger i veckan under våren och två gånger i veckan under hösten där enheterna redogör behov av bemanning, skyddsmaterial och antal misstänkt eller smittade inom enheten, både brukare och personal. Utbyte skedde av erfarenheter och information från förvaltningens ledning. Medarbetare har medverkat för att snabbt hitta lösningar och åtgärder inför de utmaningar som äldreomsorgen ställts inför under pandemin.

Innovationskapacitet och samverkan med akademien

Förvaltningen bidrar till en hög innovationskapacitet genom att uppmuntra nytänkande och engagemang hos chefer och medarbetare. Den pågående pandemin har bidragit till att stärka innovationsarbetet och under året har flera nytänkande och innovativa aktiviteter skett.

Förvaltningen och förskolorna har under 2020 startat upp ett fördjupningsarbete om lek i utbildningen med Södertörns högskola och Stockholms universitet. Forskare har delgett pedagoger teorier och litteratur om lek både på nätverksträffar medföreläsare och biträdande rektorer men också i en föreläsning för all personal. Förvaltningen kan se att flera förskolor utvecklat sina arbetssätt med lek utifrån detta, men arbetet behöver spridas till fler förskolor under 2021.

Alströmerhemmet deltar i ett projekt med Äldreförvaltningen, Beteendelabbet och Vinnova. Projektet syftar till att ta fram åtgärder som underlättar för medarbetare att följa basala hygienrutiner. Kontakt har tagits med Verklighetslabb och forskningsprogrammet DöBra om möjlighet att få delta i framtida projekt.

Nya flexibla arbetssätt har också bidragit till att individuella lösningar har skapats för att tillgodose brukarnas behov under pandemin. Enheten för sysselsättning som belönades med ett särskilt omnämnande i Framsteget – Stockholms stads pris för nyskapande har bidragit till att brukare har kunnat få sina behov av sysselsättning tillgodosedda även på distans. Enheten har under året samverkat med medborgarskolan för att öka såväl medarbetares som brukares digitala kompetens.

Åtta förskolor deltar i ett forskningsprojekt med Karolinska institutet om barns rörelse och fysisk aktivitet i förskolan. Projektet fortsätter under 2021 och förhoppningen är att detta kan bidra till ny kunskap som påverkar förskolornas arbetssätt.

Uppföljning av verksamheter

Inom socialtjänstens verksamheter har utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet skett genom utveckling av processer och rutiner, egna uppföljningar samt att ta del av extern granskning och revision.

Stadens funktionshinderinspektörer har granskat handläggningen av personkrets 2 enligt Lag

som stöd och service för särskilt funktionsnedsatta (LSS). Områden som granskades var samordning, insatser och delaktighet i handläggningen. Granskningen visade bland annat att det finns fullständiga DUR-utredningar, att individuella bedömningar tillämpas, att beställningar är välskrivna och att det finns och löpande och relevanta journalanteckningar. Kungsholmen beskrivs flera gånger som ett gott exempel i rapporten. Några utvecklingsområden som beskrivs är att ställa frågor om våld samt att i större utsträckning använda barnrättsperspektivet. Under 2021 är dessa prioriterade områden att arbeta med.

På funktionshinder- respektive socialpsykiatriområdet har verksamhetsuppföljningar av verksamheter i egen regi och entreprenad genomförts. För resultat från uppföljningarna, se bilaga *Uppföljning av verksamheter för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri*.

Inom äldreomsorgen utfördes verksamhetsuppföljningen av hemtjänst i egen regi innan pandemin bröt ut. Utöver det har inte ordinarie avtals- och verksamhetsuppföljningar kunnat genomföras under 2020. Förvaltningen hade istället haft kontinuerliga kontakter under våren med de privata utförare inom vård- och omsorgsboende och hemtjänst där uppföljningsansvar föreligger. Under hösten kunde digitala verksamhetsuppföljningar i begränsad omfattning genomföras på servicehusen. Samt digitala verksamhetsbesök på vård- och omsorgsboenden i egen regi och på entreprenad där en dialog har förts kring resultat. Stor del av utförarnas utvecklingsarbeten har fått stå tillbaka till förmån för arbete med att hantera pandemin. För uppföljningsresultat se bilaga, *Uppföljning av verksamheter inom äldreomsorgen 2020*.

Synpunkter och klagomål

Under 2020 har det rapporterats totalt 2585 synpunkter, vilket är en stor ökning i jämförelse med föregående år (1641). Ökningen avser främst synpunkter till parkmiljö, vilket troligen beror på att staden genom Tyck till-appen har stärkt möjligheten för medborgare att på ett enkelt sätt lämna synpunkter på stadsmiljön. En ökning av synpunkter har även skett inom äldreomsorgen. Förvaltningens rutin för synpunkter har reviderats under året för att förbättra arbetet kring rapportering av synpunkter och återkoppling till den som lämnat sina synpunkter.

Under verksamhetsåret har det inkommit 65 synpunkter och klagomål på nämndens kommunala förskolor. 27 av dem gäller kvalitet, 21 annat, 10 bemötande, sex stycken avser tillgänglighet och ett är beröm. Vid samtliga klagomål har vårdnadshavare kontaktats via mail eller telefonsamtal. Förskolerektorerna har även tagit upp frågor med pedagogerna. Sju av klagomålen och synpunkterna har varit kopplade till nya rutiner för barn med förkylningssymtom med anledning av covid-19.

Inom socialtjänsten har det rapporterats in 18 synpunkter och klagomål till verksamheterna, varav två är kopplat till åtgärder som vidtagits med anledning av pandemin. Redovisningen avser beställarverksamheter, utförarverksamheter i egen regi samt gruppboende på entreprenad. Synpunkterna till utförarenheterna avser främst kategorin "kvalitet" och "bemötande". Fyra synpunkter och klagomål har lämnats till beställarverksamheter och rör kategorierna "handläggning" och "bemötande". Åtgärder som vidtagits är genomgångar med medarbetare samt genomgång och uppdatering av rutiner. Samtal har även förts med berörda brukare och anhöriga.

Inom äldreomsorgen har det inkommit 159 synpunkter, vilket är en ökning i jämförelse med

föregående år (128 synpunkter). Redovisningen avser beställarverksamheten och utförarverksamheter i egen regi och på entreprenad. För beställarverksamheten handlar inkomna synpunkter bland annat om brister i kommunikation och bemötande. Synpunkterna har åtgärdats genom samtal med personal och genomgång av rutiner. För utförarverksamheterna är det framför allt brister i utförande av insatser och bemötande som rapporterats. Alla enheter har tagit kontakt med brukare och/ eller närstående som lämnat synpunkter och klagomål för att samtala om och redovisa de åtgärder som vidtagits. Synpunkter som kan kopplas till pandemin har främst rört besöksförbudet, följsamhet till basala hygienrutiner och användande av skyddsutrustning. Avvikelse har inkommit som rört pandemin har främst handlat om icke utförda insatser där den enskilde tackat nej till insatser i högre grad än vanligt och personalen inte lyckats motivera den enskilde att ta emot insatser.

Inom parkmiljö har det totalt inkommit 2 343 synpunkter under året, vilket är en stor ökning i jämförelse med 2019. Ökningen tros bero på att fler invånare i Stockholm har stannat hemma samt vistats mer utomhus i parkerna och på badplatser under sommaren till följd av Covid-19-pandemin. Att besökstrycket i parkerna har blivit större har också lett till att spänningen mellan olika intressegrupper som använder parkerna har ökat.

En stor andel inkomna synpunkter på Kungsholmen under året har rört badplatser, och många av dessa har rört Hornsbergs strand och klagomål på bland annat vattenskotrar. Ett stort antal synpunkter har även rört lekredskap, vilket är kopplat till det stora besökstrycket på lekplatserna och det ökade slitaget detta innebär. Många synpunkter har också rört önskemål om fler utegym och synpunkter på skadade träd, till följd av den varma sommaren 2018 samt almsjukan.

Incidentrapportering

Avvikelse, rapport enligt lex Sarah samt rapporter om risk för vårdskada enligt HSL

Rapportering av avvikelser är en avgörande del för att säkra kvaliteten inom förvaltningens verksamheter. Under året har det sammanlagt rapporterats 292 avvikelser, 278 inom äldreomsorgen och 14 inom socialtjänsten. Ett fåtal av dessa avvikelser har varit allvarliga och rapporterats enligt lex Sarah. Inom äldreomsorgen har det rapporterats 10 fall kring missförhållande eller risk för missförhållande enligt lex Sarah. Rapporterna avsåg bristande bemötande, utförande av insats och följsamhet till rutiner. Tre har bedömts som allvarliga och rapporterats till IVO. Under året har även fyra händelser utretts som risk för vårdskada enligt hälso- och sjukvårdslagen. Två av dessa bedömdes som risk för allvarlig vårdskada och har anmälts till IVO.

Inom socialtjänsten har det rapporterats fyra fall av risk för missförhållanden. Rapporterna hänvisar till brister i rättssäkerhet vid handläggning. Ingen har bedömts som så pass allvarlig att det har behövt rapporteras till IVO.

Antalet avvikelser är högt och visar på ett väl fungerande kvalitetsarbete. Dock är antalet avvikelser en minskning sedan föregående år. Under året har rutinen för lex Sarah reviderats. Förvaltningen informerar löpande om vikten av att rapportera avvikelser som har lett till eller riskerat att leda till missförhållande. Detta är något som förvaltningen behöver fortsätta arbeta med.

Incidentrapportering (IA)

Incidentrapportering avser händelser som kan orsaka eller har orsakat skada på människa, miljö eller egendom.

Antal rapporterade händelser under året är 393, vilket är lägre än under 2019 men i linje med 2018. Analysen visar att det framförallt är riskobservationer och tillbud som rapporterats i lägre utsträckning under året i jämförelse med föregående år, medan det inom områden som arbetsjukdomar och miljö har ökat i rapporteringen. Pandemin kan vara en orsak till minskning av inrapporterade händelser.

Sedan föregående år har antalet rapporter avseende psykosocial påverkan och psykisk arbetsbelastning minskat. En stor del av dessa rapporterades från Serafens vård och omsorgsboende och gällde en schemaförändring, framförallt införandet av ett längre arbetspass som gjordes under det 2019. Serafen genomförde en stor satsning på den organisatoriska och social arbetsmiljön tillsammans med företagshälsovården i början av 2020 vilket kan ha bidragit till förbättringar i arbetsmiljön. Schemat har också till viss del justerats, dock finns de längre arbetspassen fortsatt kvar.

Under året har ett arbete med att informera och utbilda medarbetare i att förebygga och hantera hot- och våldssituationer skett inom verksamheter som bedriver myndighetsutövning. Arbetet kommer under nästa år att utvidgas även till verksamheter där man arbetar med vård och omsorg av boende, då analyser av de händelser som rapporteras in visar att hot och våldssituationer inträffar även i dessa verksamheter.

Inga rapporteringar kopplat till NIS-direktivet har rapporterats.

Personuppgiftsincidenter

Under året har fyra personuppgiftsincidenter rapporterats till datainspektionen. Tre avser förskola och en avser socialtjänst. Incidenterna i förskolorna är systemrelaterade och gäller inte felaktigt handhavande. Förvaltningen har uppmärksammat stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen på incidenterna eftersom de förvaltar systemen. Incidenten inom socialtjänsten avser brister i rutin samt mänsklig faktor. Åtgärder vidtogs omedelbart för att minimera skadan samt säkerställa att det inte sker igen.

Övrigt